

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ



ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ**

ΑΝΘΙΜΟΥ ΗΛΙΑΣ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΛΕΝΗ ΡΩΞΑΝΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΘΩΜΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ

Μεσολόγγι 2015

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΕΥΔΑΙΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ**

ΑΝΘΙΜΟΥ ΗΛΙΑΣ ΑΓΓΕΛΙΚΗ (Α.Μ. 14889)

angeanth@logistiki.teimes.gr

ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ (Α.Μ. 14641)

evthmart@logistiki.teimes.gr

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΛΕΝΗ ΡΩΞΑΝΗ (Α.Μ. 15129)

elensoti@logistiki.teimes.gr

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΘΩΜΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ

Μεσολόγγι 2015

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής / Μεσολογίου του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα που πραγματεύεται η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι η Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων.

Αρχικά στην εισαγωγή παρατίθενται εισαγωγικές έννοιες, ο σκοπός και η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για την επιστημονική τεκμηρίωση του θέματος

Στο 1^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται γενικά στοιχεία για την Φορολογία. Δίνεται η ιστορική αναδρομή του όρου, οι σκοποί και οι επιπτώσεις, και τέλος τα είδη των φόρων (οι φόροι εισοδήματος, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, φόροι επί των ακινήτων, οι φόροι επί των αγαθών και των υπηρεσιών, δασμοί, λοιποί φόροι, περιγραφικές ετικέτες που έχουν δοθεί σε κάποιους φόρους, τέλη και αποτελεσματική φορολόγηση).

Το θέμα του 2^{ου} κεφαλαίου είναι πιο συγκεκριμένα το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα. Καταγράφονται έννοιες/όροι όπως το φορολογικό δίκαιο, τα φορολογικά συστήματα της Ελλάδας από την ίδρυση του κράτους μέχρι σήμερα (νεότεροι χρόνοι), και τέλος οι αρχές του Δημοσίου Λογιστικού (προϋπολογισμός, έσοδα και δαπάνες, ο προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων, Ελεγκτικό Συνέδριο).

Στο 3^ο κεφάλαιο τον «Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες Διατάξεις», αναλύεται το αντικείμενο και το υποκείμενο του φόρου, οι απαλλαγές από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α., υπολογίζεται ο κύριος φόρος (υπολογισμός του κύριου φόρου για τα κτίσματα, τα οικόπεδα και τα γήπεδα), υπολογίζεται ο συμπληρωματικός φόρος, προσδιορίζεται ο ενιαίος φόρος ιδιοκτησίας ακινήτων και ο χρόνος υποβολής δήλωσης, η χορήγηση εκπτώσεων και η αναστολή πληρωμής φόρου, η πληρωμή του ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων, η συμπλήρωση των διατάξεων του κώδικα φορολογικής διαδικασίας, η εξόφληση φόρου, η μείωση φόρου μεταβίβασης ακινήτων, η συμπλήρωση διατάξεων του ν. 3427/2005 σχετικά με την υποβολή δηλώσεων στοιχείων ακινήτων, και τέλος οι μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Στο 4^ο κεφάλαιο τα Λογιστικά Συστήματα Πληροφορικής, αφού δοθούν οι απαραίτητες εισαγωγικές έννοιες (ορισμοί), διερευνώνται οι διαφορετικότητες συστημάτων (σχετικά με το περιβάλλον, σχετικά με την δραστηριότητα), οι ιδιότητες των συνθέτων συστημάτων (βασικές έννοιες), η αρχιτεκτονική των πληροφοριακών συστημάτων, οι τύποι πληροφοριακών συστημάτων (ταξινόμηση με βάση τον τρόπο επεξεργασίας, ταξινόμηση με

βάση το στόχο, ταξινόμηση βασισμένη στη φύση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον), οι προδιαγραφές των πληροφοριακών συστημάτων (επίσημες εναντίον άτυπων προδιαγραφών, συστατικά των προδιαγραφών), οι μεθοδολογίες ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων (φάσεις παραγωγής, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του μοντέλου SDLC), η ενοποιημένη διαδικασία -unified process (φάσεις παραγωγής, κανονισμοί, διάφορες έννοιες της ενοποιημένης διαδικασίας ενός συστήματος, εφαρμογή της μεθοδολογίας, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ενοποιημένης διαδικασίας), η πολυπλοκότητα των πληροφοριακών συστημάτων (η στρατηγική στη λειτουργική διαμόρφωση), και τέλος τα διαγράμματα ροής δεδομένων (χαρακτηριστικά και ιδιότητες των διαγραμμάτων ροής δεδομένων).

Το θέμα του 5^{ου} κεφαλαίου είναι η ανάπτυξη εφαρμογής υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων. Παρουσιάζεται η ανάπτυξη εφαρμογής υπολογισμού ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ κτίσματα, ΕΝΦΙΑ – οικόπεδα, ΕΝΦΙΑ – γήπεδα), και τέλος δίνονται παραδείγματα υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ κτίσματα, ΕΝΦΙΑ κτίσματα, ΕΝΦΙΑ οικόπεδα).

Στο τελευταίο κεφάλαιο τα συμπεράσματα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την βιβλιογραφική έρευνα αλλά και από τα παραδείγματα Υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων.

ABSTRACT

The subject matter of this thesis is to develop a calculation of the Single Property Tax Property.

Initially the introduction out concepts and principles, purpose and methodology to be followed for the scientific substantiation of the matter

In the first chapter presents general information on Taxation. It is given the history of the term, the purpose and impact, and which type of taxes (income taxes, social security contributions, taxes on property, taxes on goods and services, customs duties, other taxes, descriptive labels that have been given to some taxes and effective taxation).

The theme of the second chapter is particularly the Greek tax system. Record concepts / terms such as tax law, tax systems of Greece from the establishment of the state until today (Modern Times), and finally the beginning of Public Accounts (budget, revenue and expenditure, the public investment budget, Court of Auditors).

In the third chapter "Single Tax Property Property and Other Provisions", the object is analyzed and the subject of tax, exemptions from Single Property Tax Property (SPTP), calculate the main tax (calculation of the main tax on buildings, Land and land), calculate the additional tax is determined by the flat tax real property and the reporting time, the granting of discounts and tax deferral, the payment of a single real estate property tax, to supplement the provisions of the Tax Procedure Code, paying tax, reducing real estate transfer tax, completing the provisions of Law. 3427/2005 on the submission of declarations of property, and finally the transitional and repealed provisions.

In the fourth chapter 'Accounting Information Systems', after providing required introductory concepts (definitions), the diversities systems investigated (on the environment, on the activity), the properties of composite systems (basic concepts), the architecture of information systems, Types of information systems (classification based on the handling, classification based target classification based on the nature of the interaction with the environment), the specification of information systems (formal vs. informal specifications, components specifications), methodologies development of information systems (production phases, advantages and disadvantages of the model SDLC), the unified process -unified process (production phases, regulations, various concepts of the integrated process of a

system, application of the methodology, advantages and disadvantages of an integrated process), the complexity of information systems (strategy to operational configuration), and finally the data flow diagrams (characteristics and properties of data flow diagrams).

The theme of the fifth chapter is the development of calculation implementation of the Single Property Tax Property. It is presented the development of an application for calculating single estate property tax (SPTP buildings, SPTP - plots, SPTP - tennis), and finally it is given examples of calculation of the Single Property Tax Property (SPTP buildings, SPTP buildings, SPTP plots).

In the last chapter, the conclusions are presented the results of the literature search and the examples Calculation of Single Property Tax Property.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iii
ABSTRACT	v
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	xi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	xiii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	xiv
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	xv
ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ.....	xvii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	xx
1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	1
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	2
1.3 ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	5
1.4 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ	9
1.4.1 Οι φόροι εισοδήματος	9
1.4.2 Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.....	12
1.4.3 Φόροι επί των ακινήτων	13
1.4.4 Οι φόροι επί των αγαθών και των υπηρεσιών.....	16
1.4.5 Δασμοί.....	18
1.4.6 Λοιποί φόροι	18
1.4.7 Περιγραφικές ετικέτες που έχουν δοθεί σε κάποιους φόρους	19
1.4.8 Τέλη και αποτελεσματική φορολόγηση.....	21
2 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	23
2.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	23

2.2	ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	24
2.2.1	Νεότεροι χρόνοι	25
2.3	ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	30
2.3.1	Προϋπολογισμός	30
2.3.2	Έσοδα και Δαπάνες.....	31
2.3.3	Ο προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων.....	32
2.3.4	Ελεγκτικό Συνέδριο.....	33
3	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	35
3.1	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 1)	35
3.2	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 2).....	36
3.3	ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝ.Φ.Ι.Α. (ΑΡΘΡΟ 3)	39
3.4	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 4).....	41
3.4.1	Υπολογισμός του κύριου φόρου για τα κτίσματα	41
3.4.2	Υπολογισμός κύριου φόρου για οικοπέδα και γήπεδα.....	45
3.5	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 5)	50
3.6	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6).....	53
3.7	ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 7).....	54
3.8	ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 8).....	57
3.9	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΟ 9)	58
3.10	ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 10)	60
3.11	ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 11)	61
3.12	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3427/2005 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 12).....	61

3.13	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΑΡΘΡΟ 13).....	62
4	ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	66
4.1	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	66
4.1.1	Ορισμοί.....	66
4.2	ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	67
4.2.1	Σχετικά με το περιβάλλον	67
4.2.2	Σχετικά με την δραστηριότητα.....	67
4.3	ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.....	68
4.3.1	Βασικές έννοιες.....	68
4.4	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.....	69
4.5	ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	70
4.5.1	Ταξινόμηση με βάση τον τρόπο επεξεργασίας	70
4.5.2	Ταξινόμηση με βάση το στόχο.....	71
4.5.3	Ταξινόμηση Βασισμένη στη φύση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον	71
4.6	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	72
4.6.1	Επίσημες εναντίον άτυπων προδιαγραφών	73
4.6.2	Συστατικά των προδιαγραφών	73
4.7	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	74
4.7.1	Φάσεις Παραγωγής	75
4.7.2	Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του μοντέλου SDLC	77
4.8	Η ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (UNIFIED PROCESS).....	77
4.8.1	Φάσεις Παραγωγής	78
4.8.2	Κανονισμοί.....	78
4.8.3	Διάφορες έννοιες της ενοποιημένης διαδικασίας ενός συστήματος	79
4.8.4	Εφαρμογή της μεθοδολογίας.....	80
4.8.5	Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της Ενοποιημένης Διαδικασίας.....	85

4.9	Η ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.....	86
4.9.1	Η στρατηγική στη λειτουργική διαμόρφωση.....	87
4.10	ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	89
4.10.1	Χαρακτηριστικά και ιδιότητες των διαγραμμάτων ροής δεδομένων.....	90
5	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ....	92
5.1	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΦΙΑ ΜΕ MICROSOFT EXCEL	92
5.2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ.....	93
5.2.1	ΕΝΦΙΑ κτίσματα.....	94
5.2.2	ΕΝΦΙΑ - Οικόπεδα	98
5.2.3	ΕΝΦΙΑ - γήπεδα.....	102
5.2.4	Συντελεστές.....	106
5.3	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	112
5.3.1	1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα.....	112
5.3.2	2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα.....	112
5.3.3	1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Οικόπεδα.....	113
5.3.4	2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Οικόπεδα.....	114
5.3.5	1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα	115
5.3.6	2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα	116
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	118
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	122

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3.1: Βασικός Φόρος (Β.Φ.) ανά φορολογική ζώνη (Φ.Ζ.), όπως αυτή αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης.....	42
Πίνακας 3.2: Συντελεστής Παλαιότητας Κτίσματος (Σ.Π.Κ.).....	43
Πίνακας 3.3: Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας (Σ.Α.Ε.) κτίσματος, προκειμένου για κύριους χώρους ειδικών κτιρίων, ο οποίος εφαρμόζεται ανά κλιμάκιο επιφάνειας στο οποίο αντιστοιχεί.....	44
Πίνακας 3.4: Ένταξη οικοπέδου σε φορολογική ζώνη και προσδιορισμό συντελεστή φόρου με βάση τη μοναδιαία αξία του οικοπέδου.	45
Πίνακας 3.5: Συντελεστής Θέσης (Σ.Θ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) της Δημοτικής Ενότητας στην οποία ανήκει το γήπεδο.....	49
Πίνακας 3.6: Συντελεστής Χρήσης (Σ.Χ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη χρήση του γηπέδου.	49
Πίνακας 3.7: Κλιμάκια και συντελεστές Συμπληρωματικού Φόρου.....	51
Πίνακας 4.1: Φάσεις ανάπτυξης της Ενοποιημένης Διαδικασίας.....	78
Πίνακας 4.2: Κανονισμοί σε σχέση με τις φάσεις και τις επαναλήψεις στην Ενοποιημένη Διαδικασία.....	79
Πίνακας 4.3: Οι φάσεις ανάπτυξης και οι κανονισμοί που εκτελούνται σε κάθε μία από τις φάσεις.....	80
Πίνακας 4.4: Τα παραδοτέα που παράγονται σε κάθε κανονισμό.....	80
Πίνακας 5.1: Ο Συντελεστής Θέσης ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία.....	103
Πίνακας 5.2: ΣΟ/ΣΜ (Συντελεστής Ορόφου ή Συντελεστής Μονοκατοικίας).	106
Πίνακας 5.3: ΣΑΕ (Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας).....	106
Πίνακας 5.4: ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης).....	106
Πίνακας 5.5: ΣΒΧ (Συντελεστής Βοηθητικών Χώρων).	106

Πίνακας 5.6: ΣΗΚ (Συντελεστής Ημιτελών Κατασκευών).	107
Πίνακας 5.7: ΣΕΚ (Συντελεστής Ειδικών Κτηρίων).	107
Πίνακας 5.8: Είδος κυριότητας.	107
Πίνακας 5.9: Ηλικία επικαρπωτή σε σχέση με το ποσοστό φόρου.....	107
Πίνακας 5.10: ΒΦ (Βασικός Φόρος).	107
Πίνακας 5.11: ΣΠΚ (Συντελεστής Παλαιότητας Κτηρίου).	108
Πίνακας 5.12: ΣΦ (Συντελεστής Φόρου).	108
Πίνακας 5.13: ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης) οικοπέδου.	109
Πίνακας 5.14: Ύπαρξη κτιρίου.	109
Πίνακας 5.15: Βάση Συντελεστή Φόρου (ΒΣΦ).	109
Πίνακας 5.16: ΣΘ (Συντελεστής Θέσης).	109
Πίνακας 5.17: ΣΧ (Συντελεστής Χρήσης).	110
Πίνακας 5.18: ΣΑρ (Συντελεστής Άρδευσης).	110
Πίνακας 5.19: ΣΑπ (Συντελεστής Απαλλοτριώσης).	110
Πίνακας 5.20: ΣΚ (Συντελεστής Κατοικίας).	110

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 4.1: Αναπαράσταση ενός συστήματος σχετικού με το περιβάλλον.....	67
Διάγραμμα 4.2: Αναπαράσταση ενός συστήματος.....	68
Διάγραμμα 4.3: Προδιαγραφές των πληροφοριακών συστημάτων.....	74
Διάγραμμα 4.4: Το μοντέλο καταρράκτη. Κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων.....	75
Διάγραμμα 4.5: Το μοντέλο καταρράκτη. Κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων (Systems Development Life Cycle).....	76
Διάγραμμα 4.6: Μεθοδολογία δομημένης σχεδίασης και ανάλυσης συστημάτων.....	87

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1.1: Αιγύπτιοι αγρότες, που συλλαμβάνονται για μη πληρωμή των φόρων (πυραμίδα ηλικιών).....	3
Εικόνα 1.2: Η Στήλη της Ροζέτας.	4
Εικόνα 5.1: Πρώτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) «ΕΝΦΙΑ κτίσματα» της εφαρμογής.....	96
Εικόνα 5.2: Η δεύτερη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-Οικόπεδα.	102
Εικόνα 5.3: Η τρίτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-γήπεδα.	105
Εικόνα 5.4: Η τέταρτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, Συντελεστές.	111
Εικόνα 5.5: 1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα.	112
Εικόνα 5.6: 2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα.	113
Εικόνα 5.7: 1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ οικόπεδα.	114
Εικόνα 5.8: 2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ οικόπεδα.	115
Εικόνα 5.9: 1ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα.	116
Εικόνα 5.10: 2ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα.	117

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Α.Β.Α.: Αρχική Βασική Αξία
- Α.Ε.: Ανώνυμη Εταιρεία
- Α.Ε.Ε.Α.Π.: Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία
- ΕΣΧΑΔΑ: Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων
- Ε.Σ.Λ: Ειδικό Σήμα Λειτουργίας
- Β.Ε.ΠΕ.: Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές
- ΒΙ.ΠΕ.: Βιομηχανικές Περιοχές
- ΓΓΔΕ: Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
- ΔΝΤ: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
- ΕΤΑΔ: Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου
- ΕΝ.Φ.Ι.Α.: Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
- Ε.Ο.Κ.: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
- κ.λπ.: και λοιπά
- Κ.Φ.Σ.: Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων
- Κ.Φ.Ε.: Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
- ΜΜΕ: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας
- ΜΗΚΥΟ: Μηχανογραφικό Κέντρο Υπουργείου Οικονομικών
- μ² ή τμ: Τετραγωνικά μέτρα
- Ν.Π.Ι.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
- Ν.Π.Δ.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
- Ο.Γ.Α.: Οργανισμός Αγροτικής Ασφάλισης
- ΟΕΚ: Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας
- ΟΤΑ: Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ΣΦ.: Συντελεστής Φόρου
- Σ.Θ.: Συντελεστής Θέσης
- Σ.Οικ.: Συντελεστής Οικοπέδου
- Σ.Α.Ο: Συντελεστής Αξιοποίησης Οικοπέδου
- Σ.Π.: Συντελεστής Πρόσοψης
- ΣΟΑ: Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης

- Σ.Αρ.: Συντελεστής Άρδευσης
- Σ.Απ.: Συντελεστής Απαλλοτριώσης
- Σ.Κ.: Συντελεστής Κατοικίας
- ΦΠΑ: Φόρου Προστιθέμενης Αξίας
- ΦΕΚ: Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
- Φ.Α.Π.: Φόρου Ακίνητης Περιουσίας
- CASE: Computer Aided Software Engineering
- DFD: Data flow diagram
- DFD: Data Flow Diagrams
- DSS: Decision Support Systems
- ERP: Enterprise Resource Planning
- FSC: Financial Stability Contribution (Οικονομική Συνεισφορά Σταθερότητας)
- MUS: Monetary Unit System
- UML: Unified Modeling Language
- TPS: Transaction Processing Systems
- SDLC: Systems Development Life Cycle

ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

- Architecture Document: Έγγραφο Αρχιτεκτονικής
- Audit tests: Ελεγκτικές διαδικασίες
- Analysis and Design: Ανάλυση και σχεδιασμός
- Batch: Δεσμίδες
- Business modeling: Επιχειρησιακό μοντέλο
- Bill of Materials: Λίστα Υλικών
- Class Diagrams: Διαγράμματα κλάσεων
- Configuration and Change Management Plan: Πλάνο Διαχείρισης Διαμορφώσεων και Τροποποιήσεων
- Configuration and Change Management: Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων
- Construction: Κατασκευή
- Configuration and Change Management: Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων
- Deployment: Εγκατάσταση
- Deployment Plan: Σχέδιο Εγκατάστασης
- Data Flow Diagrams-DFD: Γραφικά στα διαγράμματα ροής δεδομένων
- Deployment: Εγκατάσταση
- Data Structure-Oriented design: Προσανατολισμένη στη δομή δεδομένων σχεδίαση
- Decision Support Systems - DSS: Συστήματα στήριξης αποφάσεων
- Development Case: Περίπτωση Ανάπτυξης
- Deployment Plan: Σχέδιο Εγκατάστασης
- End-User Support Material: Υλικό υποστήριξης τελικού χρήστη
- Elaboration: Επεξεργασία
- Environment: Περιβάλλον
- Enterprise Resource Planning - ERP: Συστήματα προγραμματισμού επιχειρησιακών πόρων
- Event driven: Οδηγούνται από γεγονότα
- Expert Systems: Εμπειρογνώμονα συστήματα
- Glossary: Γλωσσάριο
- On-line batch: Δεσμίδες σε απευθείας σύνδεση

- Online real time: απευθείας σύνδεση πραγματικού χρόνου
- Object-Oriented design: Αντικειμενοστραφής σχεδίαση
- Requirements: Ανάλυση των απαιτήσεων
- Systems Development Life Cycle –SDLC: Κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων
- Transaction Processing Systems - TPS: Συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών
- Information Reporting Systems: Συστήματα παροχής αναφορών
- Unified Process: Ενοποιημένη Διαδικασία
- Iterative Development: Επαναληπτική ανάπτυξη
- Inception: Έναρξη
- Transition: Μεταφορά
- Implementation: Υλοποίηση
- Test: Έλεγχος
- Project Management: Διαχείριση έργου
- Requirements: Ανάλυση των απαιτήσεων
- Project Management: Διαχείριση έργου
- Business Modeling: Σχεδιασμός επιχειρησιακού μοντέλου
- Domain Model: Μοντέλο πεδίου ορισμού
- Requirements: Ανάλυση των απαιτήσεων
- Requirements Management Plan: Πλάνο διαχείρισης απαιτήσεων
- Vision: Έγγραφο οράματος
- Use Cases: Περιπτώσεις χρήσης
- Storyboards: Απεικονίσεις
- Supplementary Specification: Συμπληρωματικές προδιαγραφές
- Use Case Realizations: Πραγματοποίηση περιπτώσεων-χρήσης
- Sequence Diagrams: Διαγράμματα ακολουθιών
- Code: Κώδικας
- Test Plan: Πλάνο ελέγχων
- Test Cases: Περιπτώσεις ελέγχων
- Test Scripts: Κώδικας ελέγχων
- Implementation: Υλοποίηση
- Deployment: Εγκατάσταση

- Development Case: Περιπτώσεις Ανάπτυξης
- Environment: Περιβάλλον
- Configuration and Change Management Plan: Πλάνο διαχείρισης διαμορφώσεων και τροποποιήσεων
- Configuration and Change Management: Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων
- Software Development Plan: Πλάνο ανάπτυξης λογισμικού
- Iteration Plan: Πλάνο επαναλήψεων
- Risk Plan: Πλάνο αντιμετώπισης κινδύνων
- Project Management: Διαχείριση έργου
- Domain Model: Μοντέλο Πεδίου Ορισμού
- Vision: Έγγραφο Οράματος
- Use-Cases: Περιπτώσεις-χρήσης
- Use-Cases: Περιπτώσεις-χρήσης
- Supplementary Specification: Συμπληρωματικές Προδιαγραφές
- Requirements Management Plan: Σχέδιο Διαχείρισης Απαιτήσεων
- Use-Case Storyboards: Απεικόνιση Περιπτώσεων Χρήσης
- User-Interface modeling and prototyping: Σχεδιασμός των πρωτοτύπων των διαπροσωπειών των χρηστών
- Use-Case Realizations: Πραγματοποίηση Περιπτώσεων Χρήσης
- Test Plan: Σχέδιο Ελέγχου
- Test Cases: Περιπτώσεις Ελέγχου
- Test Scripts: Κώδικας Ελέγχου
- Software Development Plan: Πλάνο Ανάπτυξης Λογισμικού
- Iteration Plan: Πλάνο Επανάληψης
- Risk Plan: Πλάνο Κινδύνων
- Interfaces: Διεπιφάνειες
- Income: Εισόδημα
- Wealth: Πλούτος
- Interfaces: Διαπροσωπείες

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ποιοτικής βελτίωσης του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος. Η πρόκληση στην οποία οι επιχειρήσεις πρέπει να ανταποκριθούν είναι αφενός η ολοκλήρωση των δομών οργάνωσης-λειτουργίας και αφετέρου η αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου παράγοντα.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν για την παρακολούθηση των παραγόμενων λογιστικών πληροφοριών εξειδικευμένα πληροφοριακά λογιστικά συστήματα.

Το λογισμικό αναλαμβάνει την ηλεκτρονική καταγραφή των λογιστικών στοιχείων, που παράγει και αποδέχεται κάθε επιχείρηση ή κάθε φυσικό πρόσωπο, χρησιμοποιώντας τους λογαριασμούς του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου - Ε.Γ.Λ.Σ. ή φορολογικούς συντελεστές. Οι συντελεστές αλλά και οι λογαριασμοί αυτοί, αποτελούν το μέσο καταγραφής, αποτύπωσης και έκφρασης των λογιστικών/φορολογικών πράξεων με τρόπο συστηματικό και κατανοητό, ώστε να είναι δυνατή η άντληση των αναγκαίων πληροφοριών για την φορολογική ενημέρωση τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων. Ακολουθώντας, οι λογιστικές/φορολογικές πληροφορίες μεταφέρονται και καταχωρούνται, από το πρόγραμμα/λογισμικό, στα προβλεπόμενα από την κείμενη φορολογική και εμπορική νομοθεσία λογιστικά βιβλία ή/και καταστάσεις (ημερολόγια, καθολικά, ισοζύγια, κ.ο.κ.) (Γκινόγλου, και συν. 2004).

Η αναγνώριση της σπουδαιότητάς των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων για τις επιχειρήσεις αλλά και των απλών φορολογικών εφαρμογών για φυσικά πρόσωπα, οδήγησε στην ανάγκη άμεσης δημιουργία και ενημέρωσης τους κατά την πληθώρα φορολογικών αλλαγών και φορολογικών ρυθμίσεων.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποπειράται να συνεισφέρει συστηματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος της εγκατάστασης, χρήσης, λειτουργίας και άντλησης πληροφοριών μέσω μιας εφαρμογής για τον υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, εστιάζοντας στη εύκολη μετατροπή και θεώρηση των φορολογικών τελεστών, διότι η φορολογική Νομοθεσία είναι από τις πιο ευμετάβλητες Νομοθεσίες και συνεχώς αναπροσαρμόζεται στη χώρα μας.

Ελάχιστες κωδικοποιήσεις φορολογικών νόμων κατά τη νόμιμη διαδικασία έγιναν μέχρι σήμερα αλλά και αυτές πολύ γρήγορα τροποποιούνται.

Ιδιωτικές κωδικοποιήσεις των βασικών φορολογικών νόμων επιχειρούνται από πολλούς επιστήμονες και φορολόγους και αποτελούν χρήσιμα, πράγματι, βοηθήματα μελέτης των διατάξεων που ισχύουν σε μια φορολογία, αλλά παραμένουν πάντοτε ιδιωτικές.

Γιατί, η σωστή ερμηνεία των νόμων αυτών γίνεται μόνο με την προσφυγή τόσο στο κείμενο του αρχικού νόμου όσο και στα κείμενα των τροποποιητικών αυτού, νόμων.

Αρμόδιο Υπουργείο για την εφαρμογή των φορολογικών νόμων και την επιβολή των φόρων γενικά (εκτός από ορισμένες κατηγορίες φόρων και τελών που επιβάλλουν απευθείας οι Δήμοι και Κοινότητες κ.λπ.) είναι το Υπουργείο Οικονομικών με τις περιφερειακές του Υπηρεσίες σε ολόκληρη την Επικράτεια (Οικονομικές Εφορίες, Τελωνεία) (Πάσχος, Φορολογία 2003).

Παράλληλα, το ίδιο αυτό Υπουργείο είναι αρμόδιο και για την είσπραξη των φόρων καθώς και για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Κράτους με τη διάθεση των αντιστοίχων πιστώσεων για την κάλυψη των τακτικών δαπανών του προϋπολογισμού και των λοιπών εξόδων κατά την εκτέλεση έργων κ.λπ.

Η μεθοδολογία της παρούσης πτυχιακής εργασία είναι η τεχνική της βιβλιογραφικής έρευνας με κύριο στόχο/σκοπό την επισκόπηση του ΕΝΦΙΑ αλλά και την ανάπτυξη εφαρμογής για τον υπολογισμού του Φόρου αυτού.

1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαφορά του νομικού από τον οικονομικό ορισμό για τους φόρους έγκειται στο ότι οι οικονομολόγοι δεν θεωρούν τις πολλές χρηματικές μεταφορές (εισφορές) στο κράτος, ως φόρους. Τέτοια παραδείγματα είναι τα εισιτήρια στα δημόσια Νοσοκομεία και τα τέλη για υπηρεσίες κοινής ωφέλειας που παρέχονται από το κράτος. Άλλοι πόροι που λαμβάνει επίσης το κράτος είναι μέσω εθελοντικών δώρων (εισφορές σε δημόσια πανεπιστήμια, νοσοκομεία και μουσεία), με την επιβολή κυρώσεων (όπως πρόστιμα), με δανεισμό, όπως και με την κατάσχεση πλούτου λόγω παράνομων πράξεων. Για τους οικονομολόγους, ο φόρος είναι μια μη ποινική, αλλά υποχρεωτική μεταφορά πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα που εισπράττονται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια και χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένο όφελος.

Η οικονομική επιβάρυνση ή άλλη εισφορά, η οποία επιβάλλεται στο φορολογούμενο (ένα φυσικό¹ ή νομικό πρόσωπο²) από το κράτος ή το λειτουργικό ισοδύναμο ενός κράτους καλείται φόρος. Η μη καταβολή, ή φοροαποφυγή ή αντίσταση στη συλλογή των φόρων τιμωρείται από το νόμο. Οι φόροι αποτελούνται από άμεσους³ ή έμμεσους⁴ φόρους και μπορεί να καταβληθούν σε χρήμα ή ως ισοδύναμο της εργασίας του φορολογούμενου (Ricardo 2002).

¹Φυσικό πρόσωπο καλείται από το Δίκαιο κάθε άνθρωπος που έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ανεξάρτητα γένους, ηλικίας, εθνικότητας και θρησκείας.

²Νομικό πρόσωπο χαρακτηρίζεται μια ένωση φυσικών προσώπων ή μιας ομάδας που έχει αυτοτελώς ικανότητα Δικαίου, είναι δηλαδή υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

³ Άμεσος φόρος είναι ο φόρος εκείνος που τον βάζει το κράτος στα εισοδήματα ενός ατόμου όπως αντίστοιχα και στην περιουσία του.

⁴Έμμεσος φόρος είναι ο φόρος που βάζει το κράτος σε διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες, στις εισαγωγές προϊόντων, κλπ.

Στα σύγχρονα συστήματα φορολογίας, οι φόροι που επιβάλλουν τα κράτη είναι σε χρηματικές μονάδες, και όχι σε είδος⁵ ή και αγγαρεία (απλήρωτη εργασία), τα οποία είναι χαρακτηριστικά των παραδοσιακών ή προκαπιταλιστικών κρατών. Στην πολιτική και στην οικονομία η μέθοδος της φορολογίας και των τρόπων που εισπράττονται οι φόροι είναι συχνά αντικείμενο συζήτησης. Η είσπραξη των φόρων γίνεται από δημόσιο οργανισμό και όταν οι φόροι δεν έχουν εξοφληθεί στο ακέραιο, το κράτος μπορεί να επιβάλει αστικές κυρώσεις (όπως πρόστιμα ή έκπτωση) ή ποινικές κυρώσεις (όπως φυλάκιση) (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η εξέταση του θεσμού της φορολογίας και των φόρων σε μια τόσο μεγάλη περίοδο, χιλιάδων ετών, δεν είναι εύκολη αλλά και δεν είναι δυνατό να γίνει με επιστημονική πληρότητα αφού λείπουν τα στατιστικά στοιχεία που είναι νεότερο επίτευγμα της Επιστήμης και οι πηγές μελέτης των φορολογικών θεμάτων, είναι περιορισμένες και όχι πλήρεις.

Οι στόχοι και ο προορισμός των φόρων είναι διαφορετικοί σήμερα από το μακρινό παρελθόν.

Παλαιότερα, λοιπόν, στους αρχαίους χρόνους, στη Ρωμαϊκή, στη Βυζαντινή, Μεσαιωνική αλλά και τη Φεουδαρχική περίοδο, περιόδους μέχρι τη Γαλλική Επανάσταση στο τέλος του 18^{ου} αιώνα, ο φόρος και η φορολογία γενικά είχαν διαφορετικό προορισμό, διαφορετική βάση και με διαφορετικά κριτήρια, επιβαλλόταν στους φορολογουμένους.

Υπήρξαν πολλές αναλαμπές με θεωρητικές εξάρσεις αλλά και ουσιαστικές πράξεις επαναστατικές κατά του Κράτους και των ηγεμόνων μέχρι τις σημερινές αντιλήψεις «περί φόρων», «περί Κράτους», «περί δικαιοσύνης» κ.λπ.

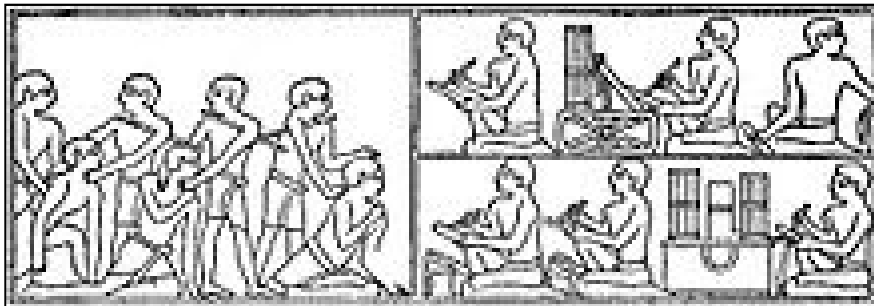
Στην αρχαία Αίγυπτο ήταν το πρώτο γνωστό σύστημα φορολογίας γύρω στο 3000-2800 π.Χ. στην πρώτη δυναστεία του Παλαιού Βασιλείου⁶. Η παλαιότερη και πιο

⁵Στα Οικονομικά, το είδος αναφέρεται σε αγαθά, υπηρεσίες και συναλλαγές που δεν αφορούν χρήματα ή δεν μετριέται με χρηματικούς όρους.

⁶ Η ονομασία Παλαιό Βασίλειο, ή συνηθέστερα στην βιβλιογραφία Αρχαίο βασίλειο, αποτελεί ονομασία που δόθηκε σε μια περίοδο της Αιγυπτιακής Ιστορίας, κατά τη 3^η χιλιετία π.Χ.. Κατά την περίοδο αυτή σημειώθηκε η πρώτη μεγάλη συνεχόμενη ακμή του αιγυπτιακού πολιτισμού τόσο σε πολυπλοκότητα όσο και σε επιτεύγματα.

διαδεδομένη μορφή φορολόγησης ήταν η αγγαρεία και η δεκάτη⁷. Ως αγγαρεία ορίζεται η καταναγκαστική εργασία που επιβαλλόταν από το κράτος στους πάρα πολύ φτωχούς αγρότες προκειμένου να πληρώσουν άλλες μορφές φορολογίας (η εργασία στην αρχαία Αίγυπτο ήταν συνώνυμο για τους φόρους).

Σε έγγραφα που αφορούν στην εποχή του Φαραώ βρίσκονται παραδείγματα φορολογίας. Επίσης, η φορολογία περιγράφεται και στην Αγία Γραφή. Η Γένεση (κεφάλαιο 47, στίχος 24 - η Νέα διεθνής έκδοση), γράφει «*Αλλά όταν η καλλιέργεια είναι έτοιμη για συγκομιδή, να δοθεί το ένα πέμπτο στο Φαραώ και τα άλλα τέσσερα πέμπτα μπορεί να τα κρατήσει ο ιδιοκτήτης ως σπόρο για τα χωράφια και ως τροφή για τον εαυτό του και τα νοικοκυριά και τα παιδιά σας*». Ο Ιωσήφ έλεγε στο λαό της Αιγύπτου πώς να διαιρέσει την παραγωγή του, παρέχοντας ένα μέρος στο Φαραώ. Ένα μερίδιο (20%) της καλλιέργειας ήταν ο φόρος (Σέλλας 1989).



Εικόνα 1.1: Αιγύπτιοι αγρότες, που συλλαμβάνονται για μη πληρωμή των φόρων (πυραμίδα ηλικιών).

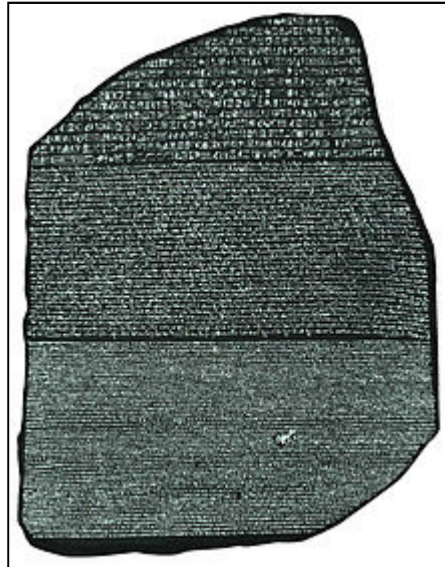
Πηγή: (Σέλλας 1989).

Στην Περσική αυτοκρατορία, ο Δαρείος Α΄ ο Μέγας εισήγαγε το 500 π.Χ ένα οργανωμένο και βιώσιμο φορολογικό σύστημα. Το περσικό σύστημα φορολογίας ήταν προσαρμοσμένο σε κάθε Σατραπεία (περιοχή που κυβερνάται από το σατράπη ή τον επαρχιακό κυβερνήτη). Σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, υπήρχαν 20 με 30 Σατραπείες στην αυτοκρατορία και αξιολογούταν η καθεμιά σύμφωνα με την υποτιθέμενη παραγωγικότητά της. Ο σατράπης είχε ως ευθύνη του να εισπράξει το οφειλόμενο ποσό και να το στείλει στο ταμείο, μετά την αφαίρεση των εξόδων του (είχε την εξουσία να αποφασίζει ακριβώς πώς και από ποιον να συγκεντρώσει τα χρήματα στην επαρχία, γεγονός που πρόσφερε μέγιστη ευκαιρία στους πλούσιους). Οι ποσότητες που απαιτούνταν από τις

⁷Είναι ένα μέρος, το ένα δέκατο από κάτι, που καταβάλλεται ως συμβολή σε μια θρησκευτική οργάνωση ή ως υποχρεωτική φορολογία στο κράτος.

διάφορες επαρχίες όριζε την εικόνα του οικονομικού δυναμικού τους. Παραδείγματος χάρη, η Βαβυλώνα έδινε το υψηλότερο ποσό και ένα εντυπωσιακό σύνολο από πρώτες ύλες, δηλαδή 1.000 τάλαντα αργύρου και τέσσερις μήνες προμήθεια τροφίμων για το στρατό. Η Ινδία, μια επαρχία θρυλική για το χρυσό της, ήταν ικανή να προμηθεύει σκόνη χρυσού αξίας ίσης με το πολύ μεγάλο ποσό των 4.680 τάλαντων αργύρου. Η Αίγυπτος ήταν γνωστή για τον πλούτο των καλλιεργειών της. Ήταν ο σιτοβολώνας της Περσικής Αυτοκρατορίας (και αργότερα, της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας) και ήταν υποχρεωμένη να παράσχει 120.000 μέτρα των σιτηρών, εκτός και από 700 τάλαντα αργύρου. Ο φόρος αυτός επιβάλλεται αποκλειστικά στις Σατραπείες με βάση τα εδάφη, την παραγωγική ικανότητα και τα επίπεδα καλλιέργειας.

Η Στήλη της Ροζέτας⁸, ήταν μια φορολογική ελάφρυνση που εκδόθηκε από τον Πτολεμαίο Ε΄ το 196 π.Χ., γράφηκε σε τρεις γλώσσες και οδήγησε στην πιο διάσημη αποκρυπτογράφηση στην ιστορία, με την πυρόλυση των ιερογλυφικών (Σέλλας 1989).



Εικόνα 1.2: Η Στήλη της Ροζέτας.

Πηγή: (Σέλλας 1989).

Στην Ινδία, οι ισλαμιστές κυβερνήτες επέβαλαν τον *jizya* (κεφαλικός φόρος σε μη-μουσουλμάνους), από το 11^ο αιώνα (Σέλλας 1989).

⁸ Η Στήλη της Ροζέτας είναι μια πέτρινη πλάκα από γρανοδιορίτη (και όχι από βασάλτη ή γρανίτη όπως συχνά αναφέρεται λανθασμένα), που προέρχεται από τον ναό του Πτολεμαίου Ε΄ του Επιφανούς.

1.3 ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια όλων των ιστορικών περιόδων για την εκτέλεση πολλών λειτουργιών τα χρήματα που προβλέπονταν από τη φορολογία χρησιμοποιούνταν από τα κράτη και τα λειτουργικά τους ισοδύναμα. Ορισμένα από αυτά περιλαμβάνουν τις δαπάνες για τον πόλεμο, την επιβολή του νόμου και της δημόσιας τάξης, την προστασία της ιδιοκτησίας, την οικονομική ενίσχυση των υποδομών (δρόμοι, εκτέλεση των συμβάσεων, κ.λπ.), τα δημόσια έργα, την κοινωνική μηχανική, τις επιδοτήσεις και τη λειτουργία του ίδιου του κράτους. Ένα μέρος των φόρων προορίζεται για την αποπληρωμή του χρέους του κράτους (όπως συμβαίνει και στην Ελλάδα). Επίσης, τα κράτη χρησιμοποιούν τους φόρους για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής πρόνοιας και των δημόσιων υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα, τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, τις συντάξεις για τους ηλικιωμένους, τα επιδόματα ανεργίας, και τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Η ενέργεια, το νερό και τα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων είναι επίσης δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (Πάσχος και Γεωργακόπουλος, Εισαγωγή στη φορολογία 2008).

Πολλοί οικονομολόγοι, ειδικά οι νεοκλασικοί οικονομολόγοι⁹, ισχυρίζονται ότι όλη η φορολογία δημιουργεί στρέβλωση¹⁰ της αγοράς και οδηγεί σε οικονομική αναποτελεσματικότητα. Για το λόγο αυτό, προσπάθησαν να προσδιορίσουν το είδος του φορολογικού συστήματος που θα ελαχιστοποιήσει αυτή τη στρέβλωση. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες φορολογούνται αποτελεσματικά οι επενδύσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πιο έντονα από ό, τι επιχορηγούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμβάλλοντας έτσι στην έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων και δημιουργώντας ασυνήθιστα

⁹Νεοκλασική οικονομία είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται ποικιλοτρόπως για προσεγγίσεις της οικονομίας με επίκεντρο τον καθορισμό των τιμών, τις εκροές, και το εισόδημα των διανομών στις αγορές μέσω της προσφοράς και της ζήτησης, συχνά με τη μεσολάβηση μιας υποτιθέμενης μεγιστοποίησης της ωφέλειας από το εισόδημα των ατόμων και των κερδών, αφού το κόστος περιορίζει τις επιχειρήσεις που απασχολούν τις διαθέσιμες πληροφορίες και τους παράγοντες της παραγωγής, σύμφωνα με τη θεωρία της ορθολογικής επιλογής.

¹⁰Στα νεοκλασικά οικονομικά, στρέβλωση της αγοράς είναι οποιοδήποτε γεγονός στο οποίο μια αγορά φτάνει σε αγορά εκκαθάρισης τιμής για ένα στοιχείο που είναι ουσιαστικά διαφορετικό από την τιμή που η αγορά αυτή έχει επιτύχει, ενώ λειτουργεί υπό συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού με την επιβολή κατάστασης των νομικών συμβάσεων και την ιδιοκτησία της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

μεγάλες διαφορές στα προ φόρων κέρδη μεταξύ υψηλού μορφωτικού επιπέδου και λιγότερο μορφωμένων εργαζομένων.

Τα κράτη χρησιμοποιούν διαφορετικά είδη φόρων και υπάρχει ποικιλία φορολογικών συντελεστών. Αυτό συμβαίνει για να διανεμηθεί η φορολογική επιβάρυνση μεταξύ των ατόμων ή των κατηγοριών του πληθυσμού που ασχολούνται με φορολογητέες δραστηριότητες, όπως οι επιχειρήσεις¹¹, ή η αναδιανομή των πόρων μεταξύ των ατόμων ή των κατηγοριών του πληθυσμού. Ιστορικά, οι πλουσιότεροι υποστηρίχθηκαν περισσότερο από τους φόρους απ' ό,τι οι φτωχοί. Αντίθετα, σήμερα τα φορολογικά συστήματα προορίζονται για τη στήριξη των φτωχών, των ατόμων με αναπηρία, ή των συνταξιούχων και όχι εκείνων που εξακολουθούν να εργάζονται. Επιπλέον, οι φόροι που εφαρμόζονται για τη χρηματοδότηση εξοπλιστικών προγραμμάτων, επηρεάζουν τις μακροοικονομικές¹² επιδόσεις της οικονομίας (στρατηγική του κράτους για να μην γίνει αυτό είναι η δημοσιονομική πολιτική¹³ και η φορολογική απαλλαγή¹⁴).

Οι πολιτικές της εκάστοτε κυβέρνησης συχνά αντανακλώνται στο φορολογικό σύστημα μιας χώρας. Για τη δημιουργία ενός συστήματος φορολόγησης, ένα έθνος πρέπει να κάνει επιλογές σχετικά με την κατανομή του φορολογικού βάρους, ποιοι θα πληρώνουν φόρους και πόσο θα πληρώνουν, και πώς οι φόροι που εισπράττονται θα δαπανηθούν. Στις δημοκρατικές χώρες, όπου ο λαός επιλέγει εκείνες τις πολιτικές που είναι επιφορτισμένες με

¹¹Γενικά για τον ακριβή καθορισμό της οικονομικής έννοιας της επιχείρησης οι απόψεις των οικονομολόγων μάλλον συγκρούονται. Σαν κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας επιχείρησης άλλοι προτείνουν τη συγκέντρωση των παραγωγικών μέσων και την τεχνοπαραγωγική διαρρύθμιση αυτών, άλλοι την αναδοχή του κινδύνου. Άλλοι το μέγεθος και την έκταση των εργασιών, άλλοι το οικονομικό κίνητρο, ενώ κάποιοι άλλοι ακόμη, προσθέτουν ως απαραίτητους όρους την παραγωγή για άγνωστους καταναλωτές και την αυτοτέλειά της.

¹²Με τον όρο μακροοικονομία, ή μακροοικονομική χαρακτηρίζεται ο κλάδος των οικονομικών, που ασχολείται και μελετά μόνο τα οικονομικά προβλήματα ομάδων, ή συνόλων ή ενοτήτων, δηλαδή με τα συνολικά μεγέθη της οικονομίας, αγνοώντας την ατομική οικονομική συμπεριφορά των υποκειμένων της οικονομίας, σε αντιδιαστολή με τα ατομικά που ασχολείται η μικροοικονομία ή μικροοικονομική.

¹³Δημοσιονομική πολιτική είναι η πολιτική διαχείρισης των οικονομικών του δημοσίου, που ακολουθείται, με αυξομείωση των φόρων (άμεσων ή έμμεσων) όπως και η αυξομείωση των δημοσίων δαπανών ανάλογα με τις επιλογές της κυβερνητικής ηγεσίας. Δηλαδή η πολιτική ρύθμισης δαπανών και εσόδων δημοσίου.

¹⁴Φορολογική απαλλαγή αναφέρεται σε μια νομισματική απαλλαγή η οποία μειώνει το φορολογητέο εισόδημα. Αφορολόγητη κατάσταση μπορεί να προσφέρει πλήρη απαλλαγή από τους φόρους, μειωμένους συντελεστές, ή φόρους επί ενός μόνο τμήματος των ειδών.

τη θέσπιση του φορολογικού συστήματος, οι επιλογές αυτές αντανakλούν το είδος του φορολογικού συστήματος που θέλει να δημιουργήσει (Πάσχος, Φορολογία 2003).

Το διοικητικό κόστος της διαδικασίας για την επίτευξη εσόδων επιβαρύνει όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις, με τους προμηθευτές των αγαθών ή των υπηρεσιών που αγοράζονται. Δεν υπάρχει κάτι διαφορετικό στη φορολογία αυτή, αφού ο πόρος που συλλέγεται από το κοινό μέσω της φορολογίας είναι πάντα μεγαλύτερος από το ποσό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το κράτος. Η διαφορά αυτή λέγεται κόστος συμμόρφωσης¹⁵ και για παράδειγμα περιλαμβάνει, το εργατικό κόστος και άλλα έξοδα που προκύπτουν από τη συμμόρφωση με τη φορολογική νομοθεσία και τους κανόνες. Ενώτιο ενός φόρου¹⁶ ονομάζεται η συλλογή του φόρου, ώστε να περάσει ένας συγκεκριμένος σκοπός, όπως για παράδειγμα συλλογή ενός φόρου για το αλκοόλ για να πληρωθούν άμεσα τα κέντρα αποκατάστασης αλκοολικών. Η πρακτική αυτή συχνά είναι αντιπαθής στους υπουργούς οικονομικών, δεδομένου ότι περιορίζει την ελευθερία δράσης τους. Γι κάποιους οικονομικούς θεωρητικούς η έννοια είναι ανέντιμη, δεδομένου ότι, στην πραγματικότητα, το χρήμα είναι ανταλλάξιμο¹⁷. Αυτό συμβαίνει συχνά, επειδή οι φόροι και οι ειδικόι φόροι κατανάλωσης που είχαν εισπραχθεί αρχικά για να χρηματοδοτήσουν ορισμένα ειδικά προγράμματα του κράτους, αργότερα εκτρέπονται στο γενικό ταμείο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εν λόγω φόροι εισπράττονται ουσιαστικά με αναποτελεσματικούς τρόπους, για παράδειγμα στα διόδια των αυτοκινητόδρομων.

¹⁵Κόστος συμμόρφωσης είναι οι δαπάνες του χρόνου ή χρημάτων που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της κυβέρνησης, όπως η νομοθεσία ή ρύθμιση. Για παράδειγμα, άτομα ή οργανώσεις που είναι καταχωρημένες για το φόρο προστιθέμενης αξίας έχουν το επιπλέον βάρος του να πρέπει να τηρούν λεπτομερή αρχεία όλων των φόρων επί των εισροών και των εκροών για να διευκολύνουν την ολοκλήρωση των δηλώσεων ΦΠΑ.

¹⁶Η περίπτωση ενός φόρου (επίσης γνωστή ως οριοθέτηση ή ενώτιο ενός φόρου) είναι η αφοσίωση των εσόδων από ένα συγκεκριμένο φόρο για ένα συγκεκριμένο σκοπό δαπανών. Υποθήκευση είναι η ενεχυρίαση περιουσιακών στοιχείων.

¹⁷Η ανταλλαξιμότητα είναι η ιδιοκτησία ή εμπόρευμα του οποίου οι ατομικές μονάδες είναι σε θέση αμοιβαίας υποκατάστασης. Για παράδειγμα, από μία ουγγιά χρυσού είναι ισοδύναμη με οποιαδήποτε άλλη ουγγιά χρυσού, ο χρυσός είναι ανταλλάξιμος.

Επειδή τα κράτη επιλύουν εμπορικές διαφορές, ιδιαίτερα σε χώρες με εθιμικό δίκαιο¹⁸, παρόμοια επιχειρήματα μερικές φορές χρησιμοποιούνται για να δικαιολογήσουν ένα φόρο επί των πωλήσεων¹⁹ ή το φόρο προστιθέμενης αξίας²⁰. Πολλοί μελετητές (π.χ., ελευθεριακοί²¹ Οικονομολόγοι) υποστηρίζουν ότι οι περισσότερες ή όλες οι μορφές των φόρων είναι ανήθικες²² λόγω (και ως εκ τούτου τελικά αναγκαστικές / βίαιες²³) της φύσης τους. Η πιο ακραία άποψη για τη φορολογία είναι του αναρχοκαπιταλισμού²⁴, κατά την οποία η παροχή όλων των κοινωνικών υπηρεσιών θα πρέπει να αγοραστεί οικειοθελώς από το

¹⁸Το Εθιμικό δίκαιο έχει διαμορφωθεί κατ' έθιμο, σύμφωνα με μια μακρόχρονη, ομοιόμορφη και συνεχή εφαρμογή του από την κοινωνία, και δεν το έχει θεσπίσει με γραπτό νόμο η πολιτεία.

¹⁹Ένας φόρος επί των πωλήσεων είναι ένας φόρος που καταβάλλεται σε διοικητικό όργανο για τις πωλήσεις ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών. Συνήθως οι νόμοι επιτρέπουν (ή απαιτούν) από τον πωλητή να συλλέξει τα κεφάλαια για το φόρο από τον καταναλωτή στο σημείο αγοράς.

²⁰Ο λεγόμενος Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι έμμεσος φόρος που επιβλήθηκε από το «Παράγωγο Δίκαιο» του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόμοιος όμως φόρος υφίσταται και σε περίπου 30 κράτη εκτός Κοινότητας σε διάφορες ηπείρους.

²¹Ελευθερισμός (libertarianism) ονομάζεται η ηθική θεωρία που υποστηρίζει ότι οι ηθικοί δρώντες είναι ιδιοκτήτες του εαυτού τους και μπορούν να αποκτήσουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε πράγματα του εξωτερικού κόσμου. Σημαντικότερος σύγχρονος εκπρόσωπος του ελευθερισμού είναι ο Αμερικανός πολιτικός φιλόσοφος Ρόμπερτ Νόζικ.

²²Σύμφωνα με την άποψη αυτή, η κυβέρνηση παραβαίνει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας με την επιβολή υποχρεωτικής είσπραξης των φόρων.

²³Η βλάβη αρχή θεωρεί ότι οι ενέργειες των ατόμων θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στην πρόληψη της βλάβης σε άλλα άτομα. Ο John Stuart Mill στο άρθρο του «Περί Ελευθερίας», υποστήριξε ότι, «Ο μόνος σκοπός για τον οποίο η εξουσία μπορεί δικαίως να ασκηθεί σε οποιοδήποτε μέλος μιας πολιτισμένης κοινότητας, παρά τη θέλησή του, είναι να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος για τους άλλους».

²⁴Αναρχοκαπιταλισμός ή αναρχισμός της ελεύθερης αγοράς αποκαλείται το ρεύμα εκείνο του αναρχοατομικισμού που αρνείται μεν την ύπαρξη του κράτους, ως αυτόνομου μηχανισμού εξουσίας επί της κοινωνίας, αλλά δέχεται την ύπαρξη του συστήματος της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς και του κινήτρου του χρηματικού κέρδους ως μοχλού της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι κύριοι θεωρητικοί του αναρχοκαπιταλισμού οραματίζονται ένα κοινωνικό μοντέλο στηριγμένο αποκλειστικά στην ατομική ιδιοκτησία και στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Οι βασικοί τους στόχοι είναι η διαμόρφωση ενός δικαίου στηριγμένου στα αρνητικά δικαιώματα, η ιδιωτικοποίηση όλων των κρατικών θεσμών και η εξάλειψη κάθε μορφής άμεσου εξαναγκασμού έναντι οποιουδήποτε πολίτη. Οι αρχές τους στηρίζονται σε μια προσήλωση στα φυσικά δικαιώματα και στη λοκιανή κοσμοθέαση.

πρόσωπο ή τα πρόσωπα που κάνουν χρήση τους (Πάσχος και Γεωργακόπουλος, Εισαγωγή στη φορολογία 2008).

1.4 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)²⁵ δημοσιεύει μια ανάλυση των φορολογικών συστημάτων των κρατών μελών. Με βάση την ανάλυση αυτή, ο ΟΟΣΑ αναπτύσσει έναν ορισμό και ένα σύστημα ταξινόμησης των εσωτερικών φόρων. Επιπλέον, πολλές χώρες επιβάλλουν φόρους (τιμολόγια²⁶) σχετικά με την εισαγωγή των εμπορευμάτων (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

1.4.1 Οι φόροι εισοδήματος

1.4.1.1 Ο φόρος εισοδήματος

Σε πολλές χώρες τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων και των επιχειρηματικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, φορολογούνται. Σε γενικές γραμμές, ο φόρος επιβάλλεται στα καθαρά κέρδη που προέρχονται από τις επιχειρήσεις, καθώς και σε άλλα έσοδα. Το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο μπορεί να προσδιοριστεί και να υπολογιστεί βάσει των λογιστικών αρχών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την δικαιοδοσία, η οποία μπορεί να τροποποιηθεί ή να αντικατασταθεί από το φορολογικό δίκαιο²⁷ με αρχές εντός της δικαιοδοσίας. Η επίπτωση της φορολογίας²⁸ διαφέρει ανά τα συστήματα, και

²⁵Είναι διεθνής οργανισμός εκείνων των αναπτυγμένων χωρών που υποστηρίζουν τις αρχές της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς.

²⁶ Τιμολόγιο είναι ένα παραστατικό -ένα χαρτί- αποδεικτικό στοιχείο, στο οποίο αναγράφονται τα πωληθέντα προϊόντα.

²⁷Το φορολογικό δίκαιο περιλαμβάνει πολλές έννοιες τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού δικαίου όπως για παράδειγμα πώληση, μίσθωση, μεταβίβαση, δωρεά, κληρονομιά κ.λπ.. Γενικά πρόκειται για «αναγκαστικό δίκαιο» εκ του χαρακτήρα των κανόνων του που αποβλέπουν στην επιβολή και είσπραξη φόρων. Συνέπεια αυτού είναι ότι η μέθοδος ερμηνείας του διαφέρει από εκείνη του Διοικητικού Δικαίου. Αντίθετα παρουσιάζει σαφή συγγένεια με την δημόσια οικονομική με δεδομένο τον κοινό αντικείμενο έρευνας σε βάθος που είναι ο φόρος.

²⁸Στην οικονομία, φορολογική επίπτωση είναι η ανάλυση της επίδρασης του συγκεκριμένου φόρου σχετικά με την κατανομή της οικονομικής ευημερίας.

ορισμένα συστήματα μπορεί να θεωρηθούν ως προοδευτικά²⁹ ή οπισθοδρομικά³⁰. Οι φορολογικοί συντελεστές ενδέχεται να διαφέρουν ή να είναι σταθεροί από το επίπεδο του εισοδήματος. Πολλά συστήματα επιτρέπουν στα άτομα ορισμένες προσωπικές εκπτώσεις και άλλες μειώσεις στο φορολογητέο εισόδημα.

Με το φόρο pay-as-you-earn (PAYE)³¹, συλλέγεται ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων συχνά με μικρές διορθώσεις που γίνονται αμέσως μετά το τέλος του φορολογικού έτους³². Οι διορθώσεις αυτές λαμβάνουν μία από τις δύο μορφές (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011):

- a) πληρωμές προς το κράτος, για εκείνους που δεν έχουν πληρώσει αρκετά κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους και
- b) επιστροφές φόρων από το κράτος για όσους έχουν πληρώσει επιπλέον.

Ο φόρος εισοδήματος έχει συχνά διαθέσιμες μειώσεις που μειώνουν τη συνολική φορολογική επιβάρυνση από το συνολικό φορολογητέο εισόδημα. Επί παραδείγματι, μια απώλεια στο χρηματιστήριο μπορεί να εξαιρεθεί από τους φόρους που καταβάλλονται επί των μισθών. Η απώλεια μπορεί να απομονωθεί από άλλα φορολογικά συστήματα, έτσι ώστε οι απώλειες των επιχειρήσεων μπορούν να αφαιρεθούν μόνο από τον επαγγελματικό φόρο.

1.4.1.2 Αρνητικός φόρος εισοδήματος

Ο αρνητικός φόρος εισοδήματος για την οικονομία, είναι ένας προοδευτικός φόρος εισοδήματος όπου οι πολίτες όταν κερδίζουν κάτω από ένα ορισμένο ποσό λαμβάνουν συμπληρωματική αμοιβή από την κυβέρνηση, αντί να πληρώνουν φόρους στο κράτος. Το συγκεκριμένο σύστημα έχει συζητηθεί από τους οικονομολόγους, αλλά δεν έχει εφαρμοστεί

²⁹Ο προοδευτικός φόρος είναι ο φόρος στον οποίο ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται ως το φορολογητέο ποσό βάσης.

³⁰Ο αναδρομικός φόρος είναι ο φόρος που επιβάλλεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται καθώς το ποσό που υπόκειται σε φορολογία αυξάνεται.

³¹Είναι μια παρακράτηση φόρου στις πληρωμές εισοδήματος για τους εργαζόμενους. Τα ποσά που παρακρατούνται αντιμετωπίζονται ως προκαταβολές του φόρου εισοδήματος που οφείλεται. Όμως, επιστρέφεται στο βαθμό που υπερβαίνει το φόρο, όπως προσδιορίζεται στις φορολογικές δηλώσεις.

³²Ένα οικονομικό έτος (ή οικονομικό έτος, ή μερικές φορές δημοσιονομικό έτος) είναι μια περίοδος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων σε επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς.

ποτέ πλήρως. Αυτό αναπτύχθηκε από το Βρετανό πολιτικό Juliet Rhys-Williams το 1940 και αργότερα στις Ηνωμένες Πολιτείες από τον οικονομολόγο Milton Friedman.

Ο αρνητικός φόρος εισοδήματος μπορεί να εφαρμοστεί σε ένα βασικό εισόδημα³³ ή να συμπληρώσει ένα σύστημα ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος³⁴ (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

1.4.1.3 Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών

Οι περισσότερες αρμοδιότητες για την επιβολή ενός φόρου εισοδήματος κεφαλαιουχικών κερδών³⁵, είναι μέρος του εισοδήματος που υπόκειται σε φόρο. Κεφαλαιακό κέρδος είναι γενικά ένα κέρδος από την πώληση των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού που είναι αυτά τα περιουσιακά στοιχεία που δεν κατέχονται προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Το πάγιο κεφάλαιο έχει περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν προσωπικά περιουσιακά στοιχεία με πολλές δικαιοδοσίες.

Οι προνομιακές τιμές του φόρου ή μόνο η μερική φορολόγηση για τα κέρδη του κεφαλαίου παρέχονται από ορισμένες δικαιοδοσίες. Επίσης, επιβάλλονται διαφορετικοί ρυθμοί ή επίπεδα της φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών με βάση το χρονικό διάστημα που κατέχει το περιουσιακό στοιχείο. Οι φορολογικοί συντελεστές είναι συχνά πολύ χαμηλότεροι για τα κέρδη κεφαλαίου από ό, τι για τα απλά εισοδήματα και για το λόγο αυτό υπάρχει μια ευρεία αντιπαράθεση και διαφωνία σχετικά με τον ορθό ορισμό του κεφαλαίου (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

³³ Το βασικό άνευ όρων εισόδημα είναι ένα επίδομα που πληρώνεται από μια πολιτική κοινότητα σε όλα της τα μέλη, χωρίς επιπλέον απαιτήσεις ή έλεγχο πόρων. Χορηγείται ατομικά στον καθένα, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και είναι αναφαίρετο.

³⁴ Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (EEE) (ονομάζεται επίσης ελάχιστο εισόδημα) είναι ένα σύστημα παροχής κοινωνικής πρόνοιας που εγγυάται ότι όλοι οι πολίτες ή οι οικογένειες έχουν ένα εισόδημα επαρκές για να ζήσουν, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

³⁵ Ένα κεφαλαιακό κέρδος είναι το κέρδος που προκύπτει από τη διάθεση ενός περιουσιακού στοιχείου του κεφαλαίου, όπως μετοχών, ομολόγων ή των ακινήτων, όπου το ποσό που πραγματοποιήθηκε στην διάθεση υπερβαίνει την τιμή αγοράς. Το κέρδος είναι η διαφορά μεταξύ μιας υψηλότερης τιμής πώλησης και χαμηλότερης τιμής αγοράς. Αντίστροφα, μια απώλεια κεφαλαίου προκύπτει αν τα έσοδα από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου του κεφαλαίου είναι μικρότερο από την τιμή αγοράς.

1.4.1.4 Ο εταιρικός φόρος

Για τον εταιρικό φόρο γίνονται αναφορές στο εισόδημα, το κεφάλαιο, την καθαρή θέση, ή σε άλλους φόρους που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις. Οι φορολογικοί συντελεστές και η φορολογική βάση για τις επιχειρήσεις μπορεί να είναι διαφορετικά από εκείνους για τους ιδιώτες ή άλλους υποκείμενους στον φόρο.

Σε πολλές χώρες επιβάλλονται φόροι εταιρειών, που ονομάζονται επίσης εταιρικοί φόροι ή φόροι εταιρειών, στο εισόδημα ή στο κεφάλαιο ορισμένων τύπων νομικών προσώπων. Οι φόροι μπορούν επίσης να αναφέρονται ως φόροι εισοδήματος ή φόροι κεφαλαίου. Στις περισσότερες χώρες φορολογούνται από την εν λόγω χώρα όλες οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα αυτή. Επίσης, πολλές χώρες φορολογούν όλα τα έσοδα των οργανισμών που έχουν οργανωθεί στη χώρα.

Σε ορισμένες δικαιοδοσίες, οι κανόνες για την φορολόγηση των επιχειρήσεων μπορεί να είναι σημαντικά διαφορετικοί από τους κανόνες για τη φορολόγηση των φυσικών προσώπων. Ορισμένες εταιρικές πράξεις, όπως αναδιαρθρώσεις, δεν μπορούν να φορολογηθούν, αλλά μπορούν να έχουν απαλλαγή από τον φόρο.

Σε πολλές χώρες φορολογούνται εταιρικές οντότητες σχετικά με το εισόδημα και φορολογούν τους ιδιοκτήτες, όταν η εταιρεία καταβάλλει μέρισμα. Όταν οι ιδιοκτήτες φορολογούνται, μπορεί να επιβληθεί παρακράτηση φόρου στην πηγή. Σε γενικές γραμμές, οι φόροι αυτοί είναι για τους ιδιοκτήτες και δεν αναφέρονται ως εταιρικοί φόροι (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.2 Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Πολλές χώρες παρέχουν συστήματα συνταξιοδότησης ή υγειονομικής περίθαλψης που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο. Στα συστήματα αυτά, η χώρα συνήθως ζητάει από τους εργοδότες ή και από τους εργαζόμενους να κάνουν υποχρεωτικές πληρωμές. Οι πληρωμές αυτές συχνά υπολογίζονται με αναφορά σε μισθούς ή αποδοχές από την αυτοαπασχόληση. Σε γενικές γραμμές οι φορολογικοί συντελεστές είναι σταθεροί, αλλά ένα διαφορετικό ποσοστό μπορεί να επιβάλλεται στους εργοδότες παρά στους εργαζόμενους.

Σε ορισμένα συστήματα παρέχεται ένα ανώτατο όριο στα κέρδη που υπόκεινται στον φόρο. Λίγα συστήματα προβλέπουν ότι ο φόρος καταβάλλεται μόνο σε μισθούς πάνω από ένα συγκεκριμένο ποσό. Για πολλούς οι φόροι επί των μισθών είναι μια μορφή

«αναγκαστικής αποταμίευσης» και δεν πρόκειται πραγματικά για ένα φόρο, ενώ άλλοι τονίζουν ότι πρόκειται για μια ανακατανομή του εισοδήματος μέσω των συστημάτων αυτών μεταξύ των γενεών (από νεότερες ομάδες με τις μεγαλύτερες ομάδες) και σε όλα τα επίπεδα εισοδήματος (από τα υψηλότερα επίπεδα εισοδήματος στα χαμηλότερα επίπεδα εισοδήματος), που δείχνουν ότι τα εν λόγω προγράμματα είναι πράγματι προγράμματα φορολογίας. Κάποιοι μελετητές ισχυρίζονται ότι η υποστήριξη προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης αποκλειστικά μέσω των φόρων επί των μισθών, παρά μέσω των ευρύτερων φόρων που περιλαμβάνουν το κεφάλαιο, δημιουργεί στρεβλώσεις και μείωση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο, δεδομένου ότι οι αποδόσεις για τις επενδύσεις αυτές θα είναι οι φόροι, όπως οι μισθοί (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.3 Φόροι επί των ακινήτων

Πρόκειται για έκτακτους φόρους ακίνητης περιουσίας και ορισμένες τάξεις της κινητής περιουσίας. Επιπλέον, οι έκτακτοι φόροι επιβάλλονται βάσει της καθαρής περιουσίας των ατόμων ή των εταιρειών. Πολλές χώρες επιβάλλουν φόρο μεταβίβασης ακινήτων, φόρο δωρεάς³⁶ ή άλλους φόρους κληρονομιάς³⁷ επί της περιουσίας κατά το θάνατο ή τη μεταφορά δωρεάς. Τέλος, ορισμένες δικαιοδοσίες επιβάλλουν φόρους επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή του κεφαλαίου (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.3.1 Φόρος ακίνητης περιουσίας

Ο φόρος ακίνητης περιουσίας είναι ένας φόρος επί της αξίας³⁸ του ακινήτου τον οποίο ο ιδιοκτήτης του ακινήτου υποχρεούται να καταβάλει στο κράτος όπου βρίσκεται το

³⁶Στα οικονομικά, ένας φόρος δωρεάς είναι ο φόρος επί των χρημάτων ή περιουσιακών στοιχείων που ένα ζωντανό πρόσωπο δίνει στο άλλο. Τα στοιχεία που λαμβάνονται μετά από το θάνατο του άλλου θεωρούνται χωριστά στο πλαίσιο του φόρου κληρονομιάς.

³⁷Ένας φόρος κληρονομιάς ή φόρος περιουσίας είναι ένας φόρος που καταβάλλεται από ένα πρόσωπο που κληρονομεί χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία ή φόρο επί της περιουσίας (χρήματα και περιουσία) ενός ατόμου που έχει πεθάνει. Στο διεθνές φορολογικό δίκαιο, υπάρχει μια διάκριση μεταξύ του φόρου περιουσίας και του φόρου κληρονομιάς: ένας φόρος ακινήτων αποτιμάται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία του θανόντος, ενώ ο φόρος κληρονομιάς αποτιμάται με βάση τα κληροδοτήματα από τους δικαιούχους της περιουσίας.

³⁸Ένας κατ' αξίαν φόρος (σύμφωνα με την αξία) είναι ένας φόρος με βάση την αξία των ακινήτων ή προσωπική περιουσία. Συνήθως επιβάλλεται κατά τη στιγμή της συναλλαγής, όπως στην περίπτωση ενός φόρου επί των πωλήσεων ή του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

ακίνητο. Υπάρχουν τρεις γενικές κατηγορίες της ιδιοκτησίας: γη, βελτιώσεις της γης (ακίνητα τεχνητά πράγματα, π.χ. κτήρια) και η προσωπική περιουσία (κινητά πράγματα).

Η χρέωση των φόρων ιδιοκτησίας γίνεται συνήθως σε περιοδική βάση (π.χ. ετήσια). Από τους πιο κοινούς τύπους του φόρου ακίνητης περιουσίας είναι μια ετήσια επιβάρυνση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων, όπου η φορολογική βάση είναι η εκτιμώμενη αξία του ακινήτου.

Σε αντίθεση με ένα φόρο επί των ακινήτων (οικόπεδα και κτίρια), ένα φόρο ακίνητης περιουσίας, η αξία επιβάλλεται μόνο για την ακάλυπτη αξία της γης («γη» σε αυτή την περίπτωση μπορεί να σημαίνει είτε τον οικονομικό όρο, δηλαδή, όλοι οι φυσικοί πόροι, ή οι φυσικοί πόροι που συνδέονται με συγκεκριμένες περιοχές της επιφάνειας της Γης: «παρτίδες» ή «αγροτεμάχια»). Οι υποστηρικτές της φορολογικής αξίας της γης ισχυρίζονται ότι είναι οικονομικά δικαιολογημένο, δεδομένου ότι δεν θα αποτρέψει την παραγωγή, δε θα στρεβλώσουν τους μηχανισμούς της αγοράς ή δε θα δημιουργήσουν με άλλο τρόπο απώλειες με τον τρόπο που κάνουν οι άλλοι φόροι.

Σε πολλές χώρες (συμπεριλαμβανομένων πολλών αμερικανικών πολιτειών), υπάρχει ένας γενικός φόρος που επιβάλλεται σε τακτά χρονικά διαστήματα για τους κατοίκους οι οποίοι κατέχουν προσωπική περιουσία (κινητή περιουσία) εντός της δικαιοδοσίας. Τα οχήματα και η καταγραφή των σκαφών τα τέλη αποτελούν υποσύνολα αυτού του είδους φόρου (Μπάρμπας 2011).

1.4.3.2 Φόρος κληρονομιάς

Για τους φόρους που προκύπτουν από το θάνατο ενός ατόμου έχουν δοθεί διάφορα ονόματα, όπως φόρος κληρονομιάς, φόρος ακίνητης περιουσίας, καθώς και φόρος θανάτου. Διεθνώς, στο φορολογικό δίκαιο, υπάρχει μια διάκριση μεταξύ ενός φόρου περιουσίας και του φόρου κληρονομιάς: ένας φόρος ακινήτων αποτιμάται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία του θανόντος, ενώ ο φόρος κληρονομιάς αποτιμάται με βάση τα κληροδοτήματα των δικαιούχων της περιουσίας (Μπάρμπας 2011).

1.4.3.3 Φόρος αποδημίας

Ο φόρος αποδημίας ή φόρος μετανάστευσης είναι ο φόρος επί των προσώπων τα οποία παύουν να είναι φορολογικοί κάτοικοι³⁹ σε μια χώρα. Αυτό συχνά έχει τη μορφή ενός φόρου κεφαλαιουχικών κερδών⁴⁰ στο μη πραγματοποιηθέν κέρδος που αντιστοιχεί στην περίοδο κατά την οποία ο φορολογούμενος ήταν φορολογικός κάτοικος της εν λόγω χώρας. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος αποδημίας αξιολογείται με την αλλαγή της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής (Πάσχος, Φορολογία 2003).

1.4.3.4 Φόρος μεταβίβασης

Ο φόρος μεταβίβασης είναι ένας φόρος που έχει σχέση με το πέρασμα του τίτλου της ιδιοκτησίας από ένα άτομο (ή πρόσωπο) στο άλλο.

Νομικά, ο φόρος μεταβίβασης είναι ουσιαστικά ένα τέλος συναλλαγής που επιβάλλεται για τη μεταβίβαση της κυριότητας. Αυτό το είδος του φόρου επιβάλλεται συνήθως όταν υπάρχει νομική υποχρέωση για την καταχώριση της μεταβίβασης, όπως οι μεταβιβάσεις ακινήτων, μετοχών, ή ομολόγων. Παραδείγματα τέτοιων φόρων περιλαμβάνουν ορισμένες μορφές του τέλους χαρτοσήμου, φόρου μεταβίβασης ακινήτων, καθώς και των εισφορών για την επίσημη καταχώριση της μεταβίβασης. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι μεταφορές ορισμένων μορφών ιδιοκτησίας απαιτούν επιβεβαίωση από συμβολαιογράφο. Ενώ οι συμβολαιογραφικές αμοιβές μπορούν να προσθέσουν στο κόστος της συναλλαγής, δεν είναι ένας φόρος μεταβίβασης με την αυστηρή έννοια του όρου (Μπάρμπας 2011).

1.4.3.5 Ο φόρος του Πλούτου (καθαρή αξία)

Ο φόρος περιουσίας (που ονομάζεται επίσης φόρος κεφαλαίου, φορολογική δικαιοσύνη, ή καθαρή φορολογική αξία) είναι ο φόρος επί της συνολικής αξίας των προσωπικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων ιδιοκατοίκησης, μετρητά,

³⁹Οι ορισμοί της φορολογικής κατοικίας ποικίλλουν σημαντικά από κράτος σε κράτος. Για τα άτομα, φυσική παρουσία σε ένα κράτος είναι ένας σημαντικός παράγοντας. Ορισμένα κράτη μέλη καθορίζουν επίσης την κατοικία ενός ατόμου σε σχέση με μια ποικιλία άλλων παραγόντων, όπως η ιδιοκτησία ενός σπιτιού ή η διαθεσιμότητα των καταλυμάτων, η οικογένεια, και τα οικονομικά συμφέροντα.

⁴⁰Ένας φόρος κεφαλαιουχικών κερδών είναι ένας φόρος επί των υπεραξιών, το κέρδος που αποκόμισε από την πώληση των μη απογραφόμενων περιουσιακών στοιχείων που αγοράστηκαν στο ποσό του κόστους που ήταν χαμηλότερο από το ποσό που προκύπτει από την πώληση.

τραπεζικές καταθέσεις, αμοιβαία κεφάλαια, εξοικονόμηση ασφάλισης και συνταξιοδοτικά προγράμματα, επενδύσεις σε ακίνητα, ατομικές επιχειρήσεις και εταιρικές μετοχές, χρηματοπιστωτικούς τίτλους, και την προσωπική τραστ. Επίσης, συνήθεις υποχρεώσεις (κυρίως στεγαστικά και λοιπά δάνεια) που εκπίπτουν μερικές φορές ονομάζονται φόροι περιουσίας.

Ένας φόρος περιουσίας φορολογεί το συσσωρευμένο απόθεμα της αγοραστικής δύναμης, σε αντίθεση με τον φόρο εισοδήματος, ο οποίος είναι ένας φόρος επί της ροής των περιουσιακών στοιχείων (αλλαγή σε απόθεμα) (Μπάρμπας 2011).

1.4.4 Οι φόροι επί των αγαθών και των υπηρεσιών

1.4.4.1 Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φόρος αγαθών και υπηρεσιών)

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ή, επίσης, φόρος αγαθών και υπηρεσιών είναι μια μορφή φόρου κατανάλωσης. Για τον αγοραστή, πρόκειται για φόρο επί της τιμής αγοράς. Ενώ για τον πωλητή, είναι ένας φόρος μόνο στην προστιθέμενη αξία του προϊόντος, υλικό ή υπηρεσία. Ο κατασκευαστής εμβάζει στο κράτος τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών, και διατηρεί το υπόλοιπο για τον εαυτό του για να αντισταθμίσει τους φόρους που είχαν προηγουμένως καταβληθεί για τις εισροές.

Ο ΦΠΑ στοχεύει στη δημιουργία φορολογικών εσόδων για το κράτος παρόμοια με το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων ή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Ένας ΦΠΑ είναι σαν ένας φόρος επί των πωλήσεων αφού μόνο ο τελικός καταναλωτής φορολογείται. Από το φόρο επί των πωλήσεων, διαφέρει στο γεγονός ότι με τον τελευταίο, ο φόρος εισπράττεται και καταβάλλεται στο κράτος μόνο μία φορά, στο σημείο της αγοράς από τον τελικό καταναλωτή. Με τον ΦΠΑ, οι συλλογές, τα εμβάσματα προς το κράτος, και οι πιστώσεις για τους φόρους που έχουν ήδη καταβληθεί συμβαίνουν κάθε φορά σε μια επιχείρηση στην αλυσίδα εφοδιασμού των αγορών με προϊόντα (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

1.4.4.2 Φόροι επί των πωλήσεων

Ο φόρος επί των πωλήσεων είναι ένας φόρος που καταβάλλεται σε διοικητικό όργανο για τις πωλήσεις ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών. Συνήθως οι νόμοι επιτρέπουν (ή

απαιτούν) στον πωλητή να συλλέξει τα κεφάλαια για το φόρο από τον καταναλωτή στο σημείο αγοράς.

Οι νόμοι μπορεί να επιτρέψουν σε πωλητές να αναφέρουν χωριστά το φόρο από την τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών, ή απαιτούν αυτή να συμπεριλαμβάνεται στην τιμή (που συμπεριλαμβάνουν τους φόρους). Το ποσό του φόρου υπολογίζεται συνήθως με την εφαρμογή ενός ποσοστού επιτοκίου επί της φορολογητέας τιμής πώλησης.

Φορολογική χρήση είναι η διαδικασία όταν ένας φόρος επί αγαθών ή υπηρεσιών πληρώνεται σε ένα διοικητικό όργανο απευθείας από τον καταναλωτή. Συχνά οι νόμοι προβλέπουν την απαλλαγή ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών από τις πωλήσεις και τη φορολογική χρήση (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

1.4.4.3 Ειδικοί φόροι κατανάλωσης

Σε αντίθεση με ένα κατ' αξίαν φόρο, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης δεν είναι συνάρτηση της αξίας του προϊόντος που φορολογείται. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης βασίζονται στην ποσότητα και όχι στην αξία του προϊόντος που αγοράζεται.

Πρόκειται για εσωτερική φορολογία σχετικά με την πώληση, ή την παραγωγή για την πώληση συγκεκριμένων αγαθών ή την επιβολή φόρου σε ένα αγαθό που παράγεται προς πώληση. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης έχουν διαφορές από τους τελωνειακούς δασμούς, οι οποίοι είναι οι φόροι κατά την εισαγωγή. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης είναι εσωτερικοί φόροι, ενώ οι τελωνειακοί δασμοί είναι φόροι στα σύνορα.

Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης θεωρούνται ως ένας έμμεσος φόρος, που σημαίνει ότι ο παραγωγός ή ο πωλητής αναμένεται να προσπαθήσει να ανακτήσει ή να μετατοπίσει το φόρο με την αύξηση της τιμής που καταβάλλεται από τον αγοραστή. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης επιβάλλονται συνήθως παράλληλα με έναν άλλο έμμεσο φόρο, όπως ένα φόρο επί των πωλήσεων ή του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

Ένας ειδικός φόρος κατανάλωσης ξεχωρίζει από έναν φόρο επί των πωλήσεων ή ΦΠΑ (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011):

- a)** στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που εφαρμόζονται συνήθως σε ένα στενότερο φάσμα των προϊόντων
- b)** στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο κλάσμα της τιμής λιανικής πώλησης των στοχευμένων προϊόντων και

ε) στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που είναι συνήθως ένας ανά μονάδα φόρος και κοστίζει ένα συγκεκριμένο ποσό για έναν όγκο ή μονάδα του προϊόντος που αγοράστηκε, ενώ ο φόρος επί των πωλήσεων ή ΦΠΑ είναι ένας φόρος κατ' αξίαν και ανάλογος προς την τιμή του αγαθού.

Κλασικά παραδείγματα των ειδικών φόρων κατανάλωσης είναι οι φόροι στη βενζίνη και σε άλλα καύσιμα, καθώς και οι φόροι επί του καπνού και αλκοόλ (μερικές φορές αναφέρεται ως φόρος αμαρτίας).

1.4.5 Δασμοί

Ο έμμεσος φόρος που επιβάλλεται κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή των εμπορευμάτων στο διεθνές εμπόριο καλείται δασμός. Ο εισαγωγικός δασμός είναι ένας φόρος που επιβάλλεται επί των εμπορευμάτων που εισάγονται. Παρόμοια, ένας φόρος που επιβάλλεται στις εξαγωγές ονομάζεται εξαγωγικός δασμός. Ένα τιμολόγιο, το οποίο είναι στην πραγματικότητα ένας κατάλογος των εμπορευμάτων μαζί με το εισπράξιμο ποσοστό (ύψος) του δασμού, ευρέως αναφέρεται ως δασμός (Καραβοκύρης και Σταματόπουλος 2011).

1.4.6 Λοιποί φόροι

1.4.6.1 Τα τέλη αδείας

Πολύ συχνά, επιβάλλονται επαγγελματικοί φόροι ή τέλη αδείας για τις επιχειρήσεις ή τα άτομα που ασχολούνται με ορισμένες επιχειρήσεις. Ακόμα, πολλές χώρες επιβάλλουν φόρο επί των οχημάτων (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.6.2 Κεφαλικός φόρος

Από την αρχαιότητα μέχρι τον 19^ο αιώνα οι κεφαλικοί φόροι ήταν σημαντικές πηγές εσόδων για πολλά κράτη. Ο κεφαλικός φόρος είναι ένας φόρος με σταθερό ποσό που εφαρμόζεται σε ένα άτομο, σύμφωνα με την απογραφή του (σε αντίθεση με ένα ποσοστό του εισοδήματος) (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.6.3 Άλλοι φόροι

Έχουν γίνει προτάσεις για διάφορα είδη φόρων, που στην πραγματικότητα δεν υιοθετήθηκαν. Αυτοί είναι οι εξής (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006):

- 1. Τραπεζικοί φόροι:** Ένας τραπεζικός φόρος («τραπεζική εισφορά») είναι ένας φόρος στις τράπεζες. Μία από τις πρώτες σύγχρονες χρήσεις του όρου «Τραπεζικοί φόροι» χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της Οικονομικής κρίσης 2007-2010. Στις 16 Απριλίου 2010, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), πρότεινε την ιδέα της «οικονομικής συνεισφοράς σταθερότητας» (FSC), που πολλά ΜΜΕ αναφέρουν ως «Τραπεζικοί φόροι». Ήταν μία από τις τρεις πιθανές επιλογές για την αντιμετώπιση της κρίσης. Οι επιλογές αυτές παρουσιάστηκαν ως απάντηση σε μια προηγούμενη αίτηση των ηγετών G-20, κατά τη σύνοδο κορυφής του Πίτσμπουργκ το Σεπτέμβριο του 2009, για μια διερευνητική έκθεση σχετικά με όλες τις πιθανές επιλογές για την αντιμετώπιση της κρίσης.
- 2. Φόροι επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών,** συμπεριλαμβανομένων των φόρων συναλλαγών νομίσματος: ο φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών είναι μια εισφορά που τοποθετείται σε ένα συγκεκριμένο τύπο νομισματικής συναλλαγής για ένα συγκεκριμένο σκοπό.

1.4.7 Περιγραφικές ετικέτες που έχουν δοθεί σε κάποιους φόρους

1.4.7.1 Κατ' αξίαν και ανά μονάδα

Ο κατ' αξίαν φόρος είναι εκείνος όπου η φορολογική βάση του είναι η αξία ενός εμπορεύματος, υπηρεσίας, ή περιουσίας. Οι φόροι επί των πωλήσεων, τα τιμολόγια, οι φόροι περιουσίας, οι φόροι κληρονομιάς, καθώς και οι φόροι προστιθέμενης αξίας είναι διαφορετικοί τύποι του φόρου κατ' αξίαν. Ο κατ' αξίαν φόρος συνήθως επιβάλλεται τη στιγμή της συναλλαγής (φόρος επί των πωλήσεων ή του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)), αλλά δεν επιβάλλεται σε ετήσια βάση (φόρος ακίνητης περιουσίας) ή σε σχέση με ένα άλλο σημαντικό γεγονός (ο φόρος κληρονομιάς ή τιμολόγια).

Σε αντίθεση με τη φορολογία κατ' αξίαν είναι ο φόρος ανά μονάδα, όπου η φορολογική βάση είναι η ποσότητά του, ανεξάρτητα από την τιμή του (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.7.2 Φόρος κατανάλωσης

Ο φόρος κατανάλωσης αναφέρεται στους φόρους επί των μη επενδυτικών δαπανών, και μπορεί να εφαρμοστεί με τη βοήθεια ενός φόρου επί των πωλήσεων, του φόρου προστιθέμενης αξίας του καταναλωτή, ή με την τροποποίηση ενός φόρου εισοδήματος

προκειμένου να επιτρέψει απεριόριστες εκπτώσεις για επένδυση ή αποταμίευση (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.7.3 Περιβαλλοντικός φόρος

Περιλαμβάνει το φόρο κατανάλωσης για τους φυσικούς πόρους, το φόρο αερίων του θερμοκηπίου (φόρος άνθρακα), το «θεικό φόρο», και άλλους. Ο δεδηλωμένος στόχος είναι η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την ανατιμολόγηση (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

1.4.7.4 Αναλογική, προοδευτική, οπισθοδρομική, και κατ' αποκοπήν φορολογία

Το ποσοστό της φορολογικής επιβάρυνσης που σχετίζεται με το εισόδημα ή την κατανάλωση είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των φορολογικών συστημάτων. Με τους όρους προοδευτική, οπισθοδρομική, και αναλογική φορολογία περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο εξελίσσεται ο ρυθμός από χαμηλό σε υψηλό, από υψηλό σε χαμηλό, ή αναλογικά. Οι όροι περιγράφουν ένα αποτέλεσμα της διανομής, η οποία μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε είδος του φορολογικού συστήματος (εισόδημα ή κατανάλωση) που ανταποκρίνεται στον ορισμό (Κατούδης και Αντωνόπουλος 2006).

- ✓ Ένας προοδευτικός φόρος είναι ο φόρος που επιβάλλεται έτσι ώστε ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής να αυξάνεται όσο το ποσό αυξάνεται.
- ✓ Το αντίθετο ενός προοδευτικού φόρου είναι ο αναδρομικός φόρος, όπου ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής μειώνεται όσο το ποσό μειώνεται.
- ✓ Στον αναλογικό φόρο, ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός.
- ✓ Ο φόρος κατ' αποκοπή είναι ένας φόρος με σταθερό ποσό και δεν έχει σημασία η αλλαγή των περιστάσεων της φορολογούμενης οντότητας. Στην πραγματικότητα πρόκειται για έναν αναδρομικό φόρο, όπου τα άτομα με χαμηλότερο εισόδημα πρέπει να χρησιμοποιούν μεγαλύτερο ποσοστό του εισοδήματός τους από ό, τι τα άτομα με υψηλότερο εισόδημα και ως εκ τούτου το αποτέλεσμα του φόρου μειώνεται ως συνάρτηση του εισοδήματος.

1.4.7.5 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι

Μερικές φορές οι φόροι αναφέρονται ως «άμεσοι φόροι» ή «έμμεσοι φόροι». Η έννοια των όρων αυτών μπορεί να διαφέρει σε διαφορετικά περιβάλλοντα και μπορεί μερικές φορές να οδηγήσει σε σύγχυση. Ένας οικονομικός ορισμός, αναφέρει ότι «... οι άμεσοι φόροι μπορούν να προσαρμοστούν με τα ατομικά χαρακτηριστικά του φορολογούμενου, ενώ οι έμμεσοι φόροι επιβάλλονται στις συναλλαγές, ανεξαρτήτως των περιστάσεων του αγοραστή ή του πωλητή». Σύμφωνα με τον ορισμό, για παράδειγμα, ο φόρος εισοδήματος είναι «άμεσος», ενώ ο φόρος επί των πωλήσεων είναι «έμμεσος». Στο δίκαιο, οι όροι μπορεί να έχουν διαφορετικές σημασίες. Στο αμερικανικό συνταγματικό δίκαιο, για παράδειγμα, οι άμεσοι φόροι αναφέρονται σε δημοσκόπηση φόρων και σε φόρους ακίνητης περιουσίας, οι οποίοι βασίζονται σε απλή ύπαρξη ή στην κυριότητα. Οι έμμεσοι φόροι επιβάλλονται στα γεγονότα, στα δικαιώματα, στα προνόμια και στις δραστηριότητες. Έτσι, ένας φόρος για την πώληση του ακινήτου θα πρέπει να θεωρηθεί ως έμμεσος φόρος, δεδομένου ότι ο φόρος που κατέχει το ίδιο το ακίνητο θα είναι ένας άμεσος φόρος (Μπάρμπας 2011).

1.4.8 Τέλη και αποτελεσματική φορολόγηση

Τα κράτη έχουν τη δυνατότητα να χρεώνουν το χρήστη τέλη, διόδια, ή άλλους τύπους των αξιολογήσεων σε αντάλλαγμα τα συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, ή τη χρήση του ακινήτου. Αυτά γενικά δεν θεωρούνται φόροι, εφόσον επιβάλλονται ως πληρωμή για ένα άμεσο όφελος. Τα τέλη αυτά περιλαμβάνουν (Μπάρμπας 2011):

- ❖ Διόδια: ένα τέλος που επιβάλλεται σε όσους ταξιδεύουν μέσω ενός δρόμου, γέφυρας, σήραγγας, καναλιού, πλωτών ή άλλων εγκαταστάσεων μεταφορών. Αρχικά τα διόδια χρησιμοποιούνταν για την πληρωμή δημόσιων γεφυρών, οδικών έργων και σηράγγων. Έχουν επίσης χρησιμοποιηθεί σε κατασκευασμένες συγκοινωνιακές συνδέσεις από ιδιώτη. Τα διόδια είναι μια πάγια χρέωση, για κάθε τύπο οχήματος, ή για απόσταση μεγάλων διαδρομών.
- ❖ Τα τέλη χρήσης, όπως αυτά που χρεώνονται για τη χρήση των πάρκων ή άλλων κρατικών ιδιόκτητων εγκαταστάσεων.

Μερικοί μελετητές αναφέρονται σε ορισμένα οικονομικά αποτελέσματα των φόρων, αν και δεν είναι εισφορές που επιβάλλονται από τα κράτη. Αυτά περιλαμβάνουν (Μπάρμπας 2011):

- Φόρος Πληθωρισμός: η οικονομική ζημία από τους κατόχους των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων σε μία ονομασία του νομίσματος οφείλεται στις επιπτώσεις της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής.
- Οικονομική καταστολή: Οι κρατικές πολιτικές, όπως ανώτατα όρια επιτοκίων για το δημόσιο χρέος, οι δημοσιονομικοί κανονισμοί, όπως υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών και των ελέγχων των κεφαλαίων, και οι φραγμοί εισόδου σε αγορές όπου το κράτος κατέχει ή ελέγχει επιχειρήσεις.

2 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

2.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Με τη χρήση των απαραίτητων νομικών και επιστημονικών όρων, παρατίθεται περιληπτικά τι είναι το Φορολογικό Δίκαιο, τι σχέσεις έχει με τους άλλους κλάδους του Δικαίου, ιδιωτικού και Δημοσίου, ποιές είναι οι πηγές του και ποια η θέση της Φορολογικής Νομοθεσίας μέσα στο Φορολογικό Δίκαιο.

Το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν το περιεχόμενο του φορολογικού δικαιώματος του Κράτους και τον τρόπο ασκήσεως αυτού καλείται Φορολογικό Δίκαιο. Οι κανόνες Δημοσίου Δικαίου ονομάζονται έτσι, επειδή αφορούν άσκηση εξουσίας εκ μέρους του Κράτους.

Το φορολογικό δίκαιο τοποθετείται στο Δημόσιο Δίκαιο, επειδή ρυθμίζει τις σχέσεις κράτους και πολιτών και αποτελεί μέρος του Δημοσιονομικού Δικαίου.

Το Δημοσιονομικό Δίκαιο, που είναι ο μεγάλος κλάδος του Δημοσίου Δικαίου, αναφέρεται στα Δημόσια Οικονομικά και συγκεκριμένα στα θέματα εξεύρεσης, είσπραξης, διάθεσης και διαχείρισης των οικονομικών μέσων τα οποία είναι αναγκαία στο Κράτος και που διαθέτει τούτο για την ικανοποίηση των αναγκών του.

Το Φορολογικό Δίκαιο είναι ο ένας από τους δύο κλάδους του Δημοσιονομικού Δικαίου. Ο άλλος κλάδος είναι το Δημόσιο Λογιστικό ή Δίκαιο του Προϋπολογισμού του Κράτους.

Από την επιστημονική του πλευρά, το Φορολογικό Δίκαιο είναι (Μπάρμπας 2011):

- a) Οικονομική Επιστήμη που ασχολείται με τα Δημόσια Οικονομικά και
- b) Νομική Επιστήμη, που είναι μέρος του Δημοσιονομικού Δικαίου. Έχει σχέση με άλλους κλάδους του Δικαίου, καθώς κάνει χρήση όρων τόσο του ιδιωτικού όσο και των λοιπών κλάδων του Δημοσίου Δικαίου.

Τέλος, κατά την εφαρμογή του, το Φορολογικό Δίκαιο που τείνει να ανεξαρτητοποιηθεί ως ιδιαίτερος κλάδος Δικαίου διακρίνεται σε ιδιαίτερες υποδιαιρέσεις, δηλαδή, τη Φορολογική Δικονομία, το Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο, το Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο κ.λπ.

Η Φορολογική Νομοθεσία αποτελεί μέρος του Φορολογικού Δικαίου, δηλαδή οι νόμοι που έχουν φορολογικό περιεχόμενο.

Οι πηγές του Φορολογικού Δικαίου είναι (Λιαργκόβας 2010):

- a) Το Σύνταγμα (άρθρα 4, 78 κ.λπ.)
- b) Οι νόμοι και πιο συγκεκριμένα η Φορολογική Νομοθεσία,
- c) Οι διεθνείς συμβάσεις που υπογράφει η Ελλάδα με άλλες χώρες «περί αποφυγής διπλής φορολογίας κ.λπ.».
- d) Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών, αρμόδιου οργάνου στην εφαρμογή των φορολογικών νόμων και της φορολογικής πολιτικής, γενικότερα, και
- e) Η Νομολογία των Φορολογικών και Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.).

Οι Φορολογικοί νόμοι, της φορολογικής Νομοθεσίας, είναι νόμοι τυπικοί και ουσίας.

Το Σύνταγμα ορίζει τις βασικές αρχές που διέπουν το Φορολογικό και το Δημοσιονομικό δίκαιο. Οι συνταγματικές επιταγές των άρθρων 4 παρ. 5 «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν αδιακρίτως εις τα Δημόσια βάρη αναλόγως των δυνάμεών των» και 78 παρ. 1 «Ουδείς φόρος επιβάλλεται ουδέ εισπράττεται άνευ τυπικού νόμου κ.λπ.», του ισχύοντος Συντάγματος του 1975. Οι Φορολογικοί νόμοι έχουν καθολική ισχύ και δεν ισχύουν προσωπικές απαλλαγές από τους φόρους (Σέλλας 1989).

2.2 ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Από την ίδρυση του Νέου Ελληνικού Κράτους μετά την Επανάσταση του 1821, πολλοί είναι οι νόμοι επιβολής των διαφόρων φορολογιών, όπως και οι κατηγορίες των φόρων.

Ο φόρος της δεκάτης είναι ο αρχαιότερος φόρος που ίσχυε επί Τουρκοκρατίας και συστηματοποιήθηκε με το Διάταγμα του Όθωνα το 1834. Συγκριμένα φορολογούνταν οι πολίτες με ποσοστό 10% του ακαθάριστου εισοδήματος, από προϊόντα της γης που συνήθως το Κράτος εισέπραττε σε είδος, δηλαδή λάμβανε το 10% της γεωργικής παραγωγής. Σήμερα δεν ισχύει η φορολογία αυτή. Από το 1961 που συστήθηκε ο Οργανισμός Αγροτικής Ασφαλίσεως (Ο.Γ.Α.) υπολογίζεται πάνω σε άλλη βάση, με συντελεστή 1% έως 3% και μόνο

στην αξία των γεωργικών, κτηνοτροφικών κ.λπ. προϊόντων που διατίθενται στο Εμπόριο, εισφορά και όχι φόρος, υπέρ του Ασφαλιστικού αυτού Οργανισμού, για την κάλυψη μέρους των δαπανών λειτουργίας του, προς όφελος αποκλειστικά των αγροτών.

Ο φόρος «επί οικοδομών και επιτηδευμάτων» επιβλήθηκε το 1836. Στη συνέχεια έγινε συγχώνευση με άλλες παρόμοιες φορολογίες και σήμερα περιλαμβάνεται στον Ενιαίο φόρο πάνω στο εισόδημα που ισχύει από το 1955 και έπειτα.

Επίσης, το 1836 εκδόθηκε και ο Νόμος «περί χαρτοσήμου». Ο Νόμος αυτός, που είναι από τους παλαιότερους, μετά από αλλεπάλληλες συμπληρώσεις, τροποποιήσεις, διαρρυθμίσεις και αναμορφώσεις, είναι ένα πολυδαίδαλο σύστημα φόρων και τελών που καλύπτουν πάρα πολλές εκδηλώσεις της οικονομικής ζωής (Σέλλας 1989).

Το 1882-1885 αυξήθηκαν τα Τελωνειακά Τέλη και επιβλήθηκαν διάφορες φορολογίες, όπως «οι φόροι καταναλώσεως επί του οίνου, του ζύθου και του καπνού».

Επίσης, δημιουργήθηκαν τα μονοπώλια «σιγαροχάρτου», «παιγνιοχάρτων», «πετρελαίου» και «σπίρτων». Πρόκειται για την εποχή της Κυβερνήσεως Τρικούπη, ο οποίος ήταν αναγκασμένος να αυξήσει τις δαπάνες του Κράτους σε εξοπλισμούς που τις κάλυπτε με νέους φόρους. Κατά την περίοδο αυτή και μέσα σε 20 χρόνια με το διπλασιασμό της φορολογικής επιβάρυνσης αυξήθηκε και η έμμεση φορολογία.

Το 1898 μετά την πτώχευση του Κράτους και τον ατυχή Ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, επιβλήθηκε ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος, αφού έγινε συμβιβασμός για το διακανονισμό των διαφόρων εξωτερικών δανείων. Διακανονίζονταν τότε τα δάνεια της επαναστάσεως, αλλά και τα μεταεπαναστατικά. Τα τελευταία αυτά ήταν απαραίτητα για τη σύσταση του Νέου Κράτους.

Με το διακανονισμό που έγινε τότε, οι ξένοι δανειστές έλεγχαν ορισμένες προσόδους που ονομάζονταν «υπέγγυοι» και τελούσαν υπό τη διαχείριση της Βουλής, μέσα στα Συνταγματικά πλαίσια (Πάσχος και Γεωργακόπουλος, Εισαγωγή στη φορολογία 2008).

2.2.1 Νεότεροι χρόνοι

Στους νεότερους χρόνους, κυρίως μετά τη Γαλλική Επανάσταση, παρατηρείται μια ανατροπή των μέχρι τότε ισχυόντων κανονισμών, με επηρεασμό όλης της Ευρώπης από τις νέες ιδέες.

Βέβαια, προηγήθηκε η Επανάσταση των Ηνωμένων Πολιτειών που κατά τους Οικονομολόγους των Δημοσίων Οικονομικών, οφειλόταν στην άρνηση των Άγγλων αποίκων της βορείου Αμερικής κατά της Μητρόπολης της Αγγλίας, να δέχονται την επιβολή φόρων.

Η σημερινή μορφή φορολογίας και μάλιστα η άμεση βασίζεται πάνω στο εισόδημα με προοδευτικό συντελεστή φόρου με απαλλαγές των ασθενέστερων τάξεων, αλλά παράλληλα με έκδηλο και έμπρακτο το ενδιαφέρον. Ο προορισμός του Κράτους, εκτός των άλλων, είναι για τη συγκρότηση μιας πολιτείας που να παρέχει κοινωνική ασφάλεια, προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, εκπαίδευση σε όλους τους πολίτες και με πολλές υποχρεώσεις από μέρους του Κράτους.

Ιδεώδης φορολογία κατά την Επιστήμη των Δημοσίων Οικονομικών, είναι η φορολογία πάνω στο εισόδημα που ξοδεύεται με εξαίρεση τις επενδύσεις.

Παρόλο που είναι δύσκολο να εφαρμοστεί αυτό το σύστημα, εντούτοις το φορολογικό σύστημα εκεί τείνει να φτάσει. Δηλαδή, σε υψηλό συντελεστή στο εισόδημα, σε φορολογία υψηλή στις κληρονομίες, σε φόρους πάνω στην περιουσία και σε ενιαίο σύστημα φορολογίας στην κατανάλωση του εισοδήματος.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση τείνει να ισχύσει η φορολογία «επί της προστιθέμενης αξίας» που ισχύει ήδη στις χώρες της Κοινής Αγοράς.

Από το 1987 είναι γεγονός η εφαρμογή της Φορολογίας της Προστιθέμενης αξίας και στην Ελλάδα, που ας σημειωθεί αντικαθιστά τους αναλυτικούς φόρους καταναλώσεως και συναλλαγών.

Το 1904 αναδιοργανώθηκαν οι Οικονομικές Υπηρεσίες, αλλά αυξήθηκε και ο φόρος «επί της καταναλώσεως καπνού». Παράλληλα, το ίδιο έτος ιδρύθηκε το Ταμείο Εθνικού Στόλου που συγκέντρωσε πολλές δωρεές ιδιωτών και εξακολουθεί και σήμερα να τις συγκεντρώνει.

Το 1909 αναμορφώθηκε εκ νέου το φορολογικό σύστημα. Μειώθηκαν οι φορολογικές επιβαρύνσεις των λαϊκών τάξεων αλλά αυξήθηκαν παράλληλα οι φορολογίες καπνού, οινοπνεύματος και ηλεκτρικού φωτός.

Από το 1910 ακολουθεί η εποχή του Βενιζέλου με κύρια χαρακτηριστικά την εισαγωγή νέων φορολογιών (φόρος κληρονομιών και φόρος καθαρών προσόδων), του νέου

Νόμου «περί δασμολογίου» της αναμορφώσεως της φορολογίας «περί Δημοσίων θεαμάτων» και της φορολογίας του οίνου (Πάσχος, Φορολογία 2003).

Από τότε και μέχρι το 1919 παρατηρείται αύξηση των εσόδων από τους φόρους καταναλώσεως και μονοπωλίων.

Από το 1919 οι νέοι φόροι που ψηφίζονται αποτελούν επί πολλές δεκαετίες μέχρι και σήμερα τη βάση των αντίστοιχων φορολογιών, δηλαδή (Σέλλας 1989):

- a) «της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών προικών και κερδών εκ λαχείων» (Νόμος 1641/1919) που αναμορφώθηκε με το Ν.Δ. 118/1973 αλλά διατηρεί τούτο τις βασικές αρχές του αρχικού Νόμου
- b) «της φορολογίας των καθαρών προσόδων» με τις αναλυτικές κατηγορίες της (Ν. 1640/19) που αντικαταστάθηκε όμως το 1955 με το Ν.Δ. 3323/55 «περί ενιαίου φόρου επί του εισοδήματος» που ισχύει μέχρι σήμερα και μεταβάλλει πλέον το σύστημα του φόρου εισοδήματος από τη φορολογία στις αναλυτικές κατηγορίες του εισοδήματος στον ενιαίο φόρο πάνω στο συνολικό εισόδημα.

Το 1922-1923 αναμορφώνεται εκ νέου το Δασμολόγιο σε επιστημονική βάση και το 1927 (στην εποχή του Υπουργού Οικονομικών Καφαντάρη) με την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, επιτυγχάνεται η σταθεροποίηση του Εθνικού Νομίσματος.

Όμως, το 1932 λόγω οικονομικής κρίσεως, ανεστάλη η πληρωμή των τοκομεριδίων των εξωτερικών δανείων.

Το 1936-1940 αναδιαρθρώνεται το φορολογικό σύστημα. Καθιερώνονται νέοι φόροι, όπως φόρος πολυτελείας, φόρος κερδών φορτηγών πλοίων, φόρος εκτάκτων κερδών και επιπλέον επιβάλλονται πρόσθετα ποσοστά στη φορολογία καθαρών προσόδων.

Κατά την περίοδο της κατοχής στο β' Παγκόσμιο Πόλεμο καταβλήθηκαν στον κατακτητή τεράστια ποσά από τα έσοδα του Κράτους, ως έξοδα κατοχής. Εκδόθηκε απεριόριστα νέο χαρτονόμισμα και δεσμεύτηκαν τεράστιες ποσότητες ιδιωτικών αγαθών.

Τα έσοδα κάλυπταν μόλις το 15-20%, των δαπανών του Κράτους και προκλήθηκε ο γνωστός απεριόριστος νομισματικός πληθωρισμός.

Μετά τον πόλεμο επιβλήθηκε η έκτακτη φορολογία των ευπόρων και καταργήθηκαν διάφορες παλαιότερες φορολογίες όπως η φορολογία «διαπυλίων τελών επί

της κυκλοφορίας των αγαθών», οι φόροι υπέρ τρίτων, η φορολογία του λαδιού, της σταφίδας και των ζώων.

Όμως τότε, επιβλήθηκαν διάφοροι Δημοτικοί τοπικοί φόροι, στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή για να αναμορφωθούν τελικά και αυτοί, με την ίδρυση του ΟΓΑ, σε εισφορές του Οργανικού αυτού Γεωργικών Ασφαλίσεων αλλά πάνω σε άλλη βάση.

Στο μεγαλύτερό τους μέρος όμως οι εισφορές ΟΓΑ είναι ποσοστά πάνω σε άλλους φόρους πέρα από τις περιπτώσεις επιβολής της εισφοράς στη χονδρική τιμή των διατιθέμενων στο εμπόριο Γεωργικών προϊόντων κ.λπ.

Το σύστημα τηρήσεως βιβλίων και εκδόσεως φορολογικών στοιχείων από τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις γενικά, μικρές και μεγάλες καθιερώθηκε το 1948.

Με το διάταγμα της 7/7/52 κωδικοποιήθηκαν το 1952 όλες οι θεσπισθείσες διατάξεις στο Ενιαίο κείμενο που φέρει από τότε τον τίτλο «Κώδιξ Φορολογικών Στοιχείων» ή και με τα αρχικά του γράμματα Κ.Φ.Σ. και που στη συνέχεια συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με νέες διατάξεις νόμων και κωδικοποιήθηκε, τελικά, με το Προεδρικό Διάταγμα 99/1977.

Πρόκειται για ένα βασικό Νομοθέτημα που επηρεάζει ολόκληρο το φορολογικό σύστημα με κάποιες αλλαγές μέχρι και σήμερα.

Μετά την ένταξη της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Οικονομικές Κοινότητες υπάρχει μια τάση εκσυγχρονισμού όλων των φορολογιών και εναρμόνισής τους προς τα ισχύοντα στις χώρες της Δ. Ευρώπης με τις οποίες η Ελλάδα έγινε συνέταροι.

Η μεταπολεμική τεχνολογική εξέλιξη, η δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων, ο περιορισμός του ποσοστού της αγροτικής τάξεως στο σύνολο του πληθυσμού από 50% σε 35% περίπου, η εκβιομηχάνιση, η ραγδαία τουριστική ανάπτυξη και η άνοδος του οικονομικού επιπέδου, μετέβαλαν οπωσδήποτε και την αρχική καχεκτική οικονομία της Ελλάδας σε αξιόλογη, υπό ανάπτυξη, οικονομία με ακόμη μεγαλύτερες προοπτικές ευνοϊκών εξελίξεων και ισοδύναμης μεταξύ του πληθυσμού, κατανομής του εθνικού εισοδήματος.

Η αλλαγή αυτή προκάλεσε, με βήματα σταθερά, μια μεταβολή και στα Δημόσια Οικονομικά. Οι δαπάνες του Κράτους στηρίζονται κυρίως στους φόρους και σε εξωτερικά δάνεια κατά ένα χαμηλό ποσοστό κάτω του 10%.

Οι φόροι, είτε άμεσοι είτε έμμεσοι, παρουσιάζουν άνοδο αλλά πάντοτε υπάρχει η σημαντική διαφορά αποδόσεως με κύρια τα έσοδα από τους έμμεσους φόρους που πλήττουν εξίσου ολόκληρο τον πληθυσμό. Οι άμεσοι φόροι έγιναν αποδοτικότεροι με την άνοδο του κατά κεφαλήν εισοδήματος και τα πολλά μέτρα κατά της φοροδιαφυγής και από 21% που ήταν το 1975 έφθασαν στο 28% το 1979, στο σύνολο των φορολογικών εσόδων του Προϋπολογισμού (Πάσχος, Φορολογία 2003).

Η φορολογική Νομοθεσία έχει να παρουσιάσει τα εξής επιτεύγματα, σε αυτή την μεταπολεμική περίοδο (Πάσχος και Γεωργακόπουλος, Εισαγωγή στη φορολογία 2008):

- a) Την ψήφιση του Ν.Δ. 3323/55 «περί φορολογίας εισοδήματος» με την καθιέρωση της υποβολής δηλώσεων από τους υπόχρεους στο φόρο φορολογουμένου, που από 300 χιλιάδες προ 20ετίας έφθασαν πάνω από 1 1/2 εκατομμύριο δηλώσεις, με πλήθος αναπροσαρμογές της φορολογικής κλίμακας και αύξηση των αφορολόγητων ορίων.
- b) Τη σύσταση των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που αντικατέστησαν τις φορολογικές επιτροπές και τα φορολογικά δικαστήρια που άρχισαν να λειτουργούν από το 1952.
- c) Την επάνδρωση των Οικονομικών Εφοριών με επιστημονικό προσωπικό.
- d) Την μηχανοργάνωση που έγινε με τη Μηχανογραφική Υπηρεσία Φορολογίας (σήμερα ΜΗΚΥΟ), για την εκκαθάριση των δηλώσεων φόρου εισοδήματος, τη συγκέντρωση και επεξεργασία των φορολογικών στοιχείων αγορών, πωλήσεων και εισαγωγής εξαγωγής αγαθών.
- e) Την υποχρεωτική τήρηση βιβλίων από την απλούστερη μορφή αγορών εμπορευμάτων προς μεταπώληση ή πρώτων υλών για επεξεργασία και βιβλίου εσόδων, παροχής υπηρεσιών, μέχρι τα πλήρη λογιστικά βιβλία κατά το διπλογραφικό σύστημα και κατά το σύστημα μηχανογραφήσεως⁴¹.
- f) Το σύστημα Νόμων που επιβάλλει κάθε είδους ποινές στους παραβάτες των φορολογικών νόμων που όλο και πιο αυστηρές γίνονται, και
- g) Τη σύνταξη και εφαρμογή του νέου συστήματος φόρου «επί της προστιθεμένης αξίας» που ισχύει από 1/ 1/1987 και αντικατέστησε πληθώρα αναλυτικών φόρων, κύκλου

⁴¹ Όμοια, την υποχρεωτική έκδοση στοιχείων αγορών και πωλήσεων, δελτίων μεταφοράς αγαθών, δελτίων λιανικής πωλήσεως, λογαριασμών ξενοδοχείων κ.λπ., σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ. που κρατικοποίησε, τη Λογιστική με τις λεπτομερείς διατάξεις και τα υποχρεωτικά αναλυτικά στοιχεία και βιβλία που καθιερώνει, για όλους τους επιχειρηματίες και επιχειρήσεις ιδιωτικές και κρατικές γενικά.

εργασιών, καταναλώσεως κ.λπ., καθώς και τη συνεχή προσπάθεια βελτιώσεως του φορολογικού συστήματος παράλληλα με το έργο που άρχισε ήδη, δηλαδή της εναρμονίσεως του όλου φορολογικού συστήματος στα κρατούντα στις χώρες της Ε.Ο.Κ

2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

Οι αρχές του δημοσίου λογιστικού αναλύουν τον προϋπολογισμό του κράτους και τα δημόσια οικονομικά. Σε αυτά συγκαταλέγονται η είσπραξη των φόρων, η διάθεση των εσόδων από φόρους κ.λπ. για την ικανοποίηση των Κρατικών αναγκών, και η γενική διαχείριση του Δημοσίου χρήματος.

Το Δημόσιο Λογιστικό ή Δίκαιο του Προϋπολογισμού ασχολείται με τις τελευταίες δραστηριότητες του Κράτους, δηλαδή την είσπραξη των φόρων και τη διάθεση αυτών, όπως και τη διαχείριση του Δημοσίου χρήματος γενικά και τους κανόνες που τις διέπουν.

Ο νόμος «ΣΙΒ» του 1852 «περί Διοικήσεως των εσόδων και εξόδων του Κράτους και περί Δημοσίου Λογιστικού» είναι το αρχικό βασικό Νομοθέτημα «περί Δημοσίου Λογιστικού». Από τότε τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με νεότερους νόμους.

Τα Δημόσια Οικονομικά αποτελούν τα Οικονομικά του Κράτους, που αφορούν τα έσοδα από φόρους κ.λπ. καθώς και από κρατικές δαπάνες. Στον προϋπολογισμό του Κράτους, Τακτικό και Δημοσίων επενδύσεων, απεικονίζονται κάθε χρόνο τα έσοδα και οι δαπάνες αυτές. Ο δεύτερος, αποτελεί επέκταση του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους (Λιαργκόβας 2010).

2.3.1 Προϋπολογισμός

Κάθε χρόνο συντάσσεται ο Προϋπολογισμός του Κράτους, καθώς και ο απολογισμός, οι οποίοι ψηφίζονται από τη Βουλή κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 79 του Συντάγματος.

Ο Νομοθετικός ορισμός του Προϋπολογισμού ορίζει τα εξής: Προϋπολογισμός είναι ο νόμος διά του οποίου προσδιορίζονται τα Δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους, για κάθε οικονομικό έτος.

Ο Προϋπολογισμός έχει τριπλή σημασία: λογιστική, νομική και πολιτική. Δηλαδή (Λιαργκόβας 2010):

- Λογιστική, γιατί είναι απαραίτητος ο Προϋπολογισμός που παρακολουθεί με λογιστικό τρόπο τα οικονομικά της πολιτείας.
- Νομική, γιατί ο Προϋπολογισμός αποτελεί απαραίτητο στοιχείο και νομική προϋπόθεση για να είναι νόμιμες οι ενέργειες των οργάνων της εκτελεστικής λειτουργίας, οι σχετικές προς τα έσοδα και τις δαπάνες του Κράτους.
- Πολιτική, τέλος, γιατί ο προϋπολογισμός αποτελεί το απαραίτητο μέσο για την πραγματοποίηση του Πολιτικού προγράμματος της Κυβερνήσεως και συγχρόνως τη συγκατάθεση της Βουλής για την πραγματοποίηση των εσόδων και δαπανών του Κράτους και για την απαλλαγή της Κυβερνήσεως από την ευθύνη για τα πραγματοποιούμενα έσοδα και έξοδα, εφόσον, όμως, βρίσκονται αυτά μέσα στα προβλεπόμενα όρια του προϋπολογισμού και στηρίζονται στους ισχύοντες νόμους⁴².

2.3.2 Έσοδα και Δαπάνες

Τα χρηματικά ποσά που πραγματοποιεί στη διάρκεια ενός έτους το Κράτος και που προέρχονται από τους φόρους, τα δάνεια, τις δωρεές και κληρονομίες, τη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του, την επιχειρηματική του δραστηριότητα και την έκδοση χαρτονομίσματος είναι τα έσοδά του.

Αντίθετα, τα χρηματικά ποσά που διαθέτει το Κράτος για την κάλυψη των αναγκών του είναι οι δαπάνες του. Οι Δημόσιες δαπάνες διακρίνονται σε τακτικές, έκτακτες και επενδυτικές και αναφέρονται ξεχωριστά στον κρατικό προϋπολογισμό. Άλλες διακρίσεις των Δημοσίων δαπανών είναι σε ωφέλιμες, αποδοτικές και παραγωγικές από οικονομικής πλευράς και σε διαρκείς και περιοδικές. Συγκεκριμένα οι διαρκείς δαπάνες καλύπτουν θεμελιώδεις ανάγκες του Κράτους και οι περιοδικές δαπάνες εμφανίζονται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα.

⁴² Το Σύνταγμα, στο άρθρο 79 αυτού, προβλέπει «περί του προϋπολογισμού των εσόδων και των εξόδων του Κράτους» για το επόμενο έτος, που ψηφίζεται κατά την τακτική σύνοδο της Βουλής. Παράλληλα, προβλέπει η ίδια διάταξη του Συντάγματος, για τον τρόπο διαχείρισεως των εσόδων και εξόδων, σε περίπτωση που καθίσταται ανέφικτος η έγκριση του προϋπολογισμού πριν από την έναρξη του νέου οικονομικού έτους. Εξάλλου ο βασικός νόμος «περί προϋπολογισμού» ΣΙΒ του 1852, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, ορίζει στο άρθρο 2 αυτού ότι «τα έσοδα και έξοδα εκάστης χρήσεως προσδιορίζονται δι' ενιασίων οικονομικών νόμων και αποτελούν τον προϋπολογισμό του Κράτους». Ο προϋπολογισμός περιέχει στο ενεργητικό του τα έσοδα από φόρους κ.λπ. και στο παθητικό τις δαπάνες του Κράτους.

Επίσης οι δαπάνες χωρίζονται σε προσωπικές, δηλαδή οι απαιτούμενες για την πληρωμή των μισθών των Δημοσίων υπαλλήλων, σε διαχειριστικές, οι απαιτούμενες για την εκκαθάριση, βεβαίωση και είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων (υπολογίζονται σε ποσοστό 5-6% περίπου) και σε πραγματικές για την αγορά του αναγκαίου υλικού για τη λειτουργία των Δημοσίων Υπηρεσιών.

Τέλος, άλλη διάκριση των δαπανών είναι σε διαχειριστικές, διοικητικές, αμύνης, πλουτοπαραγωγικές, κοινωνικοπολιτικές και δαπάνες για την εξυπηρέτηση του Δημόσιου χρέους, που προέρχεται το τελευταίο τούτο από τα δάνεια που συνομολογεί το Κράτος (Πατατούκας και Μπατσινίλας 2012).

2.3.3 Ο προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Κάθε χρόνο συντάσσεται ο προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων που είναι εξειδικευμένος προϋπολογισμός και συγκεκριμένα ο προϋπολογισμός των επενδύσεων που κάνει το Κράτος σε έργα υποδομής για διαρκή εξυπηρέτηση των γενικών αναγκών και σε προγράμματα αναπτύξεως και ακολουθεί τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Τα έσοδά του προέρχονται από το Ενεργητικό υπόλοιπο, δηλαδή το πλεόνασμα του Τακτικού προϋπολογισμού, από δάνεια εσωτερικά και εξωτερικά και από δικά του έσοδα, τόκων, χρεολυσίων κ.λπ.

Για να υπάρχει μια πληρέστερη εικόνα του συνόλου των Κρατικών εσόδων και δαπανών, ο Προϋπολογισμός του Κράτους συμπληρώνεται με τους Προϋπολογισμούς Δήμων και Κοινοτήτων καθώς και των Κρατικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων.

Η σύνταξη του Προϋπολογισμού και η παρακολούθηση της εκτελέσεώς του έχει ανατεθεί σύμφωνα με το Νόμο στο Υπουργείο Οικονομικών. Συγκεκριμένα, αρμόδια Αρχή «επί του Προϋπολογισμού» και μία από τις βασικές Γενικές Δ/νσεις του, είναι το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με τις περιφερειακές του Υπηρεσίες. Δηλαδή (Πατατούκας και Μπατσινίλας 2012):

- a) Την Κεντρική Υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που συντάσσει και παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού, ως ανώτατο Επιτελικό όργανο,
- b) Τις Υπηρεσίες εντελλομένων εξόδων στα Υπουργεία και τις Νομαρχίες του Κράτους, που διατάσσουν την πληρωμή των δαπανών και

c) Τα Δημόσια Ταμεία, συνήθως Ταμεία εισπράξεων και πληρωμών ή και εξειδικευμένα Ταμεία στις μεγάλες πόλεις, που είναι επιφορτισμένα με την είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων καθώς και τη διενέργεια των πληρωμών, γενικά.

Τα Δημόσια Ταμεία αναλαμβάνουν την είσπραξη των εσόδων από φόρους κ.λπ. με την έκδοση τριπλοτύπων και γραμματίων εισπράξεων.

Επίσης από τα Δημόσια Ταμεία γίνεται η πληρωμή των δαπανών, συνήθως ή από την Τράπεζα Ελλάδος, αλλά βάσει ενταλμάτων πληρωμής των αρμοδίων Υπηρεσιών του Δημοσίου (Υπηρεσίες εντελλομένων εξόδων, Νομαρχιακά Ταμεία και υπηρεσίες Οικονομικών Διοικήσεων των Περιφερειών) ή και βάσει καταστάσεων πληρωμής, όταν πρόκειται ειδικότερα για την πληρωμή αποδοχών Δημοσίων Υπαλλήλων (Πομόνης 2010).

2.3.4 Ελεγκτικό Συνέδριο

Από το Ελεγκτικό Συνέδριο με τους Επιτρόπους του, ελέγχονται προληπτικά οι δαπάνες με τη θεώρηση των ενταλμάτων πληρωμής. Επιπλέον, γίνεται και ο τακτικός έλεγχος των δαπανών.

Στον προϋπολογισμό περιλαμβάνονται κάθε έσοδο και κάθε δαπάνη με ίδιο κεφάλαιο και άρθρο με ένα, δηλαδή, κωδικό αριθμό εσόδου ή δαπάνης που ισχύει καθ' όλο το έτος.

Ο προϋπολογισμός καλύπτει ένα ημερολογιακό έτος από 1^{ης} Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου ή ένα Οικονομικό έτος, που ονομάζεται για λόγους διαχειριστικούς, «χρήσις».

Το διαχειριστικό, όμως αυτό έτος, μπορεί να παραταθεί για κάποιο χρόνο, για το κλείσιμο των λογαριασμών, αλλά βάσει των πιστώσεων, του προϋπολογισμού που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου.

Στα διάφορα Υπουργεία και στις Περιφέρειες του Κράτους όταν πρόκειται για την εκτέλεση διαφόρων έργων και προγραμμάτων κατανέμονται οι πιστώσεις του προϋπολογισμού, δηλαδή τα χρηματικά ποσά που διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών και προέρχονται από το σκέλος των εσόδων.

Θεωρητικά το Κράτος μετατρέπει τους φόρους που καταβάλλει ο πολίτης, σε υψίστης σημασίας Υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, είτε πρόκειται να καλύψει τις τακτικές ανάγκες λειτουργίας των υπηρεσιών του, είτε πρόκειται να εκτελέσει έργα κοινής ωφελείας κ.λπ. ή άλλα προγράμματα.

Η ισοσκέλιση του Κρατικού προϋπολογισμού συνιστά την επιτυχία του στην κάλυψη δηλαδή των κρατικών δαπανών, με αντίστοιχα έσοδα από φόρους και λοιπές πηγές εσόδων. Το ύψος των δαπανών του προϋπολογισμού αποτελεί συνήθως το μέτρο της φορολογικής επιβαρύνσεως του εισοδήματος, αφού τα φορολογικά έσοδα που αντιστοιχούν σε αυτές αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων του Κράτους (Σπύρος 2013).

3 ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ’ αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

3.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 1)

Στο Αντικείμενο του φόρου (Άρθρο 1) σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ’ αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Από το έτος 2014 και για κάθε επόμενο έτος επιβάλλεται Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) στα δικαιώματα της παραγράφου 2 του παρόντος, σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή κάθε είδους νομικές οντότητες την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους.
2. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται στα εμπράγματα δικαιώματα της πλήρους κυριότητας, της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της οίκησης και της επιφάνειας επί του ακινήτου. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται και στα εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα της αποκλειστικής χρήσης θέσης στάθμευσης, βοηθητικού χώρου και κολυμβητικής δεξαμενής, που βρίσκονται σε κοινόκτητο τμήμα του ακινήτου και αποτελούν παρακολούθημα των παραπάνω εμπραγμάτων δικαιωμάτων⁴³.
3. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισούται με το άθροισμα του κύριου φόρου επί του κάθε ακινήτου και του συμπληρωματικού φόρου επί της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων επί των ακινήτων του υποκειμένου στο φόρο.
4. Τα δικαιώματα επί των οποίων επιβάλλεται ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. ετησίως είναι αυτά που υπάρχουν την 1^η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, ανεξάρτητα από μεταβολές που τυχόν

⁴³ Εξαιρετικά, επιβάλλεται και στο δικαίωμα της νομής ή οιονεί νομής, της κατοχής, καθώς και στη δέσμευση δικαιωμάτων επί του ακινήτου από Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 2.

επέρχονται κατά τη διάρκεια του έτους αυτού και ανεξάρτητα από τη μεταγραφή του τίτλου κτήσης.

5. Για τον καθορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α. λαμβάνεται υπόψη η πραγματική κατάσταση του ακινήτου. Η πραγματική κατάσταση του ακινήτου προκύπτει από την οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο⁴⁴.

3.2 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΆΡΘΡΟ 2)

Στο Υποκείμενο του φόρου (Άρθρο 2), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Υποκείμενο του ΕΝ.Φ.Ι.Α. είναι κάθε πρόσωπο ή οντότητα του άρθρου 1, ανάλογα με το δικαίωμα και το ποσοστό του, και ειδικότερα:
 - a) Αυτός που αποκτά δικαίωμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία, από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης ή από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα ή καταδικάζεται ο δικαιοπάροχος σε δήλωση βουλήσεως.
 - b) Ο υπερθεματιστής, από την ημερομηνία σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης.
 - c) Ο κληρονόμος και ειδικότερα:
 - i. Ο εκ διαθήκης κληρονόμος, εφόσον έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.
 - ii. Ο εξ αδιαθέτου κληρονόμος, εφόσον δεν έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.
 - d) Όποιος έχει αποκτήσει δικαίωμα σε ακίνητο με οριστικό συμβόλαιο δωρεάς αιτία θανάτου, εφόσον ο θάνατος επήλθε μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.

2. Υποκείμενο του ΕΝ.Φ.Ι.Α. είναι και:

⁴⁴ Αν δεν υπάρχει οριστική εγγραφή, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του ακινήτου, όπως προκύπτουν από τον τίτλο κτήσης. Αν δεν υπάρχει τίτλος κτήσης, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία της πραγματικής κατάστασης του ακινήτου. Αν η πραγματική επιφάνεια του ακινήτου υπερβαίνει αυτή που αναγράφεται στην οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο ή στον τίτλο κτήσης ή στην άδεια οικοδομής ή έχει γίνει αλλαγή της χρήσης του ακινήτου, λαμβάνεται υπόψη η πραγματική επιφάνεια και η πραγματική χρήση του ακινήτου.

- a) Αυτός που αποκτά δικαίωμα με προσύμφωνο αγοράς, εφόσον σε αυτό προβλέπεται η κατάρτιση της εμπράγματης δικαιοπραξίας με αυτοσύμβαση, με εξαίρεση το εργολαβικό προσύμφωνο.
- b) Ο δικαιούχος ακινήτου από το Δημόσιο ή τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ. και για το χρονικό διάστημα πριν από τη σύνταξη οριστικού παραχωρητηρίου, εφόσον έχει παραλάβει το ακίνητο.
- c) Ο κηδεμόνας για τα ακίνητα σχολάζουσας κληρονομιάς.
- d) Ο εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς για τα κληρονομιαία ακίνητα.
- e) Ο μεσεγγυούχος ακινήτου.
- f) Ο σύνδικος της πτώχευσης.
- g) Ο νομέας επίδικου ακινήτου. Αν το ακίνητο εκνικηθεί με τελεσίδικη απόφαση, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. που καταβλήθηκε δεν επιστρέφεται.
- h) Ο εργολάβος, για ακίνητο το οποίο, αν και συμφωνήθηκε να μεταβιβασθεί δεν έχει μεταβιβαστεί από τον γηπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα είχε υποδείξει, εφόσον έχουν παρέλθει τέσσερα (4) έτη από την ημερομηνία θεώρησης από την Ελληνική Αστυνομία της οικοδομικής άδειας για την έναρξη των εργασιών ή έχουν εκμισθωθεί ή χρησιμοποιηθεί με οποιονδήποτε τρόπο εντός των τεσσάρων (4) αυτών ετών από τον εργολάβο.
- i) Ο κάτοχος ακινήτου που ανήκει σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, χωρίς τη συναίνεση του φορέα.
- j) Ο κάτοχος ακινήτου, πλην του Δημοσίου, που ανήκει στην ΕΤΑΔ ΑΕ και στην «Παράκτιο Αττικό Μέτωπο Α.Ε.», με τη συναίνεση των ως άνω εταιρειών και ανεξαρτήτως του τρόπου περιέλευσης σε αυτόν της κατοχής του ακινήτου.
- k) Ο Ο.Τ.Α. για ακίνητο που δεσμεύει για οποιονδήποτε λόγο και για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο εκκρεμεί η καταβολή σχετικής αποζημίωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης.

3. Ο πλήρης κύριος υποχρεούται στην καταβολή του συνολικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το ακίνητο κατά το ποσοστό συνιδιοκτησίας του.
4. Αν συστάθηκε επικαρπία, ο συνολικός ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το ακίνητο επιμερίζεται μεταξύ του ψιλού κυρίου και του επικαρπωτή ως εξής:
 - a) Αν ο επικαρπωτής είναι φυσικό πρόσωπο, ο φόρος που αναλογεί στο δικαίωμα αυτό ορίζεται ως ποσοστό του φόρου που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα του ακινήτου, ανάλογα με την ηλικία του επικαρπωτή ως εξής:
 - i. Στα 8/10, αν ο επικαρπωτής δεν έχει υπερβεί το 20ό έτος της ηλικίας του.
 - ii. Στα 7/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 20ό έτος της ηλικίας του.
 - iii. Στα 6/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 30ό έτος της ηλικίας του.
 - iv. Στα 5/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 40ό έτος της ηλικίας του.
 - v. Στα 4/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 50ό έτος της ηλικίας του.
 - vi. Στα 3/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του.
 - vii. Στα 2/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 70ό έτος της ηλικίας του.
 - viii. Στο 1/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.
 - b) Αν ο επικαρπωτής δεν είναι φυσικό πρόσωπο, ο φόρος που αναλογεί στο δικαίωμα αυτό ορίζεται στα 8/10 του φόρου που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα.
 - c) Ο φόρος που αναλογεί στην ψιλή κυριότητα προκύπτει αν από το φόρο που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα αφαιρεθεί ο φόρος που αναλογεί στην επικαρπία.
5. Ο κύριος φόρος που αναλογεί στην οίκηση και στο δικαίωμα της επιφάνειας ισούται με το φόρο που αναλογεί στην επικαρπία. Στην περίπτωση αυτή ο φόρος που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα ισούται με το φόρο που αναλογεί στην ψιλή κυριότητα.
6. Ο κύριος φόρος που αναλογεί στο εμπράγματο ή ενοχικό δικαίωμα του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 προκύπτει σύμφωνα με το εμπράγματο δικαίωμα επί του ακινήτου του οποίου αποτελεί παρακολούθημα και κατά το ποσοστό του επί αυτού.
7. Ο κύριος φόρος που αναλογεί σε ακίνητο των περιπτώσεων θ', ι' και ια' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, ισούται με το φόρο που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα, χωρίς να οφείλεται τέτοιος φόρος από τον κύριο του ακινήτου.
8. Για την εφαρμογή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. ακίνητα που δεν ιδιοχρησιμοποιούνται από το υποκείμενο του ΕΝ.Φ.Ι.Α θεωρούνται αυτά τα οποία εκμισθώνονται ή παραχωρούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε τρίτο. Τα ακίνητα που δεν εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται ιδιοχρησιμοποιούμενα.

9. Για το συμπληρωματικό ΕΝ.Φ.Ι.Α, όπως ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 5, εφαρμόζονται ανάλογα τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως και 8 του παρόντος.

3.3 ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝ.Φ.Ι.Α. (Άρθρο 3)

Στις Απαλλαγές από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. (Άρθρο 3), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα στα ακίνητα που ανήκουν:

- a) Στο Δημόσιο, στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.), στην Εταιρεία των Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.) και στην εταιρεία «Παράκτιο Αττικό Μέτωπο Α.Ε.» με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του άρθρου 2.
- b) Σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και σε Ο.Τ.Α. και ιδιοχρησιμοποιούνται ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο. Οι ανώνυμες εταιρείες της Γενικής Κυβέρνησης, με την επιφύλαξη της προηγούμενης περίπτωσης, δεν απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α..
- c) Σε ξένα κράτη, εφόσον το ακίνητο χρησιμοποιείται για την εγκατάσταση πρεσβείας ή προξενείου του ξένου κράτους ή για την εγκατάσταση πρεσβευτή, πρόξενου και λοιπών διπλωματικών αντιπροσώπων και πρακτόρων του ξένου κράτους, με τον όρο της αμοιβαιότητας.
- d) Σε Ν.Π.Δ.Δ. που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωνικού σκοπού ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο.
- e) Σε Ν.Π.Ι.Δ. που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωνικού σκοπού ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο.
- f) Σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες των γνωστών θρησκειών και δογμάτων κατά την παρ. 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος και ιδιοχρησιμοποιούνται για την

εκπλήρωση του λατρευτικού, θρησκευτικού και κοινωφελούς έργου τους. Και στις υποκείμενες στο ειδικό συνταγματικό καθεστώς Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, κείμενα εντός ή εκτός αυτού.

g) Στα νομικά πρόσωπα που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς διοίκησης και διαχείρισης του ν. 3647/2008 (Α' 37) και ιδιοχρησιμοποιούνται.

2. Απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. και τα δικαιώματα στα ακίνητα για τα οποία:

a) Υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτρίωση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά κατά το μέρος για το οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση⁴⁵.

b) Έχει διαταχθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση η αποδέσμευση από απαλλοτρίωση ή ρυμοτομικό βάρος ή δέσμευση κάθε είδους και δεν έχει εκδοθεί σχετική πράξη της Διοίκησης για την ως άνω αποδέσμευση.

c) Έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή οριστική διοικητική πράξη αποζημίωσης για απαλλοτρίωση ή ρυμοτομικό βάρος ή δέσμευση κάθε είδους και δεν έχει καταβληθεί η αποζημίωση μετά από ένα (1) έτος από το έτος έκδοσης της παραπάνω απόφασης⁴⁶.

3. Κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αφορά απαλλαγές από φόρους ή τέλη, δεν εφαρμόζεται για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακίνητης Περιουσίας, με εξαίρεση τις συμβάσεις παραχώρησης του Δημοσίου που έχουν κυρωθεί με νόμο μέχρι την κατάθεση στη Βουλή του σχεδίου του παρόντος νόμου, εφόσον σε αυτές είχε προβλεφθεί η πλήρης απαλλαγή από φόρους ακίνητης περιουσίας

⁴⁵ Σε περίπτωση μερικής απαγόρευσης χρήσης ακινήτου εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%). Σε περίπτωση μερικής απαγόρευσης χρήσης ακινήτου εντός σχεδίου πόλης ή οικισμού, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά εξήντα τοις εκατό (60%). Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μπορεί να καθορίζονται περιπτώσεις οι οποίες υπάγονται στα προηγούμενα εδάφια.

⁴⁶ Οι παραπάνω απαλλαγές ή μειώσεις από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλήρους αποζημίωσης σχετικά με τα δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

4. Κτίσματα «μετά του αναλογούντος σε αυτά οικοπέδου», τα οποία βρίσκονται εντός της νήσου Κεφαλληνίας και των νομών Φθιώτιδας και Φωκίδας και έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημιές από τους σεισμούς του Ιανουαρίου 2014 και Αυγούστου 2013 αντίστοιχα, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα έτη 2014 και 2015⁴⁷.
5. Για το έτος 2014, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά 20% για τα δικαιώματα σε κύριους χώρους αποπερατωμένων κατοικιών, μονοκατοικιών, διαμερισμάτων και επαγγελματικών στεγών, όπως κατατάσσονται αυτοί σε κατηγορία κατά την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 και αναφέρονται στις περιπτώσεις 3.1., 3.2., 4.2., 4.3. και 4.4. των παραγράφων 3 και 4 του ίδιου άρθρου, εφόσον ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και καθ' όλη τη διάρκεια του προηγούμενου έτους ήταν κενοί και μη ηλεκτροδοτούμενοι⁴⁸.

3.4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΦΟΡΟΥ (ΑΡΘΡΟ 4)

Στον Υπολογισμό του κύριου φόρου (Άρθρο 4), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

3.4.1 Υπολογισμός του κύριου φόρου για τα κτίσματα

Ο Υπολογισμός του κύριου φόρου για τα κτίσματα πραγματοποιείται ως εξής:

1. Ο κύριος φόρος που αναλογεί στα δικαιώματα επί των κτισμάτων υπολογίζεται με βάση τη γεωγραφική θέση, την επιφάνεια, τη χρήση, την παλαιότητα, τον όροφο και τον αριθμό προσόψεων του κτίσματος. Ειδικότερα:

⁴⁷ Για το έτος 2014, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α., τα ακίνητα, τα οποία βρίσκονται εντός της νήσου Κεφαλληνίας. Για το έτος 2014, ακίνητα, τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων των κηρυχθέντων ως πολεοδομικά ανενεργών στην παλαιά τους θέση οικισμών Πεπονιάς, Πολύλακκου, Αξιόκαστρου, Κλήματος, Τραπεζίτσας Πανάρετης και Πυλωρών του Νομού Κοζάνης, δυνάμει του από 5.12.2002 διατάγματος (Δ' 1075), απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α., εφόσον, καθ' όλο το έτος 2013 αυτά δεν ηλεκτροδοτήθηκαν. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης της απαλλαγής.

⁴⁸ Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης της μείωσης και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

- a) Η γεωγραφική θέση του κτίσματος προσδιορίζει την τιμή ζώνης, στην οποία υπάγεται αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (Α' 43) και των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του. Ανάλογα με την τιμή ζώνης που ισχύει την 1^η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, γίνεται κατάταξη του κτίσματος σε αντίστοιχη φορολογική ζώνη (Φ.Ζ.).
- b) Η επιφάνεια υπολογίζεται σε τετραγωνικά μέτρα.
- c) Προκειμένου για ειδικά κτίρια, η επιφάνεια απομειώνεται με την εφαρμογή Συντελεστή Απομείωσης Επιφανείας (Σ.Α.Ε.). Ως ειδικά κτίρια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου νοούνται τα κτίσματα των περιπτώσεων δ', ε', στ', ζ', η' και θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ.1129485/479/ 3.12.1996 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (Β' 1152), με τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτή.
- d) Η χρήση των χώρων του κτίσματος διακρίνεται σε κύρια και βοηθητική. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται η διάκριση των χώρων σε κύρια και βοηθητική σχετικά με την επιβολή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.
- e) Η παλαιότητα του κτίσματος προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του έτους φορολογίας και του έτους έκδοσης της νεότερης οικοδομικής άδειας. Αν δεν υπάρχει οικοδομική άδεια, ως έτος έκδοσής της λαμβάνεται το έτος κατασκευής το οποίο προκύπτει από δημόσιο έγγραφο. Αν το έτος κατασκευής δεν προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή από τη δήλωση στοιχείων ακινήτων, ως έτος έκδοσης της άδειας λαμβάνεται το έτος κατά το οποίο δηλώθηκε το κτίσμα με την υποβολή προς τη Φορολογική Διοίκηση της δήλωσης στοιχείων ακινήτων.
2. Για τον υπολογισμό του κύριου φόρου, με βάση τα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου, καθορίζονται συντελεστές ως εξής:
- a) Βασικός Φόρος (Β.Φ.) ανά φορολογική ζώνη (Φ.Ζ.), όπως αυτή αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.1: Βασικός Φόρος (Β.Φ.) ανά φορολογική ζώνη (Φ.Ζ.), όπως αυτή αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης.

Τιμή Ζώνης (€/μ ²)	Φ.Ζ.	Βασικός Φόρος (Β.Φ.) (€/μ ²)
0 - 500	1	2,00
501 - 750	2	2,80
751 - 1.000	3	2,90
1.001 - 1.500	4	3,70

1.501 - 2.000	5	4,50
2.001 - 2.500	6	6,00
2.501 - 3.000	7	7,60
3.001 - 3.500	8	9,20
3.501 - 4.000	9	9,50
4.001 - 4.500	10	11,10
4.501 - 5.000	11	11,30
5.001+	12	13,00

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Κτίσματα εντός ή εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, για τα οποία δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης, καθώς και τα ειδικά κτίρια της υποπαραγράφου γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της Δημοτικής Ενότητας στην οποία βρίσκονται. Αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στη Δημοτική Ενότητα, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης του οικείου Δήμου και, αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στο Δήμο, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας "και, αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στην Περιφερειακή Ενότητα, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της οικείας Περιφέρειας.

- b) Συντελεστής Παλαιότητας Κτίσματος (Σ.Π.Κ.), σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.2: Συντελεστής Παλαιότητας Κτίσματος (Σ.Π.Κ.).

Παλαιότητα	Συντελεστής Παλαιότητας Κτίσματος (Σ.Π.Κ.)
26 έτη και άνω	1,00
20 έως και 25 έτη	1,05
15 έως και 19 έτη	1,10
10 έως και 14 έτη	1,15
5 έως και 9 έτη	1,20
Μέχρι και 4 έτη	1,25

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Για τα κτίρια που ανεγέρθηκαν προ του 1930 εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας 0,8, ενώ για τα κτίρια με παλαιότητα άνω των εκατό (100) ετών εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας 0,60.

- c) Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας (Σ.Α.Ε.) κτίσματος, προκειμένου για κύριους χώρους ειδικών κτιρίων, ο οποίος εφαρμόζεται ανά κλιμάκιο επιφάνειας στο οποίο αντιστοιχεί, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.3: Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας (Σ.Α.Ε.) κτίσματος, προκειμένου για κύριους χώρους ειδικών κτιρίων, ο οποίος εφαρμόζεται ανά κλιμάκιο επιφάνειας στο οποίο αντιστοιχεί.

Κλιμάκιο Επιφάνειας (μ ²)	Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας (Σ.Α.Ε.)
0 - 500	1,00
500,01 - 1.500	0,80
1.500,01 - 3.000	0,75
3.000,01 - 5.000	0,65
5.000,01-10.000	0,55
10.000,01 - 25.000	0,45
25.000,01- 50.000	0,35
50.000,01 και άνω	0,25

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- d) Συντελεστής Ορόφου (Σ.Ο.), ο οποίος εφαρμόζεται για τον όροφο στον οποίο βρίσκεται το κτίσμα, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Όροφος	Συντελεστής Ορόφου (Σ.Ο.)
Υπόγειο	0,98
Ισόγειο και 1 ^{ος}	1,00
2 ^{ος} και 3 ^{ος}	1,01
4 ^{ος} και 5 ^{ος}	1,02
6 ^{ος} και άνω	1,03

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Σε περίπτωση που το κτίσμα εκτείνεται σε περισσότερους από έναν ορόφους, ως Συντελεστής Ορόφου λαμβάνεται εκείνος του υψηλότερου ορόφου. Συντελεστής Ορόφου δεν εφαρμόζεται στα ειδικά κτίρια και τις μονοκατοικίες.

- e) Προκειμένου για μονοκατοικία, εφαρμόζεται Συντελεστής Μονοκατοικίας (Σ.Μ.), ο οποίος ορίζεται σε 1,02.
- f) Συντελεστής Πρόσοψης (Σ.Π.), ο οποίος ορίζεται σε 1 για μηδενικό αριθμό προσόψεων, σε 1,01 για κτίρια με μία πρόσοψη και σε 1,02 για κτίρια με δύο ή περισσότερες προσόψεις. Ο συντελεστής πρόσοψης δεν εφαρμόζεται στους βοηθητικούς χώρους και στα ειδικά κτίρια.
- g) Συντελεστής Βοηθητικών Χώρων (Σ.Β.Χ.), ο οποίος ορίζεται σε 0,1.
- h) Συντελεστής Ημιτελών Κτισμάτων (Σ.Η.Κ.), ο οποίος ορίζεται σε 0,4 και εφαρμόζεται στα ημιτελή κτίσματα, ανεξαρτήτως σταδίου κατασκευής, που:
- i. δεν είχαν ποτέ ηλεκτροδοτηθεί και είναι κενά ή
 - ii. ηλεκτροδοτούνται με εργοταξιακό ηλεκτρικό ρεύμα, δεν είχαν ποτέ άλλη παροχή ρεύματος πλην της εργοταξιακής και είναι κενά.

i) Συντελεστής Ειδικών Κτιρίων (Σ.Ε.Κ.), ο οποίος ορίζεται σε 0,5. Ο συντελεστής ειδικών κτιρίων δεν εφαρμόζεται όταν χρησιμοποιείται ο συντελεστής βοηθητικών χώρων. Για τα ειδικά κτίρια αγροτικής χρήσης, ο συντελεστής ειδικών κτιρίων και ο συντελεστής βοηθητικών χώρων ορίζεται σε μηδέν (0).

3. Ο κύριος φόρος για τα δικαιώματα επί των κτισμάτων, εκτός των ειδικών κτιρίων, ισούται με το γινόμενο της επιφάνειας, του βασικού φόρου, του συντελεστή παλαιότητας κτίσματος, του συντελεστή ορόφου ή μονοκατοικίας, του συντελεστή πρόσοψης, του συντελεστή βοηθητικών χώρων και του συντελεστή ημιτελούς κτίσματος, κατά περίπτωση, ως εξής:

Φόρος = Επιφάνεια κτίσματος (μ^2) x ΒΦ x ΣΠΚ x ΣΟ ή ΣΜ x ΣΠ x ΣΒΧ (όπου εφαρμόζεται) x ΣΗΚ (όπου εφαρμόζεται)

Προκειμένου για τα ειδικά κτίρια της παραγράφου 1γ του παρόντος άρθρου, ο κύριος φόρος ισούται με το γινόμενο της επιφάνειας, του βασικού φόρου, του συντελεστή ειδικών κτιρίων, του συντελεστή παλαιότητας κτίσματος, του συντελεστή απομείωσης επιφάνειας, του συντελεστή βοηθητικών χώρων και του συντελεστή ημιτελούς κτίσματος, κατά περίπτωση, ως εξής:

Φόρος = Επιφάνεια κτίσματος (μ^2) x ΒΦ x ΣΕΚ x ΣΠΚ x ΣΑΕ x ΣΒΧ (όπου εφαρμόζεται) x ΣΗΚ (όπου εφαρμόζεται).

3.4.2 Υπολογισμός κύριου φόρου για οικόπεδα και γήπεδα

Ο κύριος φόρος που αναλογεί στα δικαιώματα επί των γηπέδων εντός σχεδίου πόλης ή οικισμού (οικόπεδα) ή των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού (γήπεδα) υπολογίζεται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

1. Ειδικότερα, για τα οικόπεδα:

a) Το οικόπεδο εντάσσεται σε φορολογική ζώνη και προσδιορίζεται συντελεστής φόρου με βάση τη μοναδιαία αξία του οικοπέδου, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.4: Ένταξη οικόπεδου σε φορολογική ζώνη και προσδιορισμό συντελεστή φόρου με βάση τη μοναδιαία αξία του οικοπέδου.

Μοναδιαία αξία (€/μ ²)	Φ.Ζ.	Συντελεστής φόρου (€/μ ²)
0,01 - 2,00	01	0,003

2,01 - 4,00	02	0,006
4,01 - 6,00	03	0,010
6,01 - 10,00	04	0,015
10,01 - 14,00	05	0,023
14,01 - 20,00	06	0,030
20,01 - 50,00	07	0,060
50,01 - 75,00	08	0,120
75,01 - 100,00	09	0,150
100,01 - 150,00	10	0,200
150,01 - 200,00	11	0,300
200,01 - 300,00	12	0,450
300,01 - 400,00	13	0,600
400,01 - 500,00	14	0,800
500,01 - 600,00	15	1,000
600,01 - 700,00	16	1,300
700,01 - 800,00	17	1,500
800,01 - 900,00	18	1,700
900,01 - 1.000,00	19	1,900
1.000,01 - 1.500,00	20	2,500
1.500,01 - 2.000,00	21	3,000
2.000,01 - 3.000,00	22	4,000
3.000,01 - 4.000,00	23	6,000
4.000,01 - 5.000,00	24	7,500
5.000,01+	25	9,000

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- b) Η Μοναδιαία Αξία του οικοπέδου ανά τετραγωνικό μέτρο είναι ο λόγος της φορολογητέας αξίας του οικοπέδου προς τη συνολική επιφάνειά του. Αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν ισχύουν οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43), η μοναδιαία αξία του οικοπέδου ανά τετραγωνικό μέτρο, δεν μπορεί να είναι ανώτερη της τιμής ανά τετραγωνικό μέτρο, η οποία ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων έτους 2013.
- c) Η φορολογητέα αξία του οικοπέδου ισούται με το γινόμενο του συντελεστή οικοπέδου, της συνολικής τιμής εκκίνησης του οικοπέδου, του συντελεστή πρόσοψης και της επιφάνειας του οικοπέδου. Για τον υπολογισμό της φορολογητέας αξίας, εφαρμόζονται τα εξής:
- i. Ο συντελεστής οικοπέδου (Σ.Οικ.), η συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου, καθώς και ο συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (Σ.Α.Ο.), για τον υπολογισμό της συνολικής τιμής εκκίνησης του οικοπέδου,

λαμβάνονται όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν. 1249/1982, ανεξάρτητα αν ο συντελεστής δόμησης που ισχύει για τα ακίνητα είναι διαφορετικός από το Σ.Α.Ο.. Αν το οικόπεδο είναι δεσμευμένο για κοινωφελή χρήση, ο Σ.Α.Ο. είναι ίσος με το συντελεστή δόμησης του Οικοδομικού Τετραγώνου, όπως έχει καθοριστεί με προεδρικό διάταγμα.

- ii. Αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν έχουν καθοριστεί με τις αποφάσεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, συντελεστής οικοπέδου (Σ.Οικ.), συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (Σ.Α.Ο.), λαμβάνονται οι χαμηλότεροι Σ.Οικ., συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και Σ.Α.Ο. της ζώνης με τη χαμηλότερη τιμή ζώνης της οικείας Δημοτικής Ενότητας, όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν.1249/1982. Αν δεν έχουν καθοριστεί τέτοιες ζώνες και τέτοιοι συντελεστές στη Δημοτική Ενότητα, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές του οικείου Δήμου, και, αν δεν έχουν καθοριστεί ούτε στο Δήμο, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και, αν δεν έχουν καθοριστεί ούτε στην Περιφερειακή Ενότητα, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές της οικείας Περιφέρειας.
 - iii. Ανάλογα με την πρόσοψη εφαρμόζεται Συντελεστής Πρόσοψης (Σ.Π.), ως εξής: 1,00 για πρόσοψη σε μια μόνο οδό, 1,08 για προσόψεις σε δύο ή περισσότερες οδούς ή σε οδό και πλατεία και 0,80, αν δεν υπάρχει πρόσοψη σε οδό.
 - iv. Οι διατάξεις των υποπεριπτώσεων εα', εβ', εγ', εδ', εε' και εστ' της περίπτωσης 3.5.6 της παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 εφαρμόζονται ανάλογα.
- d) Οικόπεδα, τα οποία είναι επιφάνειες που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών, με εξαίρεση τις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης ή είναι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές ή οικόπεδα έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης

Δημοσίων Ακινήτων του ν. 3986/2011 (Α' 152) ή εντός Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του ν. 4062/2012 (Α' 70) και στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις μόνο μέχρι τη μεταβίβασή τους από το φορέα της επένδυσης προς τρίτους, ή βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4458/1965 (Α' 33) (Βιομηχανικές Περιοχές), των άρθρων 1 και 29 του ν. 2545/1997 (Α' 254) (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143) (Επιχειρηματικά Πάρκα), εντάσσονται στην πρώτη φορολογική ζώνη.

- ε) Αν στο οικοπέδο υπάρχει κτίσμα, η επιφάνεια του οικοπέδου για την οποία επιβάλλεται ο κύριος φόρος ισούται με το υπόλοιπο της συνολικής επιφάνειας αφού αφαιρεθεί η επιφάνεια του οικοπέδου, η οποία αναλογεί στο συντελεστή αξιοποίησης του οικοπέδου, με βάση τη δόμηση η οποία έχει πραγματοποιηθεί στο οικοπέδο, ως εξής⁴⁹:

Επιφάνεια οικοπέδου για την οποία επιβάλλεται ΕΝ.Φ.Ι.Α. όταν υπάρχει κτίσμα	=	Συνολική επιφάνεια οικοπέδου	-	Επιφάνεια οικοπέδου που αναλογεί στο Σ.Α.Ο. με βάση τη δόμηση που έχει πραγματοποιηθεί
---	---	------------------------------	---	--

- φ) Ο κύριος φόρος ισούται με το γινόμενο της επιφάνειας και του συντελεστή φόρου, ως εξής:

$$\text{Φόρος} = \text{Επιφάνεια οικοπέδου (μ}^2\text{)} \times \Sigma\Phi.$$

2. Ειδικότερα, για τα γήπεδα, ο κύριος φόρος προκύπτει από το Βασικό Συντελεστή Φορολογίας που καθορίζεται σε 0,001 του ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο (1 ευρώ ανά στρέμμα) με την εφαρμογή των συντελεστών θέσης, χρήσης, άρδευσης, απαλλοτρίωσης και του συντελεστή ύπαρξης κατοικίας, κατά περίπτωση, ως εξής:

- α) Συντελεστής Θέσης (Σ.Θ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) της Δημοτικής Ενότητας στην οποία ανήκει το γήπεδο, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα⁵⁰:

⁴⁹ Για το Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου (Σ.Α.Ο.) που εφαρμόζεται ισχύουν όσα ορίζονται στην περίπτωση γ' (αα) της παραγράφου 1, με εξαίρεση την περίπτωση που το κτίσμα έχει ηλικία εκατό (100) ετών ή μεγαλύτερη, καθώς και την περίπτωση που επί του οικοπέδου υπάρχει κτίριο, το οποίο έχει κηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο ή έργο τέχνης, οπότε θεωρείται ότι ο Σ.Α.Ο. έχει εξαντληθεί.

⁵⁰ Η ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) λαμβάνεται όπως ορίζεται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41Α του ν.1249/1982.

Πίνακας 3.5: Συντελεστής Θέσης (Σ.Θ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) της Δημοτικής Ενότητας στην οποία ανήκει το γήπεδο.

Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) (€/μ ²)	Συντελεστής Θέσης (Σ.Θ.)
0,1 - 0,49	1,0
0,5 - 0,99	1,1
1 - 1,99	1,2
2 - 2,99	1,3
3 - 4,99	1,5
5 - 6,99	1,7
7 - 9,99	2,0
10 - 14,99	2,3
15 - 19,99	2,5
20 +	3,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- b) Συντελεστής Χρήσης (Σ.Χ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη χρήση του γηπέδου, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.6: Συντελεστής Χρήσης (Σ.Χ.), ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη χρήση του γηπέδου.

Χρήση γηπέδου	Συντελεστής Χρήσης (Σ.Χ.)
Δάσος ή δασική έκταση	0,1
Βοσκότοπος/Χέρσες μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις	0,5
Καλλιέργειες (μονοετείς ή δενδροκαλλιέργειες/Αγροανάπαυση καλλιεργήσιμων εκτάσεων	2,0
Μεταλλείο - Λατομείο	5,0
Υπαίθρια Έκθεση/Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και αναψυχής	8,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- c) Συντελεστής Άρδευσης (Σ.Αρ.), ο οποίος ορίζεται σε 1,1.
d) Συντελεστής Απαλλοτριώσης, (Σ.Απ.), ο οποίος ορίζεται σε 0,75.
e) Συντελεστής Κατοικίας (Σ.Κ.), ο οποίος ορίζεται ίσος με 5, αν υπάρχει κατοικία εντός του γηπέδου⁵¹.

⁵¹ Αν ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν.4172/2013, Α' 167), τέκνα της οικογένειάς του, δεν έχουν εμπράγματα δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1 σε άλλη κατοικία, σύμφωνα με τη δήλωση στοιχείων ακινήτων και τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, και η κατοικία που υπάρχει στο γήπεδο έχει επιφάνεια κύριων χώρων μικρότερη των εκατόν πενήντα τετραγωνικών μέτρων (150 μ²), ο συντελεστής κατοικίας δεν εφαρμόζεται.

- f) Ο κύριος φόρος ισούται με το γινόμενο της επιφάνειας του γηπέδου, του βασικού συντελεστή φορολογίας, του συντελεστή θέσης, του συντελεστή χρήσης, του συντελεστή άρδευσης, του συντελεστή απαλλοτρίωσης, και του συντελεστή κατοικίας, όπως προβλέπεται, ως εξής:

Φόρος = Επιφάνεια γηπέδου (μ^2) x ΒΣΦ x ΣΘ x ΣΧ x ΣΑρ x ΣΑπ (όπου εφαρμόζεται) x ΣΚ (όπου εφαρμόζεται).

- g) Ειδικά, για γήπεδα εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών, με εξαίρεση τις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης, ή είναι λωρίδες γης στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή εδαφοτεμάχια έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων του ν. 3986/2011 ή εντός Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του ν. 4062/2012, και στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις μόνο μέχρι τη μεταβίβασή τους από το φορέα της επένδυσης προς τρίτους, ή βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4458/1965 (Βιομηχανικές Περιοχές), των άρθρων 1 και 29 του ν. 2545/ 1997 (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Επιχειρηματικά Πάρκα), ο κύριος φόρος ισούται με το γινόμενο της επιφάνειας του γηπέδου επί το βασικό συντελεστή φορολογίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

3.5 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ (Άρθρο 5)

Στον Υπολογισμό του συμπληρωματικού φόρου (Άρθρο 5), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

Ο συντελεστής κατοικίας εφαρμόζεται στη συνολική επιφάνεια του γηπέδου, χωρίς να αφαιρείται η επιφάνεια του κτίσματος. Αν το γήπεδο έχει επιφάνεια άνω των δέκα χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων ($10.000 \mu^2$), ο συντελεστής εφαρμόζεται μέχρι και τις δέκα χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα.

1. Στην αξία των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 επιβάλλεται συμπληρωματικός ΕΝ.Φ.Ι.Α., ο οποίος υπολογίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων του παρόντος⁵².
2. Για κάθε φυσικό πρόσωπο ο συμπληρωματικός φόρος επιβάλλεται και υπολογίζεται στο μέρος της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1, σύμφωνα με τα κλιμάκια και τους συντελεστές του παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.7: Κλιμάκια και συντελεστές Συμπληρωματικού Φόρου.

ΚΛΙΜΑΚΙΟ (€)	Συντελεστής
0,01 - 300.000	0,0%
300.000,01 - 400.000	0,1%
400.000,01 - 500.000	0,2%
500.000,01 - 600.000	0,3%
600.000,01 - 700.000	0,6%
700.000,01 - 800.000	0,7%
800.000,01 - 900.000	0,8%
900.000,01 - 1.000.000	0,9%
Υπερβάλλον	1,0%

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Στη συνολική αξία των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 κατά το προηγούμενο εδάφιο δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού σύμφωνα με την παράγραφο Β.2 του παρόντος. Στη συνολική αξία του πρώτου εδαφίου δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των κτιρίων που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό (100) ετών και τα οποία, έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ή ως έργα τέχνης, καθώς και των τυχόν αναλογούντων σε αυτά ποσοστών των επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται.

Επίσης στη συνολική αξία του πρώτου εδαφίου δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των ξενοδοχειακών κτιρίων του άρθρου 8 της 1129485/479/ Γ0013 ΠΟΛ/1996 (Β' 1152) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από ξενοδοχειακές ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και η αξία των δικαιωμάτων επί των ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων/διαμερισμάτων, εφόσον διαθέτουν σχετικό Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από ξενοδοχειακές ατομικές επιχειρήσεις. Δεν περιλαμβάνονται στη

⁵² Η αξία των δικαιωμάτων αυτών υπολογίζεται κατά τα ποσοστά που προκύπτουν από την ανάλογη εφαρμογή των παραγράφων 3 έως και 7 του άρθρου 2.

ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου οι τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες), οι τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

3. Για κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ο συμπληρωματικός ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται και υπολογίζεται στη συνολική αξία των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και ισούται με το πέντε τοις χιλίοις (5%). Στην, κατά το προηγούμενο εδάφιο, συνολική αξία δεν συμπεριλαμβάνεται, για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.:

- a) η αξία των δικαιωμάτων σε ακίνητα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που απαλλάσσονται και κατά το μέρος της οριζόμενης απαλλαγής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος,
- b) η αξία των δικαιωμάτων σε ακίνητα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των περιπτώσεων δ' της παραγράφου Β.1 και η' της παραγράφου Β.2 του άρθρου 4 του παρόντος,
- c) η αξία των δικαιωμάτων σε κτίσματα της παραγράφου Α.1 του άρθρου 4 του παρόντος, καθώς και σε οικόπεδα και γήπεδα των παραγράφων Β.1 και Β.2, εφόσον αυτά ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση κάθε είδους επιχειρηματικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως αντικειμένου εργασιών.

Ειδικά, για τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως ορίζονται στις περιπτώσεις β', «δ'», ε', στ' και ζ' του άρθρου 3 του παρόντος και τις Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (Α.Ε.Ε.Α.Π.) του ν. 2778/1999, ο συμπληρωματικός ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισούται με δύο και μισό τοις χιλίοις (2,5%) επί της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 για τα ακίνητα που δεν ιδιοχρησιμοποιούν.

4. Κατά τα λοιπά, για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού φόρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 3842/2010, όπως ισχύει κάθε φορά. Αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν ισχύουν οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν. 1249/1982, για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας αυτού, το γινόμενο της συνολικής τιμής εκκίνησης του οικοπέδου και του συντελεστή οικοπέδου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 1, δεν μπορεί να είναι ανώτερο της τιμής ανά τετραγωνικό μέτρο, η οποία ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων έτους 2013.

3.6 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (ΆΡΘΡΟ 6)

Στον Προσδιορισμό Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και χρόνος υποβολής δήλωσης (Άρθρο 6), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. προσδιορίζεται με πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδίδεται από τη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170).
2. Για τον προσδιορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α. του έτους 2014 λαμβάνονται υπόψη οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312):
 - a) για τα φυσικά πρόσωπα, οι δηλώσεις των ετών 2005 έως και 2014 και
 - b) για τα νομικά πρόσωπα, οι δηλώσεις των ετών 2013 και 2014.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις δηλώσεις αυτές αποτελούν τη «Δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α.» έτους 2014, η οποία συντίθεται μηχανογραφικά από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και χρησιμοποιείται ως βάση για τον προσδιορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α..

3. Για τον προσδιορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α.. κάθε επόμενου του 2014 έτους, λαμβάνεται η δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. με τα στοιχεία των ακινήτων του προηγούμενου έτους με τις μεταβολές που επήλθαν. Για τη σύσταση, απόκτηση και κάθε άλλη μεταβολή στα δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1, «από 1.1.2015» και εφεξής, ο φορολογούμενος υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων εντός τριάντα (30) ημερών από την ημέρα της σύστασης, απόκτησης και κάθε άλλης μεταβολής στα παραπάνω δικαιώματα, πλην της κληρονομικής διαδοχής, για την οποία ο φορολογούμενος υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων εντός τριάντα (30) ημερών από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αποποίησης της κληρονομιάς. Ειδικά για το 2014, ο φορολογούμενος μπορεί να τροποποιήσει τα στοιχεία των ακινήτων του, που περιλαμβάνονται στη δήλωση του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, εμπρόθεσμα μέχρι και «την 30ή Δεκεμβρίου 2014». Εφόσον, από την εκκαθάριση της δήλωσης προκύπτει μείωση φόρου μεγαλύτερη των τριακοσίων (300) ευρώ, η σύνθεση της νέας δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. και η εκκαθάριση αυτής πραγματοποιείται μετά από έλεγχο της

Φορολογικής Διοίκησης. Εάν, μετά την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης κατά τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, υποβληθούν νέες τροποποιητικές δηλώσεις, μέχρι και «την 30ή Δεκεμβρίου 2014», η σύνθεση της νέας δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. και η εκκαθάριση αυτής πραγματοποιείται μετά από έλεγχο της Φορολογικής Διοίκησης, εφόσον από τη δήλωση προκύπτει μείωση φόρου.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται η μηχανογραφική σύνθεση των δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διαδικασία και ο τρόπος αποκατάστασης λαθών και ελλείψεων σε στοιχεία ακινήτων των σχετικών δηλώσεων και σε δηλώσεις στοιχείων ακινήτων, τα έντυπα με τα οποία πραγματοποιούνται διορθώσεις, τα οποία επέχουν θέση τροποποιητικής δήλωσης, τα υποδείγματα χορήγησης απαλλαγών και ο τρόπος υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία διαδικασία και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση, και κατόπιν ανάλυσης κινδύνου, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το οριζόμενο στο εδάφιο 2 της παρούσας περίπτωσης ποσό μείωσης φόρου, για το οποίο διενεργείται έλεγχος της Φορολογικής Διοίκησης.

Ακίνητα που έχουν ουσιώδεις ελλείψεις στην περιγραφή, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο υπολογισμός του ΕΝ.Φ.Ι.Α., θεωρούνται ως μη δηλωθέντα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 του παρόντος.

3.7 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΦΟΡΟΥ (ΆΡΘΡΟ 7)

Στην Χορήγηση εκπτώσεων και αναστολή πληρωμής φόρου (Άρθρο 7), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης χορηγείται έκπτωση πενήντα τοις εκατό (50%) στον φορολογούμενο, τον ή την σύζυγο και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του επί του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βεβαιώθηκε στα παραπάνω πρόσωπα, αν διαπιστώνεται οικονομική αδυναμία πληρωμής της συνολικής οφειλής για το οικείο έτος. Η παραπάνω έκπτωση

χορηγείται για τον οφειλόμενο ΕΝ.Φ.Ι.Α. κάθε έτους, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- a) το συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου φορολογικού έτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύουν και κάθε άλλη συναφή κείμενη διάταξη, δεν υπερβαίνει τις εννέα χιλιάδες (9.000) ευρώ, προσαυξημένο κατά χίλια (1.000) ευρώ για τον ή την σύζυγο και κάθε εξαρτώμενο μέλος. Για το έτος 2014, ως συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα λαμβάνεται το συνολικό καθαρό οικογενειακό εισόδημα, το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2238/1994 και κάθε άλλη συναφή κείμενη διάταξη.
 - b) το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων στα οποία κατέχουν δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ο υπόχρεος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του, λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού συνιδιοκτησίας «και του είδους του δικαιώματος», δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα (150 μ²) και η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας, όπως αυτή προσδιορίζεται για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού φόρου, δεν υπερβαίνει το ποσό των ογδόντα πέντε χιλιάδων (85.000) ευρώ για τον άγαμο, των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ για τον έγγαμο και τον ή τη σύζυγό του ή τη μονογονεϊκή οικογένεια με ένα εξαρτώμενο τέκνο και των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για τον έγγαμο, τον ή την σύζυγό του και τα εξαρτώμενα τέκνα τους ή τη μονογονεϊκή οικογένεια με δύο εξαρτώμενα τέκνα και,
 - c) ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας.
- 2.** Η έκπτωση της προηγούμενης παραγράφου ανέρχεται σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:
- a) Το συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου φορολογικού έτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύουν και κάθε άλλη συναφή κείμενη διάταξη, δεν υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, προσαυξημένο κατά χίλια (1.000) ευρώ για τον ή την σύζυγο και κάθε εξαρτώμενο μέλος. Για το έτος 2014, ως συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα λαμβάνεται το συνολικό καθαρό οικογενειακό εισόδημα,

το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2238/1994 και κάθε άλλη συναφή κείμενη διάταξη.

- b) το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων στα οποία κατέχουν δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ο υπόχρεος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του, λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού συνιδιοκτησίας «και του είδους του δικαιώματος», δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα ($150 \mu^2$),
 - c) ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειας του είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και,
 - d) ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων ισούται ή υπερβαίνει τα τρία, ή ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του έχει αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.
3. Με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης μπορεί να χορηγείται αναστολή πληρωμής του φόρου σε νομικά πρόσωπα. Η αναστολή πληρωμής χορηγείται για τον οφειλόμενο ΕΝ.Φ.Ι.Α., που προκύπτει με βάση εμπρόθεσμη δήλωση, λήγει σε κάθε περίπτωση μετά από ένα έτος από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της πρώτης δόσης και, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις α' και β', ισχύει από την υποβολή της σχετικής αίτησης προς τη Φορολογική Διοίκηση, άλλως, από την έκδοση της πράξης αναστολής και μπορεί να επαναχορηγηθεί μέχρι τρεις φορές εντός διαστήματος δέκα (10) ετών από τη χορήγηση της πρώτης αναστολής. Για τη χορήγησή της πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:
- a) ο συνολικός κύκλος εργασιών του νομικού προσώπου, κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. δεν υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του συνολικού φόρου,
 - b) ο συνολικός κύκλος εργασιών, όπως ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο, έχει παρουσιάσει μείωση άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) σε σχέση με το προηγούμενο προς αυτό φορολογικό έτος, και
 - c) ο συνολικός κύκλος εργασιών λαμβάνεται όπως προκύπτει μετά από έλεγχο της Φορολογικής Διοίκησης, ο οποίος διενεργείται υποχρεωτικά εντός τριών μηνών από την υποβολή σχετικής αίτησης.
4. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι διαδικασίες χορήγησης της έκπτωσης, οι

διαδικασίες χορήγησης της αναστολής πληρωμής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

3.8 ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 8)

Στην Πληρωμή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Άρθρο 8), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

- 1.** Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, ή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ευρώ, και από τις οποίες η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, οι επόμενες δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα και η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Ειδικά για το έτος 2014, η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουάριου του έτους 2015. Εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 31^η Ιουλίου 2014, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2014.

Ποσά φόρου μέχρι πέντε (5) ευρώ δεν είναι απαιτητά και συνυπολογίζονται κατά τον υπολογισμό οφειλών αυτού από την εκκαθάριση του ίδιου φόρου επόμενων ετών.

- 2.** Ειδικότερα, θέματα σχετικά με τον τρόπο καταβολής του φόρου καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 41 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.
- 3.** Οφειλές από πράξεις προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. που έχουν εκδοθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος, δεν καθίστανται ληξιπρόθεσμες πριν από την 30ή Σεπτεμβρίου 2014 και, επιπροσθέτως, δεν λαμβάνονται υπόψη, έως την ημερομηνία αυτή, για την έκδοση φορολογικής ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του ν. 4174/2013.

3.9 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (ΆΡΘΡΟ 9)

Στην Συμπλήρωση των διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Άρθρο 9), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4174/2013 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής: «ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του εκκαθαριστικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διαδικασία και τα δικαιολογητικά χορήγησης των απαλλαγών, η διαδικασία σύνθεσης και διόρθωσης της δήλωσης του ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος».
2. Μετά το άρθρο 54 του ν. 4174/2013 προστίθεται νέο άρθρο 54Α που έχει ως εξής: «Άρθρο 54Α Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων:
 1. Είναι αυτοδικαίως άκυρη κάθε υποσχετική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης, με το οποίο πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο, με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβάνεται στη δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει, ή νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο και έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Αυτοδικαίως άκυρος είναι ο συμβολαιογραφικός τίτλος και για τη σύνταξη κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού.
 2. Οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώρηση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου. Το

προηγούμενο εδάφιο ισχύει και για τη μεταγραφή ή καταχώρηση της κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού, καθώς και για τη μεταγραφή ή καταχώρηση της αποδοχής κληρονομιάς.

3. Εάν δεν είναι δυνατή η επισύναψη στο συμβολαιογραφικό έγγραφο του πιστοποιητικού του ΕΝ.Φ.Ι.Α. της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη, επισυνάπτεται για τα υπόλοιπα έτη το πιστοποιητικό του άρθρου 48 του ν. 3842/ 2010 (Α' 58) με το οποίο πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο, με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβάνεται στη δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας (Φ.Α.Π.), καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει το Φ.Α.Π. για το συγκεκριμένο ακίνητο και ότι έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις του Φ.Α.Π. ή έχει ρυθμίσει το Φ.Α.Π. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα προηγούμενα έτη.
4. Επιτρέπεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου των παραγράφων 1 και 3 του παρόντος, με την προϋπόθεση ότι επί των οικείων πιστοποιητικών αναγράφεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων, για το συγκεκριμένο ακίνητο, το οποίο υποχρεούται να αποδώσει, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, ο συμβολαιογράφος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξή του. Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, το καταβληθησόμενο τίμημα δεν μπορεί να υπολείπεται του οφειλόμενου ποσού. Κατά τη μεταγραφή ή την καταχώρηση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στα κτηματολογικά γραφεία οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώρηση, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού.
5. Είναι απαράδεκτη η συζήτηση εμπράγματης αγωγής ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ενώπιον δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής από υπόχρεο στον ΕΝ.Φ.Ι.Α. επί ακινήτου, αν δεν προσκομισθεί μέχρι τη συζήτησή της, κατά περίπτωση, το πιστοποιητικό των παραγράφων 1 ή 3 του άρθρου αυτού.
6. Οι συμβολαιογράφοι, οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000)

ευρώ, για κάθε παράβαση. Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης.

7. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου».
3. Στο άρθρο 50 του ν. 4174/2013 οι υφιστάμενες παράγραφοι 5 και 6 αναριθμούνται, αντιστοίχως, σε 7 και 8 και προστίθενται νέες παράγραφοι 5 και 6, ως εξής:
5. «Οι νόμιμοι εκπρόσωποι των υπόχρεων σε ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, ο εκκαθαριστής ή προσωρινός διαχειριστής νομικού προσώπου, που έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους, για την πληρωμή των τόκων και προστίμων που οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.
 6. Οι τελευταίοι κύριοι ή ψιλοί κύριοι ή επικαρπωτές ή επιφανειούχοι των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το δικαίωμα που απέκτησαν. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στη διαδικασία του άρθρου 63 του παρόντος εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση με συστημένη επιστολή της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης».

3.10 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΦΟΡΟΥ (ΆΡΘΡΟ 10)

Στην Εξόφληση φόρου (Άρθρο 10), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν: Στο τέλος του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 προστίθεται νέα παράγραφος ως εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

«Με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης επιτρέπεται η εξόφληση του συνόλου ή μέρους οφειλομένου φόρου από οφειλέτη που βρίσκεται σε αδυναμία να τον καταβάλει με μετρητά, μετά από αίτησή του, με μεταβίβαση σε τρίτον της πλήρους κυριότητας του ακινήτου και ταυτόχρονη εκχώρηση της απαίτησης καταβολής του τιμήματος ή μέρους αυτού

στο Ελληνικό Δημόσιο. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία εξόφλησης του φόρου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου».

3.11 ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 11)

Στην Μείωση φόρου μεταβίβασης ακινήτων (Άρθρο 11), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Η περίπτωση Γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1587/1950 (Α΄ 294) αντικαθίσταται ως εξής: «Γ) Σε κάθε άλλη περίπτωση σε τρία τοις εκατό (3%) επί της φορολογητέας αξίας του ακινήτου».
2. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για μεταβιβάσεις που διενεργούνται από την 1.1.2014.

3.12 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3427/2005 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 12)

Στην Συμπλήρωση διατάξεων του ν. 3427/2005 σχετικά με την υποβολή δηλώσεων στοιχείων ακινήτων (Άρθρο 12), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α΄ 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 αντικαθίσταται ως εξής: «Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, κατοικία ή έδρα του, το οποίο έχει την 1η Ιανουαρίου εμπράγματο δικαίωμα πλήρους κυριότητας, ψιλής κυριότητας, επικαρπίας, οίκησης και επιφάνειας επί του ακινήτου, καθώς και εμπράγματο ή ενοχικό δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης θέσης στάθμευσης, βοηθητικού χώρου και κολυμβητικής δεξαμενής, που βρίσκονται σε κοινόκτητο τμήμα του ακινήτου και αποτελούν παρακολούθημα των παραπάνω εμπραγμάτων δικαιωμάτων, υποχρεούται να υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων. Την

ίδια υποχρέωση έχουν τα παραπάνω πρόσωπα όταν νέμονται ακίνητα χωρίς τη συναίνεση φορέα της Γενικής Κυβέρνησης».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/ 2005 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Για τη συμπλήρωση της δήλωσης στοιχείων ακινήτων λαμβάνεται υπόψη η πραγματική κατάσταση του ακινήτου. Η πραγματική κατάσταση του ακινήτου προκύπτει από την οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο. Αν δεν υπάρχει οριστική εγγραφή, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του ακινήτου, όπως προκύπτουν από τον τίτλο κτήσης. Αν δεν υπάρχει τίτλος κτήσης, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία της πραγματικής κατάστασης του ακινήτου. Αν η πραγματική επιφάνεια του ακινήτου υπερβαίνει αυτή που αναγράφεται στην οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο ή στον τίτλο κτήσης ή στην άδεια οικοδομής ή έχει γίνει αλλαγή της χρήσης του ακινήτου, λαμβάνεται υπόψη η πραγματική επιφάνεια και η πραγματική χρήση του ακινήτου».
3. Η περίπτωση η' της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 αντικαθίσταται ως εξής: «τους δικαιούχους ακινήτου από το Δημόσιο ή τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ. που έχουν παραλάβει αυτά χωρίς οριστικά παραχωρητήρια».
4. Μετά την περίπτωση ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 προστίθεται περίπτωση ιδ' ως εξής: «τον κάτοχο ακινήτου που ανήκει σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, χωρίς τη συναίνεσή του».
5. Οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 ισχύουν μέχρι την έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 του ν. 4174/2013 αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

3.13 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΆΡΘΡΟ 13)

Στις Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις (Άρθρο 13), σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων) του νόμου υπ' αριθ. 4223 «Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 287/31-12-2013), ισχύουν τα εξής (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

- ❖ Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 27 έως και 50 του ν. 3842/2010, με την εξαίρεση του άρθρου 32 του ίδιου νόμου.

- ❖ Οι καταργούμενες διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014 :
 - a) Σε υποθέσεις φόρου ακίνητης περιουσίας, για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι την κατάργησή τους.
 - b) Στις υποθέσεις του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, όπου ρητά ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.
- ❖ Η παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 τροποποιείται ως εξής:
 - a) Στο πρώτο εδάφιο μετά τις λέξεις «φυσικών προσώπων» προστίθενται οι λέξεις «, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων».
 - b) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαθίσταται με δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Αν το οικοπέδο είναι δεσμευμένο για κοινωφελή χρήση ο Σ.Α.Ο. είναι ίσος με το συντελεστή δόμησης του οικοδομικού τετραγώνου, όπως έχει καθοριστεί με προεδρικό διάταγμα.

Αν το οικοπέδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν έχουν καθοριστεί με τις αποφάσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη περίπτωση, συντελεστής οικοπέδου (Σ.Οικ.), συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (Σ.Α.Ο.), λαμβάνονται οι κατώτεροι αντίστοιχοι συντελεστές Σ.Οικ., συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και Σ.Α.Ο. της ζώνης με τη χαμηλότερη τιμή ζώνης της οικείας Δημοτικής Ενότητας, όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν. 1249/1982. Αν δεν έχουν καθοριστεί τέτοιες ζώνες και τέτοιοι συντελεστές στη Δημοτική Ενότητα, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές του οικείου Δήμου, και, αν δεν έχουν καθοριστεί ούτε στο Δήμο, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.»
- ❖ Μετά την παρ. 6 του άρθρου 32 του ν. 3842/ 2010, η υφιστάμενη παράγραφος 7 αναριθμείται σε παράγραφο 8 και προστίθεται νέα παράγραφος 7 ως εξής: «Η αξία του γηπέδου εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού είναι το γινόμενο του αθροίσματος της βασικής αξίας και της οικοπεδικής αξίας επί τους συντελεστές συνιδιοκτησίας, πρόσοψης, απόστασης από θάλασσα και απαλλοτρίωσης, όπως ορίζεται από τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 1144814/26361/30.12.1998 (Β' 1328) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 41 και 41α του ν. 1249/1982. Ειδικά, η οικοπεδική αξία, εφαρμόζεται αποκλειστικά για αγροτεμάχια τα οποία έχουν πρόσωπο σε Εθνική ή Επαρχιακή οδό ή απέχουν μέχρι και

οκτακόσια (800) μέτρα από τη θάλασσα. Η οικοπεδική αξία ορίζεται ως το γινόμενο της αρχικής οικοπεδικής αξίας, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της υπ' αριθμ. 1144814/26361/30.12.1998 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, του μεγέθους των κτισμάτων και του συντελεστή κατηγορίας κτίσματος. Ο συντελεστής κατηγορίας κτίσματος ορίζεται ανάλογα με το είδος του κτίσματος ως εξής:

- a) 1, όταν επί του αγροτεμαχίου υφίσταται κατοικία ή μονοκατοικία, β) 0,4, όταν επί του αγροτεμαχίου υφίσταται αποθήκη ή γεωργικό ή κτηνοτροφικό κτίσμα, γ) 0,6, όταν επί του αγροτεμαχίου υφίσταται αποκλειστικά άλλης κατηγορίας κτίσμα, πλην των περιπτώσεων α' και β',
- b) 0,6, όταν επί του αγροτεμαχίου υφίστανται κτίσματα κατοικίας και αποθήκης,
- c) 0,5 όταν επί του αγροτεμαχίου υφίστανται κτίσματα αποθήκης, καθώς και οποιασδήποτε άλλης κατηγορίας κτίσματα πλην κατοικιών ή μονοκατοικιών,
- d) 0,65 όταν επί του αγροτεμαχίου υφίστανται κτίσματα κατοικιών ή μονοκατοικιών και άλλης κατηγορίας κτισμάτων πλην αποθηκών,
- e) 1, όταν επί του αγροτεμαχίου υφίσταται κτίσμα για τα οποία δεν προκύπτει η κατηγορία τους από τη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

Για τον υπολογισμό της αξίας δασών και δασικών εκτάσεων ισχύουν ανάλογα τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή, μη εφαρμοζομένων διατάξεων του ν. 998/ 1979 (Α' 289).»

- ❖ Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος με τις οποίες τροποποιείται το άρθρο 32 του ν. 3842/2010 εφαρμόζονται αποκλειστικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α..
- ❖ Η περίπτωση γ' της παρ. 1, του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται από 1.1.2014, ως εξής: «τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) σε ποσοστό 11,3% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.»
- ❖ Οι διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013, όπως προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 9 του παρόντος, δεν εφαρμόζονται από 1.1.2014, για το σύνολο των μισθώσεων, των αδειών και άλλων συναφών συμβάσεων που συνάπτονται εκάστοτε από την Εταιρεία Αεροδρομίου σε σχέση με τη χρησιμοποίηση του ακινήτου, των προσθηκών επικαρπίας ή οποιουδήποτε μέρους αυτών, οι οποίες καταρτίζονται συμβολαιογραφικά,

κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (ΣΑΑ), όπως αυτή κυρώθηκε με τις διατάξεις του ν. 2338/1995 (Α'202)⁵³.

⁵³ Τα ηλεκτρονικά πιστοποιητικά ΕΝ.Φ.Ι.Α., τα αποδεικτικά ενημερότητας και κάθε άλλη πράξη προσδιορισμού φόρου που αφορά την 6^η Ιουνίου 2014, είναι ισχυρά.

4 ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Αρχικά θα καθοριστεί τι είναι σύστημα, στη συνέχεια τι είναι πληροφοριακό σύστημα και τέλος τι είναι πληροφοριακό σύστημα λογιστικής. Είναι προφανές ότι όλα τα πληροφοριακά συστήματα είναι συστήματα αλλά το αντίστροφο δεν ισχύει πάντα. Μια μηχανή αυτόματης ανάληψης, παραδείγματος χάριν, είναι ένα σύστημα που δεν είναι πληροφοριακό σύστημα. Ομοίως, όλα τα πληροφοριακά συστήματα λογιστικής είναι πληροφοριακά συστήματα, αλλά το αντίστροφο δεν ισχύει πάντα. Τα πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, τα συστήματα σχεδιασμού της παραγωγής, τα συστήματα στρατηγικού προγραμματισμού είναι παραδείγματα πληροφοριακών συστημάτων που δεν είναι πληροφοριακά συστήματα λογιστικής.

4.1.1 Ορισμοί

Ένα σύστημα είναι ένα σύνολο αλληλοεξαρτώμενων συστατικών (μερικά των οποίων μπορεί να είναι πλήρη συστήματα από μόνα τους) που ολοκληρώνουν συλλογικά ορισμένους στόχους.

Ένα πληροφοριακό σύστημα διαφέρει από άλλα είδη συστημάτων δεδομένου ότι στόχος του είναι να ελέγχει/τεκμηριώνει τις διαδικασίες κάποιου άλλου συστήματος, λέγεται σύστημα στόχου. Ένα πληροφοριακό σύστημα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ένα τέτοιο σύστημα στόχου. Παραδείγματος χάριν, οι δραστηριότητες παραγωγής θα ήταν το σύστημα στόχου ενός πληροφοριακού συστήματος σχεδιασμού παραγωγής, το ανθρώπινο δυναμικό στις επιχειρησιακές διαδικασίες θα ήταν το σύστημα στόχου ενός πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, και τα λοιπά. Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι μέσα σε μια μηχανή αυτόματης ανάληψης υπάρχει ένα συστατικό, ένα υποσύστημα, που μπορεί να θεωρηθεί πληροφοριακό σύστημα. Υπό κάποια έννοια, κάθε διαδραστικό σύστημα θα έχει ένα υποσύστημα που μπορεί να θεωρηθεί πληροφοριακό σύστημα του οποίου ο στόχος είναι να επιτηρήσει και να ελέγξει αυτό το διαδραστικό σύστημα.

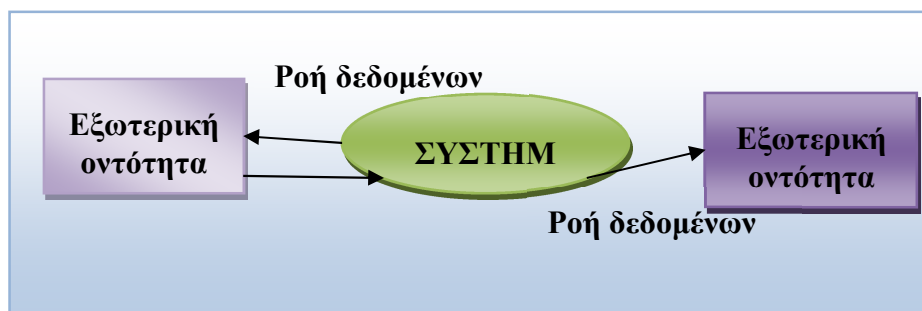
Όντας πληροφοριακό σύστημα, ένα πληροφοριακό σύστημα λογιστικής πρέπει να έχει ένα σύστημα στόχου. Είναι μάλλον προφανές ότι το σύστημα στόχου είναι οι

επιχειρησιακές διαδικασίες υπό τη στενή έννοια. Το σύστημα στόχου για ένα σύστημα λογιστικής έχει να κάνει με τις πτυχές των επιχειρησιακών διαδικασιών που αφορούν τη μέτρηση και πρόβλεψη του εισοδήματος (income) και του πλούτου (wealth) της επιχείρησης καθώς και η καταγραφή και παρακολούθηση όλων των σχετικών χρηματοοικονομικών γεγονότων. Άλλες μη-λογιστικές πτυχές των επιχειρησιακών διαδικασιών καλύπτονται από πληροφοριακά συστήματα όπως διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, διαχείρισης διοικητικών πληροφοριών, προγραμματισμού παραγωγής, στρατηγικού προγραμματισμού, κ.α. (Γκινόγλου, και συν. 2004).

4.2 ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.2.1 Σχετικά με το περιβάλλον

Κάθε σύστημα λειτουργεί σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του. Η βασισμένη στο περιβάλλον όψη περιγράφει γραφικά την αλληλεπίδραση του συστήματος με τις διάφορες οντότητες στο περιβάλλον του. Οι αλληλεπιδράσεις αναπαρίστανται ως ροές δεδομένων από και προς τέτοιες οντότητες. Η βασισμένη στο περιβάλλον όψη διευκρινίζει τα όρια του συστήματος και τις διαπροσωπείες (interfaces) με αυτό (Γκινόγλου, και συν. 2004).

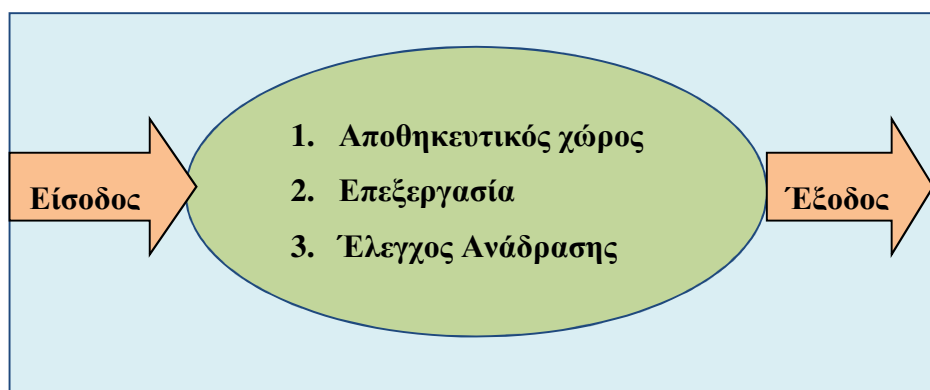


Διάγραμμα 4.1: Αναπαράσταση ενός συστήματος σχετικού με το περιβάλλον.

Πηγή: (Γκινόγλου, και συν. 2004).

4.2.2 Σχετικά με την δραστηριότητα

Κάθε σύστημα πρέπει να χειριστεί ορισμένες μεταβλητές προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του. Η όψη αυτή περιγράφει την επεξεργασία των καταστάσεων και τα αποτελέσματα αυτής της επεξεργασίας σε σχέση με ορισμένες παραμέτρους ελέγχου.



Διάγραμμα 4.2: Αναπαράσταση ενός συστήματος.

Πηγή: (Γκινόγλου, και συν. 2004).

4.3 ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Συχνά, η πολυπλοκότητα λαμβάνει τη μορφή μιας ιεραρχίας, με βάση την οποία ένα σύνθετο σύστημα αποτελείται από τα αλληλένδετα υποσυστήματα που και αυτά έχουν στη συνέχεια τα υποσυστήματα τους, και τα λοιπά, έως ότου επιτυγχάνεται κάποιο χαμηλότερο επίπεδο στοιχειωδών συστατικών. Ο καθορισμός των συστατικών σε ένα σύστημα που είναι πρωταρχικά, είναι σχετικά αυθαίρετος και σχετίζεται, κατά ένα μεγάλο μέρος, με τη διακριτική ευχέρεια του παρατηρητή του συστήματος. Οι σύνδεσμοι εντός των συστατικών είναι γενικά ισχυρότεροι από τους συνδέσμους μεταξύ τους (τα συστατικά ενός συστήματος συνδέονται αόριστα, αλλά τα συστατικά τα ίδια είναι συνεκτικά). Τα ιεραρχικά συστήματα αποτελούνται συνήθως από μερικά μόνο διαφορετικά είδη υποσυστημάτων σε διάφορους συνδυασμούς και ρυθμίσεις (τα ίδια συστατικά μπορούν να είναι επαναχρησιμοποιούμενα). Ένα σύνθετο σύστημα που λειτουργεί βρίσκεται αμετάβλητα να προέρχεται από εξέλιξη ενός απλού συστήματος που λειτούργησε. Μερικοί ερευνητές πιστεύουν ότι ένα σύνθετο σύστημα που σχεδιάζεται από την αρχή, σπάνια λειτουργεί και δύσκολα επιδιορθώνεται για να λειτουργήσει. Πρέπει κανείς να αρχίζει πάντα με ένα σύστημα που λειτουργεί (Watson και Rainer 2012).

4.3.1 Βασικές έννοιες

Η σχεδίαση και ανάπτυξη συστημάτων είναι γενικά μία δύσκολη και επίπονη εργασία. Τα συστήματα είναι συνήθως περίπλοκα και η κατανόησή τους αποτέλεσε το αντικείμενο ερευνών και μελετών για αρκετά χρόνια τώρα. Αναπτύχθηκαν αρκετές

μεθοδολογίες και εργαλεία για την κατανόησή τους και την περιγραφή τους σε μοντέλα, μερικά από τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω (Watson και Rainer 2012):

- ❖ Αφαίρεση: Έχει αναπτυχθεί μια εξαιρετικά ισχυρή τεχνική για τη διαχείριση της πολυπλοκότητας με την αφαίρεση από αυτή. Χωρίς την ολότητα ενός σύνθετου αντικειμένου, αγνοούνται οι επουσιώδεις λεπτομέρειες.
- ❖ Τυπικότητα: Είναι η αυστηρή τήρηση των κανόνων σε κάθε στάδιο της ανάπτυξης ενός συστήματος.
- ❖ Διαίρεση και κατάκτηση: Είναι η διαίρεση ενός σύνθετου προβλήματος σε ένα σύνολο απλούστερων προβλημάτων που μπορούν να λυθούν ευκολότερα.
- ❖ Ιεραρχική κατάταξη: Είναι η κατάταξη της απλοποιημένης έκδοσης του προβλήματος που προκύπτει από το προηγούμενο στάδιο σε ιεραρχίες.
- ❖ Συνοχή & σύζευξη: Είναι η διαμόρφωση του συστήματος έτσι ώστε οι αλληλεπιδράσεις μέσα στα συστατικά (συνοχή) να μεγιστοποιούνται ενώ οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συστατικών (σύζευξη) να ελαχιστοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο, ο αντίκτυπος των σφαλμάτων, όταν προκύπτουν, είναι εντοπισμένος και δεν χάνεται μέσα στο σύστημα. Η διάγνωση μίας προσβολής (κακόβουλης επίθεσης) στα διάφορα συστατικά γίνεται επίσης ευκολότερη.
- ❖ Διαθεσιμότητα πληροφοριών: Κάθε ενότητα (ή υποσύστημα) πρέπει να έχει στη διάθεσή της ακριβώς τις πληροφορίες που απαιτούνται από αυτή.
- ❖ Εννοιολογική ακεραιότητα: Είναι η συνέπεια στη σχεδίαση.
- ❖ Πληρότητα: Είναι η εξασφάλιση ότι το σχέδιο ανταποκρίνεται σε όλες τις προδιαγραφές.
- ❖ Λογική ανεξαρτησία: Έμφαση στον καθορισμό των στόχων των συστημάτων από την άποψη των λογικών λειτουργιών, ανεξάρτητα της φυσικής υλοποίησης.
- ❖ Ακρίβεια και αποδοτικότητα: Ακρίβεια υπό την έννοια ότι το σχέδιο καλύπτει όλες τις απαιτήσεις των χρηστών. Αποδοτικότητα ώστε το σύστημα να ολοκληρώνει τους στόχους με τους ελάχιστους δυνατούς πόρους.

4.4 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Πολλοί επιστήμονες πληροφορικοί/λογιστές/οικονομολόγοι, έχουν επίδραση στις μεθοδολογίες για την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων στην επιχείρηση. Η βασική ιδέα στην αρχιτεκτονική, είναι ότι τα κτίρια και οι πόλεις μπορούν να σχεδιαστούν από το συνδυασμό ορισμένων βασικών προτύπων. Τέτοια πρότυπα μπορούν να τεκμηριωθούν ως

διαγράμματα, που στον αρχιτεκτονικό χώρο προσδιορίζουν τις χωρικές σχέσεις. Στο χώρο της ανάπτυξης επιχειρησιακών πληροφοριακών συστημάτων (και συστημάτων λογιστικής), η στοιχειώδης εργασία είναι να δημιουργηθούν τα εργαλεία για την περιγραφή και το χειρισμό των προτύπων για να παραχθούν στη συνέχεια τα συστήματα που ικανοποιούν τις ανάγκες της επιχείρησης.

Έτσι αντίστοιχα με την αρχιτεκτονική των οικοδομών έχουν αναπτυχθεί και στην επιστήμη της πληροφορίας, τεχνολογίες, τεχνικές και γλώσσες που επιτρέπουν τη σχεδίαση, τεκμηρίωση, ανάπτυξη και παρακολούθηση της εξέλιξης των πληροφοριακών συστημάτων. Ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής τους και τον τρόπο ανάπτυξής τους, τα πληροφοριακά συστήματα κατατάσσονται σε τύπους ανάλογα την χρήση τους στην επιχείρηση, τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζονται, και τις διάφορες μεθοδολογίες για την ανάπτυξή τους (Wallace 2014).

4.5 ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα πληροφοριακά συστήματα μπορούν να ταξινομηθούν ποικιλοτρόπως, αλλά παρακάτω θα ταξινομηθούν βασισμένες στον τρόπο επεξεργασίας, στους στόχους, και στη φύση της αλληλεπίδρασης του συστήματος με το περιβάλλον του (Wallace 2014).

4.5.1 Ταξινόμηση με βάση τον τρόπο επεξεργασίας

Η ταξινόμηση με βάση τον τρόπο επεξεργασίας γίνεται ως εξής (Wallace 2014):

- 1. Συστήματα επεξεργασίας κατά δεσμίδες (batch):** Οι συναλλαγές συλλέγονται καθώς παράγονται, αλλά επεξεργάζονται περιοδικά, για παράδειγμα, μία φορά την ημέρα ή την εβδομάδα.
- 2. Συστήματα κατά δεσμίδες σε απευθείας σύνδεση (on-line batch):** Οι πληροφορίες των συναλλαγών συλλέγονται από τις συσκευές εισαγωγής δεδομένων σε απευθείας σύνδεση και εισάγονται στο σύστημα, αλλά υποβάλλονται σε επεξεργασία περιοδικά όπως στα συστήματα επεξεργασίας κατά δεσμίδες.
- 3. Συστήματα σε απευθείας σύνδεση πραγματικού χρόνου (online real time):** Η συλλογή των δεδομένων των συναλλαγών καθώς επίσης και η επεξεργασία τους προκειμένου να ενημερωθούν τα αρχεία πραγματοποιούνται σε πραγματικό χρόνο τη στιγμή που πραγματοποιείται η συναλλαγή.

4.5.2 Ταξινόμηση με βάση το στόχο

Η ταξινόμηση με βάση το στόχο γίνεται ως εξής (Wallace 2014):

1. Συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών (Transaction Processing Systems - TPS): Ο στόχος τους είναι να επεξεργαστούν τις συναλλαγές προκειμένου να ενημερωθούν τα αρχεία και να παραχθούν οι εκθέσεις.
2. Συστήματα στήριξης αποφάσεων (Decision Support Systems - DSS): Ο στόχος τους είναι να υποστηρίξουν τις διευθυντικές αποφάσεις. Συνήθως, αυτά τα συστήματα είναι βασισμένα σε μοντέλα από το χώρο λήψης αποφάσεων, και χρησιμοποιούν τεχνικές από τη διοικητική επιστήμη, τη χρηματοοικονομική ή άλλους λειτουργικούς τομείς της επιχείρησης. Αυτά τα συστήματα χρησιμοποιούνται επίσης συχνά για λόγους εστίασης της προσοχής, π.χ., για την εστίαση της προσοχής των διευθυντών σε μια προβληματική πτυχή των διαδικασιών.
3. Εμπειρογνώμονα συστήματα (Expert Systems): Αυτά τα συστήματα ενσωματώνουν την πείρα στον οικονομικό τομέα, προκειμένου να βοηθηθούν οι διευθυντές στη διάγνωση ή στην επίλυση των προβλημάτων.
4. Συστήματα παροχής αναφορών (Information Reporting Systems): Ο στόχος τους είναι να παρέχουν στους διευθυντές της επιχείρησης εκθέσεις και αναφορές που προκύπτουν από την επεξεργασία των συναλλαγών. Για να λειτουργήσουν, επικοινωνούν με Συστήματα Επεξεργασίας Συναλλαγών.
5. Συστήματα προγραμματισμού επιχειρησιακών πόρων (Enterprise Resource Planning - ERP): Είναι συστήματα που στοχεύουν στον προγραμματισμό και την υλοποίηση σχεδίων για την επίτευξη υψηλού βαθμού ολοκλήρωσης και ενοποίησης των διαδικασιών του οργανισμού και την αξιόπιστη συντήρηση κοινών βάσεων δεδομένων.

4.5.3 Ταξινόμηση Βασισμένη στη φύση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον

Η ταξινόμηση βασισμένη στη φύση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον γίνεται ως εξής (Wallace 2014):

1. Μετασχηματιστικά συστήματα: Αυτά είναι συστήματα που μετασχηματίζουν τις εισόδους που παραλαμβάνονται από το περιβάλλον, σε εξόδους (π.χ. εκθέσεις).

2. Διαδραστικά συστήματα: Αυτά είναι συστήματα που σε μεγάλο βαθμό χαρακτηρίζονται από το ότι οδηγούνται από γεγονότα (event driven), που πρέπει συνεχώς να αντιδρούν στα εξωτερικά και εσωτερικά ερεθίσματα.

Τα συστατικά των λογιστικών συστημάτων όπως η μισθοδοσία ή η γενική λογιστική, είναι συνήθως συστήματα επεξεργασίας κατά δεσμίδες, επίσης συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών που είναι μετασχηματιστικά συστήματα. Ωστόσο τα συστήματα για τον προσδιορισμό ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων και την πραγματοποίηση ενός ελεγκτικού στόχου, μπορούν να είναι συστήματα στήριξης αποφάσεων (π.χ. το σύστημα Monetary Unit System της KPMG). Τέλος, τα συστήματα υποβοήθησης της αξιολόγησης του ελεγκτικού κινδύνου (audit risk assessment) και της επιλογής των κατάλληλων ενεργειών για την εκτέλεση ελεγκτικών διαδικασιών (audit tests) μπορούν να είναι εμπειρογνώμονα συστήματα (π.χ. το σύστημα PLANET της Price Waterhouse).

4.6 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η δημιουργία προδιαγραφών για την ανάπτυξη οποιουδήποτε συστήματος πριν από την έναρξη της ανάπτυξής του είναι κρίσιμη. Οι προδιαγραφές εκτελούν για τα πληροφοριακά συστήματα την ίδια λειτουργία που τα σχεδιαγράμματα και οι στατικές μελέτες εφαρμοσμένης μηχανικής εκτελούν για τις φυσικές δομές.

Οι προδιαγραφές χρησιμεύουν ως συγκριτικές μετρήσεις επιδόσεων για την αξιολόγηση της σχεδίασης καθώς και της υλοποίησής της. Διευκολύνουν επίσης τη διασφάλιση ποιότητας μέσω της επαλήθευσης (αναπτύσσεται το σύστημα σωστά, δηλαδή, η σχεδίαση και η υλοποίηση ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές;) και την επικύρωση (χτίζεται το σωστό σύστημα, δηλαδή, το σύστημα ικανοποιεί τις ανάγκες των χρηστών;) (Watson και Rainer 2012).

Η εμπειρία έχει δείξει ότι πολλοί άνθρωποι βρίσκουν δύσκολο να καταστήσουν συγκεκριμένες τις ιδέες σχεδίασής τους. Είναι πρόθυμοι να εκφράσουν τις ιδέες τους με χαλαρούς, γενικούς όρους, αλλά είναι απρόθυμοι να τις εκφράσουν με την ακρίβεια που απαιτείται για να γίνουν προδιαγραφές. Προπάντων, είναι απρόθυμοι να τις εκφράσουν ως συγκεκριμένες χωρικές σχέσεις μεταξύ καθορισμένων με σαφήνεια χωρικών μερών. Επίσης έχει διαπιστωθεί ότι οι άνθρωποι δεν είναι πάντα πολύ καλοί σε ότι είναι δύσκολο να

υλοποιηθεί. Εάν δεν μπορεί να εξαχθεί ένα διάγραμμα από κάτι, τότε αυτό δεν αποτελεί προδιαγραφή.

Δηλαδή εάν κάποιος σκεφτεί ότι έχει μία προδιαγραφή, πρέπει να είναι σε θέση να εξάγει ένα διάγραμμα από αυτή. Αυτός είναι ένας ζωτικής σημασίας κανόνας. Μία προδιαγραφή καθορίζει ένα πεδίο των χωρικών σχέσεων, και πρέπει πάντα να είναι δυνατό να εξαχθεί ένα διάγραμμα για κάθε τέτοια (Wallace 2014).

4.6.1 Επίσημες εναντίον άτυπων προδιαγραφών

Στην ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων στην επιχείρηση, οι άτυπες προδιαγραφές μέσω γραφικής μοντελοποίησης έχουν χρησιμοποιηθεί τουλάχιστον από την δεκαετία του 1970. Σήμερα χρησιμοποιούνται ακόμη μερικά από αυτά τα εργαλεία διαμόρφωσης. Έχουν αναπτυχθεί επίσημες γλώσσες περιγραφής προδιαγραφών (όπως οι FOOPS, Larch, VDM κλπ.) ενώ κυρίαρχη σήμερα είναι η Ενοποιημένη Γλώσσα Μοντελοποίησης (Unified Modeling Language-UML) που χρησιμοποιείται μαζικά για την μοντελοποίηση των διαδικασιών για την παραγωγή λογισμικού.

Ενώ η χρήση των γλωσσών μοντελοποίησης στην ανάπτυξη επιχειρησιακών συστημάτων έχει αρχίσει μόλις λίγα χρόνια πριν, αναμένονται να διαδραματίσουν έναν σημαντικό ρόλο στο μέλλον. Η προσπάθεια αυτών των επίσημων τεχνικών προδιαγραφών είναι να προσδιοριστεί από μαθηματική άποψη η δομή, η λειτουργία, και η συμπεριφορά των πληροφοριακών συστημάτων (Laudon και Laud 2014).

4.6.2 Συστατικά των προδιαγραφών

Η προδιαγραφή ενός πληροφοριακού συστήματος χαρακτηρίζεται από τα παρακάτω στοιχεία (Laudon και Laud 2014):

- Δομή: Πώς είναι οργανωμένο.
- Λειτουργία: Τι κάνει.
- Συμπεριφορά: Πώς αποκρίνεται στα γεγονότα και τα ερεθίσματα.
- Δεδομένα: Ποια είναι η σημασία και η οργάνωση τους.

Για την σχεδίαση και παραγωγή των πληροφοριακών συστημάτων πολύ συχνά χρησιμοποιούνται τα εργαλεία CASE (Computer Aided Software Engineering), που στοχεύουν στην υποβοήθηση της σχεδίασης και υλοποίησης με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Τα περισσότερα εργαλεία CASE συντονίζουν το έργο μέσω ενός λεξικού έργου

ή λεξικού συστήματος. Η λειτουργία του λεξικού είναι να τυποποιεί τη χρήση των όρων σε όλη την οργάνωση και να χρησιμεύει ως αποθήκη όλων των κοινών πληροφοριών στο έργο. Επιβάλλει τη συνέπεια καθώς επίσης και την (σχετική) πληρότητα των προδιαγραφών και διευκολύνει την επαλήθευση και την επικύρωση τέτοιων προδιαγραφών. Χρησιμεύει επίσης ως μέσο επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών προσώπων της ομάδας που αναπτύσσει τα πληροφοριακά συστήματα. Το σχήμα παρακάτω εμφανίζει τα διάφορα συστατικά των χρησιμοποιούμενων προδιαγραφών και τεχνικών διαμόρφωσης.



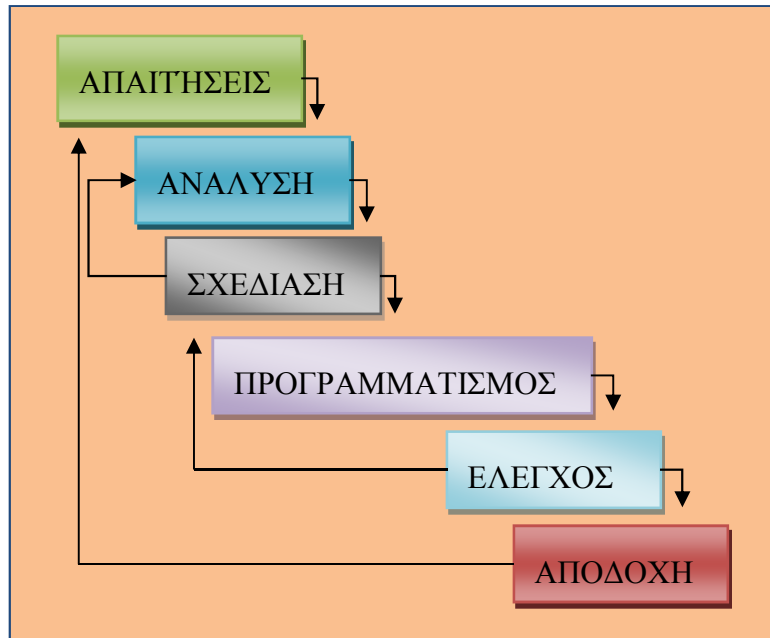
Διάγραμμα 4.3: Προδιαγραφές των πληροφοριακών συστημάτων.

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

4.7 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Στις δεκαετίες που πέρασαν αναπτύχθηκαν πολλές μεθοδολογίες, μερικές από τις οποίες διαδόθηκαν ευρύτατα στην παγκόσμια κοινότητα ανάπτυξης λογισμικού. Η Ενοποιημένη Διαδικασία (Unified Process), ο κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων (Systems Development Life Cycle -SDLC), η προσανατολισμένη στη δομή δεδομένων σχεδίαση (Data Structure-Oriented design), η αντικειμενοστραφής σχεδίαση (Object-Oriented design), η σχεδίαση πρωτοτύπου (Prototyping), είναι μερικές μεταξύ των άλλων.

Η μεθοδολογία SDLC, αναφερόμενη πολύ συχνά ως μοντέλο καταρράκτη (waterfall), είναι μια ακριβής περιγραφή των βημάτων που γίνονται στην ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων (Laudon και Laud 2014). Ο λόγος για τον οποίο αναφέρεται ως μοντέλο καταρράκτη γίνεται προφανής από το ακόλουθο σχήμα:



Διάγραμμα 4.4: Το μοντέλο καταρράκτη. Κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων.

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

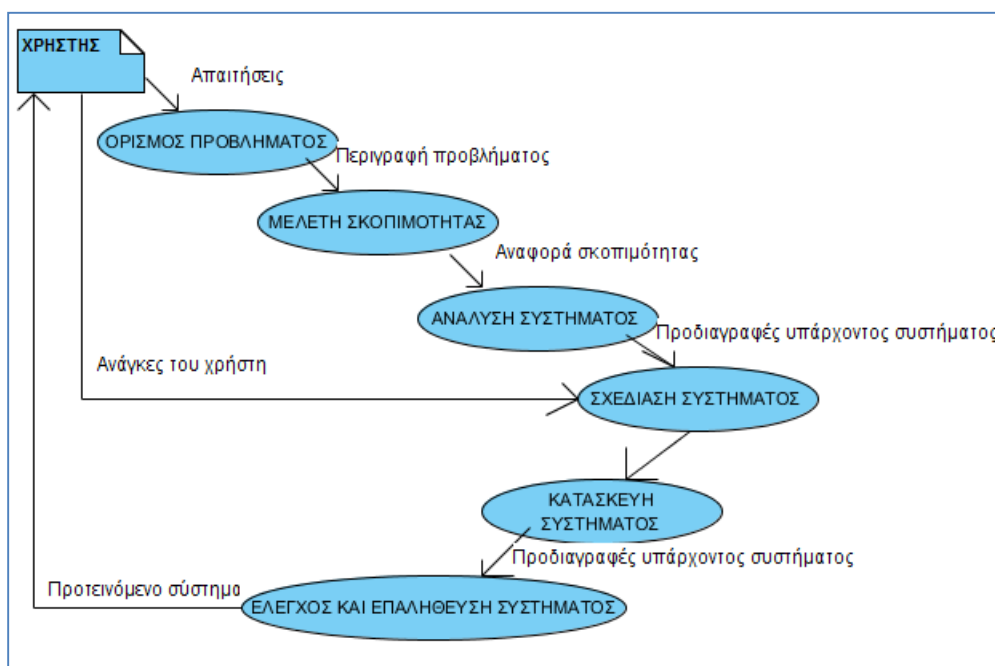
4.7.1 Φάσεις Παραγωγής

Η μεθοδολογία SDLC συνδέθηκε στενά με αυτό που έχει γίνει γνωστό ως δομημένη ανάλυση και σχεδίαση συστημάτων. Περιλαμβάνει μια σειρά βημάτων που γίνονται στην ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων ως εξής (Laudon και Laud 2014):

- Καθορισμός προβλήματος: Μετά τη λήψη ενός αιτήματος από το χρήστη για την ανάπτυξη ενός συστήματος, διεξάγεται μια έρευνα που θα καθορίσει και θα περιγράψει το πρόβλημα προς λύση. Παραδοτέα: Περιγραφή του προβλήματος.
- Μελέτη σκοπιμότητας: Ο στόχος εδώ είναι να καθοριστεί σαφώς ο σκοπός και οι στόχοι του συστήματος και να προσδιοριστούν οι εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημα που καθορίστηκε νωρίτερα.
- Παραδοτέα: Μελέτη σκοπιμότητας.

- Φάση ανάλυσης συστημάτων: Ερευνάται το υπάρχον σύστημα και τεκμηριώνονται οι προδιαγραφές του. Πρέπει να περιέχουν την κατανόησή μας για το πώς λειτουργεί το υπάρχον σύστημα και τι κάνει. Παραδοτέα: Προδιαγραφές του υπάρχοντος συστήματος.
- Φάση σχεδίασης συστημάτων: Οι προδιαγραφές του υπάρχοντος συστήματος μελετώνται για να καθορίσουν ποιες αλλαγές θα απαιτηθούν για να ενσωματώσουν τις ανάγκες των χρηστών που δεν ικανοποιούνται από το παρόν σύστημα. Η έξοδος αυτής της φάσης αποτελείται από τις προδιαγραφές, οι οποίες πρέπει να περιγράψουν τι θα κάνει το προτεινόμενο σύστημα και πως θα λειτουργήσει. Παραδοτέα: Προδιαγραφές του προτεινόμενου συστήματος.
- Φάση κατασκευής συστημάτων: Προγραμματισμός του συστήματος, και ανάπτυξη της τεκμηρίωσης χρηστών για το σύστημα και τα προγράμματα. Παραδοτέα: Προγράμματα, η τεκμηρίωσή τους και τα εγχειρίδια χρηστών.
- Δοκιμή και αξιολόγηση συστημάτων: Δοκιμή, επαλήθευση και επικύρωση του συστήματος που μόλις ολοκληρώθηκε. Παραδοτέα: Τα αποτελέσματα της δοκιμής και αξιολόγησης και το σύστημα, έτοιμα για να παραδοθούν στο χρήστη/πελάτη.

Το παρακάτω διάγραμμα παρέχει μια απεικόνιση για την ανωτέρω περιγραφή



Διάγραμμα 4.5: Το μοντέλο καταρράκτη. Κύκλος ζωής ανάπτυξης συστημάτων (Systems Development Life Cycle).

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

4.7.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του μοντέλου SDLC

Το μοντέλο καταρράκτη έχει πολλά ελκυστικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα (Laudon και Laud 2014):

- Σαφώς καθορισμένα παραδοτέα στο τέλος κάθε φάσης, έτσι ώστε ο χρήστης μπορεί να πάρει αποφάσεις σχετικά με τη συνέχιση ή όχι του προγράμματος.
- Επαυξητική δέσμευση των πόρων. Ο χρήστης δεν είναι απαραίτητο να κάνει πλήρη δέσμευση όλων των πόρων στο έργο από την αρχή.

Εντούτοις, έχει μερικά μειονεκτήματα (Laudon και Laud 2014):

- Απαιτεί μια οριστική προσέγγιση στην ανάπτυξη του συστήματος. Δεν επιτρέπει την επαυξητική ανάπτυξη.
- Απαιτεί την πολύ πρόωρη απομόνωση του προβλήματος. Στον πραγματικό κόσμο, συχνά τα προβλήματα αποκαλύπτονται στο στάδιο της σχεδίασης και κατασκευής του συστήματος.
- Ο χρήστης/πελάτης σπάνια γνωρίζει από την αρχή όλες του τις ανάγκες του και έτσι πάντα οι απαιτήσεις του για το σύστημα είναι ελλιπείς. Το μοντέλο αυτό επομένως ξεκινάει πολύ συχνά από μια λάθος υπόθεση.

4.8 Η ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (UNIFIED PROCESS)

Η ενοποιημένη διαδικασία είναι μια πιο σύγχρονη μεθοδολογία ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων που όμως χρησιμοποιείται ευρύτατα εκτοπίζοντας συνεχώς τη μεθοδολογία του καταρράκτη. Ο στόχος της είναι να εξασφαλίσει την υψηλή ποιότητα παραγωγής του λογισμικού που να ικανοποιεί τις ανάγκες των τελικών χρηστών στα όρια ενός προβλέψιμου προγράμματος και προϋπολογισμού. Περιγράφεται από: φάσεις, κανονισμούς, ροές εργασίας, δραστηριότητες, παραδοτέα και ρόλους.

Η μεθοδολογία χρησιμοποιεί την επαναληπτική ανάπτυξη (Iterative Development) και περιέχει ένα κύκλο ζωής που αποτελείται από ένα αριθμό αυτόνομων επαναλήψεων. Η κάθε επανάληψη αποτελείται από ένα πλήρη κύκλο δραστηριοτήτων που είναι: σχεδίαση του επιχειρησιακού μοντέλου (business modeling), ανάλυση των απαιτήσεων, ανάλυση και σχεδιασμό του υποσυστήματος, υλοποίηση (προγραμματισμό), έλεγχο και εγκατάσταση του υποσυστήματος. Οι δραστηριότητες αυτές εκτελούνται με μία

συγκεκριμένη αναλογία σύμφωνα με τη φάση της παραγωγής στην οποία πραγματοποιείται η επανάληψη (Laudon και Laud 2014).

4.8.1 Φάσεις Παραγωγής

Ο κύκλος ζωής κατά την ανάπτυξη ενός έργου αποτελείται από τέσσερις φάσεις (Laudon και Laud 2014):

- a) Έναρξη (Inception)
- b) Επεξεργασία (Elaboration)
- c) Κατασκευή (Construction)
- d) Μεταφορά (Transition)

Οι τέσσερις φάσεις φαίνονται στο παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 4.1: Φάσεις ανάπτυξης της Ενοποιημένης Διαδικασίας.

ΕΝΑΡΞΗ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΜΕΤΑΦΟΡΑ
Επίτευγμα: Στόχοι του έργου	Επίτευγμα: Αρχιτεκτονική συστήματος	Επίτευγμα: Σύστημα σε λειτουργία	Επίτευγμα: Τελικό προϊόν
← Συνολική χρονική διάρκεια →			

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

Η κάθε φάση περιέχει έναν αριθμό από επαναλήψεις. Ο αριθμός επαναλήψεων εξαρτάται από το μέγεθος του έργου και ολοκληρώνεται με ένα σημαντικό επίτευγμα (milestone).

4.8.2 Κανονισμοί

Ένας κανονισμός είναι ένα σύνολο από σχετικές δραστηριότητες που εκτελούνται με βάση μια ροής εργασίας. Οι κανονισμοί είναι οι εξής (Laudon και Laud 2014):

- ✓ Σχεδιασμός επιχειρησιακού μοντέλου (Business Modeling)
- ✓ Ανάλυση των απαιτήσεων (Requirements)
- ✓ Ανάλυση και σχεδιασμός (Analysis and Design)
- ✓ Υλοποίηση (Implementation)
- ✓ Έλεγχος (Test)
- ✓ Εγκατάσταση (Deployment)
- ✓ Περιβάλλον (Environment)
- ✓ Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων (Configuration and Change Management)

✓ Διαχείριση έργου (Project Management)

Οι κανονισμοί σε σχέση με τις φάσεις και τις επαναλήψεις φαίνονται στον παρακάτω πίνακα (ο βαθμός εργασίας κάθε κανονισμού σε αντίστοιχη φάση εμφανίζεται σε κλίμακα 1 έως 5. Το 1 συμβολίζει μικρότερη εμφάνιση ενώ το 5 την μεγαλύτερη):

Πίνακας 4.2: Κανονισμοί σε σχέση με τις φάσεις και τις επαναλήψεις στην Ενοποιημένη Διαδικασία.

Κανονισμοί	Φάσεις			
	ΕΝΑΡΞΗ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΜΕΤΑΦΟΡΑ
Επιχειρησιακό μοντέλο	4	2	1	0
Απαιτήσεις	5	3	2	0
Ανάλυση Σχεδίαση	5	4	2	0
Υλοποίηση	1	4	5	2
Έλεγχος	1	4	5	2
Εγκατάσταση	0	1	3	4
Διαχείριση διαμορφώσεων	0	2	3	4
Διαχείριση έργου	2	2	2	2
Περιβάλλον	1	1	1	1

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

4.8.3 Διάφορες έννοιες της ενοποιημένης διαδικασίας ενός συστήματος

Οι Διάφορες έννοιες της ενοποιημένης διαδικασίας ενός συστήματος είναι οι εξής (Laudon και Laud 2014):

- Ροή εργασίας: Όσον αφορά την ροή εργασίας, περιλαμβάνει μια σειρά από δραστηριότητες που παράγουν ένα αξιοσημείωτο αποτέλεσμα.
- Δραστηριότητες: Η δραστηριότητα είναι μια μονάδα εργασίας που ζητείται να εκτελεστεί από ένα συγκεκριμένο ρόλο. Η κάθε δραστηριότητα έχει έναν ξεκάθαρο σκοπό που συνήθως είναι η δημιουργία ή τροποποίηση κάποιων παραδοτέων.
- Ρόλοι: Ο ρόλος περιγράφει τις ευθύνες και δικαιοδοσίες ενός ατόμου ή ενός συνόλου ατόμων στην ομάδα εργασίας.
- Παραδοτέα: Τα παραδοτέα είναι αποτελέσματα μίας δραστηριότητας. Επίσης, τα παραδοτέα χρησιμοποιούνται από ρόλους ως είσοδος για να εκτελούν τις δραστηριότητες τους και να παράγουν άλλα παραδοτέα.

4.8.4 Εφαρμογή της μεθοδολογίας

Η ανάπτυξη οποιουδήποτε έργου περιλαμβάνει τις τέσσερις φάσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούμενες από επαναλήψεις που θα καθοριστούν κατά τη διάρκεια της μελέτης. Στον επόμενο πίνακα φαίνονται οι φάσεις ανάπτυξης και οι κανονισμοί που εκτελούνται σε κάθε μία από τις φάσεις (Laudon και Laud 2014):

Πίνακας 4.3: Οι φάσεις ανάπτυξης και οι κανονισμοί που εκτελούνται σε κάθε μία από τις φάσεις.

Όπου το «Ε» σημαίνει έναρξη και το «Β» σημαίνει βελτίωση.

Κανονισμός	Έναρξη	Επεξεργασία	Κατασκευή	Μεταφορά
Σχεδιασμός επιχειρησιακού μοντέλου (Business Modeling)	E	B		
Ανάλυση των απαιτήσεων (Requirements)	E	B	B	
Ανάλυση και σχεδιασμός (Analysis and Design)		E	B	
Υλοποίηση (Implementation)		E	B	B
Έλεγχος (Test)		E	B	B
Εγκατάσταση (Deployment)			E	B
Περιβάλλον (Environment)	E	B	B	B
Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων (Configuration and Change Management)	E	B	B	B
Διαχείριση έργου (Project Management)	E	B	B	B

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

Σε κάθε κανονισμό παράγονται τα ακόλουθα παραδοτέα (Laudon και Laud 2014):

Πίνακας 4.4: Τα παραδοτέα που παράγονται σε κάθε κανονισμό.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
Σχεδιασμός επιχειρησιακού μοντέλου (Business Modeling)	Μοντέλο πεδίου ορισμού (Domain Model)

Ανάλυση των απαιτήσεων (Requirements)	Πλάνο διαχείρισης απαιτήσεων (Requirements Management Plan) Έγγραφο οράματος (Vision) Περιπτώσεις χρήσης (Use Cases) Απεικονίσεις (Storyboards) Συμπληρωματικές προδιαγραφές (Supplementary Specification) Γλωσσάριο (Glossary)
Ανάλυση και σχεδιασμός (Analysis and Design)	Έγγραφο αρχιτεκτονικής (Architecture Document) Πραγματοποίηση περιπτώσεων-χρήσης (Use Case Realizations) Διαγράμματα κλάσεων (Class Diagrams) Διαγράμματα ακολουθιών (Sequence Diagrams)
Υλοποίηση (Implementation)	Κώδικας (Code)
Έλεγχος (Test)	Πλάνο ελέγχων (Test Plan) Περιπτώσεις ελέγχων (Test Cases) Κώδικας ελέγχων (Test Scripts)
Εγκατάσταση (Deployment)	Σχέδιο Εγκατάστασης (Deployment Plan) Λίστα Υλικών (Bill of Materials) Υλικό υποστήριξης τελικού χρήστη (End-User Support Material)
Περιβάλλον (Environment) (Development Case)	Περιπτώσεις Ανάπτυξης
Διαχείριση διαμορφώσεων και τροποποιήσεων (Configuration and Change Management)	Πλάνο διαχείρισης διαμορφώσεων και τροποποιήσεων (Configuration and Change Management Plan)
Διαχείριση έργου (Project Management)	Πλάνο ανάπτυξης λογισμικού (Software Development Plan) Πλάνο επαναλήψεων (Iteration Plan) Πλάνο αντιμετώπισης κινδύνων (Risk Plan)

Πηγή: (Laudon και Laud 2014).

4.8.4.1 Μοντέλο Πεδίου Ορισμού (Domain Model)

Το μοντέλο πεδίου ορισμού εστιάζει στην κατανόηση και καταγραφή των διαδικασιών και προϊόντων που είναι σημαντικά στο πεδίο ορισμού (υπάρχουσα κατάσταση) της επιχείρησης. Το μοντέλο αυτό θα δημιουργηθεί χρησιμοποιώντας την καταγραφή της

υπάρχουσας κατάστασης της επιχείρησης που θα προκύψει από τη μελέτη σκοπιμότητας (Wallace 2014).

4.8.4.2 Έγγραφο Οράματος (Vision)

Το έγγραφο αυτό παρέχει ένα πλήρες όραμα για το σύστημα λογισμικού υπό ανάπτυξη και αποτελεί τμήμα της σύμβασης μεταξύ της επιχείρησης και του φορέα υλοποίησης. Στο έγγραφο περιγράφονται οι προσδοκίες των συμμετεχόντων. Συντάσσεται με βάση την προοπτική των πελατών, εστιάζοντας στα αναγκαία χαρακτηριστικά γνωρίσματα του συστήματος και τα αποδεκτά επίπεδα ποιότητας. Περιλαμβάνει μία περιγραφή των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του συστήματος που προβλέπεται να αναπτυχθούν, καθώς επίσης και εκείνων που εξετάζονται αλλά δεν συμπεριλαμβάνονται. Επίσης προσδιορίζει τις λειτουργικές ικανότητες (χωρητικότητες, χρόνοι απόκρισης, ακρίβειες), τους χρήστες που θα χρησιμοποιούν το σύστημα, και τα δια-λειτουργικά σημεία επαφής του συστήματος με οντότητες εκτός του ορίου του συστήματος. Τέλος καθορίζει την περίμετρο του συστήματος που επιτρέπει την αποδοχή ή απόρριψη των μελλοντικών απαιτήσεων των συμμετεχόντων (Wallace 2014).

4.8.4.3 Περιπτώσεις-χρήσης (Use-Cases)

Οι περιπτώσεις χρήσης αφορούν τη λειτουργία του συστήματος και χρησιμεύουν ως ένα μέσο επικοινωνίας και μια σύμβαση μεταξύ του πελάτη, των χρηστών, και του φορέα ανάπτυξης του συστήματος. Αυτές επιτρέπουν (Wallace 2014):

- Στους πελάτες και χρήστες να επικυρώνουν ότι το σύστημα προσφέρει αυτά που αναμένουν.
- Στο φορέα υλοποίησης να αναπτύξει ότι προβλέπεται.

Κάθε περίπτωση χρήσης περιγράφεται λεπτομερώς, επιδεικνύοντας βαθμιαία πώς το σύστημα αλληλεπιδρά με τους χρήστες, και τη συμπεριφορά του συστήματος (στην κανονική λειτουργία αλλά και σε οριακές καταστάσεις). Οι περιπτώσεις-χρήσης λειτουργούν ως ιστός ενοποίησης καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του λογισμικού και χρησιμοποιούνται στην ανάλυση, τη σχεδίαση, την υλοποίηση και τη δοκιμή του συστήματος.

4.8.4.4 Συμπληρωματικές Προδιαγραφές (Supplementary Specification)

Οι συμπληρωματικές προδιαγραφές είναι ένα σημαντικό συμπλήρωμα των περιπτώσεων χρήσης, επειδή μαζί συγκεντρώνουν όλες τις απαιτήσεις του λογισμικού (λειτουργικές και μη λειτουργικές). Αφού περιγραφούν, μαζί με τις περιπτώσεις-χρήσης αποτελούν πλήρεις προδιαγραφές των απαιτήσεων λογισμικού (Wallace 2014).

4.8.4.5 Σχέδιο Διαχείρισης Απαιτήσεων (Requirements Management Plan)

Το σχέδιο διαχείρισης απαιτήσεων προσδιορίζει τους μηχανισμούς συλλογής των απαιτήσεων των χρηστών και ελέγχου τους, που θα χρησιμοποιηθούν για την καταγραφή, την αξιολόγηση (αποδοχή ή απόρριψη) και τον έλεγχο των αλλαγών στις απαιτήσεις του συστήματος (Wallace 2014).

4.8.4.6 Γλωσσάριο (Glossary)

Το γλωσσάριο είναι η συγκέντρωση και κοινή χρήση όλων των όρων που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του έργου. Είναι σημαντικό επειδή καθορίζει μια κοινή ορολογία προς χρήση στο έργο (Wallace 2014).

4.8.4.7 Απεικόνιση Περιπτώσεων Χρήσης (Use-Case Storyboards)

Η απεικόνιση περιπτώσεων χρήσης είναι αποτέλεσμα του σχεδιασμού των πρωτοτύπων των διαπροσωπειών των χρηστών (user-Interface modeling and prototyping), τα οποία γίνονται παράλληλα με τις δραστηριότητες ανάλυσης των απαιτήσεων. Η απεικόνιση περιπτώσεων χρήσης είναι μια λογική και εννοιολογική περιγραφή των διαπροσωπειών, συμπεριλαμβανομένης της αλληλεπίδρασης που απαιτείται μεταξύ του χρήστη και του συστήματος (π.χ. φόρμες εισαγωγής δεδομένων (Wallace 2014)).

4.8.4.8 Έγγραφο Αρχιτεκτονικής (Architecture Document)

Το Έγγραφο Αρχιτεκτονικής λογισμικού είναι μια περιεκτική αρχιτεκτονική επισκόπηση του συστήματος. Χρησιμοποιώντας διάφορες αρχιτεκτονικές όψεις απεικονίζονται οι διαφορετικές πτυχές του συστήματος (Wallace 2014).

4.8.4.9 Πραγματοποίηση Περιπτώσεων Χρήσης (Use-Case Realizations)

Μια πραγματοποίηση περίπτωσης χρήσης περιγράφει πώς πραγματοποιείται μια ιδιαίτερη περίπτωση χρήσης με βάση την ανάλυση και το σχεδιασμό (Wallace 2014).

4.8.4.10 Σχέδιο Ελέγχου (Test Plan)

Το σχέδιο ελέγχου περιλαμβάνει τους στόχους και τα αντικείμενα του ελέγχου στα όρια μιας επανάληψης. Επίσης το σχέδιο αυτό καθορίζει τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί, τους αναγκαίους πόρους και τα παραδοτέα που θα παραχθούν από τον έλεγχο (Wallace 2014).

4.8.4.11 Περιπτώσεις Ελέγχου (Test Cases)

Καθορίζει ένα συγκεκριμένο σύνολο από δεδομένα εισόδου, τους όρους εκτέλεσης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, που προσδιορίζονται με σκοπό την αξιολόγηση, έλεγχο και επαλήθευση μέρους του συστήματος (Wallace 2014).

4.8.4.12 Κώδικας Ελέγχου (Test Scripts)

Είναι μία σειρά εντολών που πραγματοποιούν ένα έλεγχο. Η δημιουργία τους καθορίζεται από τις περιπτώσεις ελέγχου (Wallace 2014).

4.8.4.13 Σχέδιο Εγκατάστασης (Deployment Plan)

Το σχέδιο εγκατάστασης περιγράφει τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν για να εγκατασταθεί το σύστημα (Wallace 2014).

4.8.4.14 Λίστα Υλικών (Bill of Materials)

Περιέχει μία λίστα από υλικά που χρειάζονται για την εγκατάσταση του συστήματος (Wallace 2014).

4.8.4.15 Περίπτωση Ανάπτυξης (Development Case)

Περιγράφει τη διαδικασία υλοποίησης του έργου που θα ακολουθηθεί και τους πόρους που χρειάζονται (Wallace 2014).

4.8.4.16 Πλάνο Ανάπτυξης Λογισμικού (Software Development Plan)

Είναι ένα περιεκτικό πλάνο που συγκεντρώνει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη διαχείριση του προγράμματος. Εσωκλείει διάφορα παραδοτέα που αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια της φάσης έναρξης και διατηρείται και βελτιώνεται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου (Wallace 2014).

4.8.4.17 Πλάνο Επανάληψης (Iteration Plan)

Περιέχει αναλυτικά όλες τις διαδικασίες και τις ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν στη διάρκεια μιας επανάληψης.

4.8.4.18 Πλάνο Κινδύνων (Risk Plan)

Περιγράφει όλους τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια του έργου καθώς και τρόπους αντιμετώπισης (Wallace 2014).

4.8.4.19 Πλάνο Διαχείρισης Διαμορφώσεων και Τροποποιήσεων (Configuration and Change Management Plan)

Το πλάνο διαμορφώσεων περιγράφει όλες τις δραστηριότητες διαχείρισης, ελέγχου διαμόρφωσης και τροποποιήσεων που θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του κύκλου της ζωής του προϊόντος ή προγράμματος. Απαριθμεί τα μέρη του προγράμματος, τις δραστηριότητες, τις ανατεθειμένες ευθύνες και τους αναγκαίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού, των εργαλείων και των εγκαταστάσεων υπολογιστών (Wallace 2014).

4.8.5 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της Ενοποιημένης Διαδικασίας

Η ενοποιημένη διαδικασία παρουσιάζει αξιόλογα πλεονεκτήματα που την κάνουν ελκυστική στη χρήση της. Τα σημαντικότερα είναι (Watson και Rainer 2012):

- ✓ Επαυξητική ανάπτυξη. Το σύστημα δεν αναπτύσσεται ολόκληρο μονομιάς αλλά τμηματικά σε πλήρως λειτουργικά τμήματα. Έτσι υπάρχει πάντα ένα τμήμα του συστήματος που λειτουργεί οποιαδήποτε χρονική στιγμή.
- ✓ Δυνατότητα έγκαιρης διάγνωσης των προβλημάτων. Είναι πολύ χαρακτηριστική η ρήση στην ενοποιημένη διαδικασία: «Αν ένα σύστημα είναι να αποτύχει θα αποτύχει από την αρχή».

- ✓ Δυνατότητα εξέλιξης των απαιτήσεων. Σε κάθε αυτόνομη επανάληψη γίνεται ανάλυση των απαιτήσεων. Έτσι αυτή η μεθοδολογία είναι ίσως η μόνη που θεωρεί ότι και οι απαιτήσεις έχουν ένα κύκλο ζωής και εξέλιξης και ότι το σύστημα είναι υποχρεωμένο να αναπτύσσεται μαζί τους.
- ✓ Δυνατότητα αντιμετώπισης της πολυπλοκότητας. Η ανάγκη για δημιουργία αυτόνομων επαναλήψεων οδηγεί στην ανάλυση των σύνθετων προβλημάτων σε αυτόνομα μικρότερα.

Ωστόσο, υπάρχουν και μειονεκτήματα στη μεθοδολογία αυτή σημαντικότερο από τα οποία αποτελεί η μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στην αρχική ανάπτυξη του έργου και απαίτηση για διαχειριστές έργων με εμπειρία και γνώσεις.

4.9 Η ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η κατανόηση και η διαχείριση της πολυπλοκότητας είναι ίσως η σημαντικότερη στοιχειώδης εργασία του σχεδιαστή ενός πληροφοριακού συστήματος. Φέρεται σε πέρας έχοντας στο μυαλό τις στρατηγικές της αφαίρεσης, καθώς επίσης και την ιεραρχική διάταξη.

Στον πραγματικό κόσμο, ένας σχεδιαστής πληροφοριακών συστημάτων λογιστικής (σχεδιαστής συστημάτων για συντομία) σπάνια καλείται για να αναλύσει και να σχεδιάσει ένα σύστημα από την αρχή. Συνήθως, ένα τέτοιο σύστημα υπάρχει, αλλά ο πελάτης/χρήστης δεν είναι αρκετά ικανοποιημένος με αυτό. Ο σχεδιαστής συστημάτων αρχίζει με την τεκμηρίωση του υπάρχοντος συστήματος λογιστικής, εάν αυτή δεν υπάρχει. Είσοδο για την τεκμηρίωση αποτελούν τα εγχειρίδια του υπάρχοντος συστήματος, συνεντεύξεις με τους χρήστες, έγγραφα από παλαιές επιθεωρήσεις του συστήματος καθώς και αναφορές αξιολόγησης και ελέγχου των κινδύνων σχετικών με την παραγωγή του νέου συστήματος. Εντούτοις, δεδομένου ότι τέτοια τεκμηρίωση δεν προετοιμάζεται με σκοπό να σχεδιαστεί ένα σύστημα, χρησιμοποιείται μόνο ως αφετηρία στην ανάπτυξη της τεκμηρίωσης για τη σχεδίαση του συστήματος.

Στη συνέχεια, θα αναφερθεί πώς χρησιμοποιούνται η αφαίρεση και οι στρατηγικές ιεραρχικής διάταξης για να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα της ανάλυσης και του σχεδιασμού των λειτουργιών ενός πληροφοριακού συστήματος (Watson και Rainer 2012).

4.9.1 Η στρατηγική στη λειτουργική διαμόρφωση

Η μεθοδολογία της δομημένης ανάλυσης και της σχεδίασης συστημάτων παρέχει ένα χάρτη για την ανάπτυξη των λειτουργικών προδιαγραφών για ένα πληροφοριακό σύστημα λογιστικής, που παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα:



Διάγραμμα 4.6: Μεθοδολογία δομημένης σχεδίασης και ανάλυσης συστημάτων.

Πηγή: (Watson και Rainer 2012).

Οι λειτουργικές προδιαγραφές είναι τεκμηριωμένες γραφικά στα διαγράμματα ροής δεδομένων (Data Flow Diagrams-DFD) που περιγράφονται παρακάτω (Watson και Rainer 2012):

- **ΒΗΜΑ 0:** (Καθορίζοντας το σκοπό του υπάρχοντος συστήματος) Το βήμα αυτό ολοκληρώνεται με το σχεδιασμό του συνοπτικού διαγράμματος (context diagram) για το σύστημα. Το συνοπτικό διάγραμμα είναι πολύ γενικό και εμφανίζει τα σημαντικότερα συστατικά του συστήματος. Είναι σαν μία εικόνα μίας πόλης όπως φαίνεται από ένα αεροπλάνο που βρίσκεται σε μεγάλο ύψος.
- **ΒΗΜΑ 1:** (Τεκμηρίωση για το πώς λειτουργεί το υπάρχον σύστημα). Το βήμα αυτό ολοκληρώνεται με το σχεδιασμό των φυσικών DFD του υπάρχοντος συστήματος. Αυτά τα DFD προσδιορίζουν την κατασκευή του υπάρχοντος συστήματος, και θα πρέπει να απαντούν σε ερωτήσεις όπως:

- Ποιος εκτελεί καθεμία από τις στοιχειώδεις εργασίες;
- Πώς εκτελούνται αυτές;
- Πότε ή πόσο συχνά εκτελούνται αυτές;
- Πώς καταχωρούνται τα στοιχεία (σε ποια μέσα);
- Ποια είναι η ροή δεδομένων (σε ποια μέσα);

Αυτά τα φυσικά DFD μπορούν να κατασκευαστούν σε πολλαπλά επίπεδα, ή, εάν το σύστημα δεν είναι πολύ μεγάλο, να χωρέσουν όλα σε ένα ενιαίο DFD.

- ΒΗΜΑ 2: (Τεκμηρίωση του τι κάνει το υπάρχον σύστημα). Αυτό γίνεται με την τεκμηρίωση σε λογικά DFD του υπάρχοντος συστήματος. Εξαγωγή αυτών των λογικών DFD του υπάρχοντος συστήματος από τα φυσικά DFD περιλαμβάνει την αφαίρεση όλων των λεπτομερειών της κατασκευής. Δεδομένου ότι ο σχεδιαστής συστημάτων που θα σχεδιάσει το νέο σύστημα, δεν θα επιθυμούσε να δεθεί με την παρούσα εφαρμογή του συστήματος, όλες οι σχετικές λεπτομέρειες αφαιρούνται. Αυτά τα λογικά DFD ισοσταθμίζονται συνήθως προκειμένου να μειωθεί η πολυπλοκότητα του συστήματος, και ισορροπούνται προκειμένου να βεβαιωθεί η συνέπεια στο σχέδιο.
- ΒΗΜΑ 3: (Τεκμηρίωση αυτού που το προτεινόμενο σύστημα θα κάνει.) Μετά από το Βήμα 2, ο σχεδιαστής συστημάτων θα εξετάσει γιατί το υπάρχον σύστημα δεν καλύπτει τις απαιτήσεις των χρηστών, και πώς μπορεί να τροποποιηθεί προκειμένου να ικανοποιηθούν τέτοιες ανάγκες. Το αποτέλεσμα είναι ένα σύνολο λογικών DFD που περιγράφουν τι θα κάνει το τροποποιημένο (προτεινόμενο) σύστημα. Αυτές οι λειτουργικές προδιαγραφές είναι απαλλαγμένες λεπτομερειών υλοποίησης, και επομένως είναι μάλλον αφηρημένες προδιαγραφές του προτεινόμενου συστήματος. Αυτά τα λογικά DFD ισοσταθμίζονται επίσης και ισορροπούνται.
- ΒΗΜΑ 4: (Τεκμηρίωση για το πώς θα λειτουργήσει το προτεινόμενο σύστημα). Τα λογικά DFD του προτεινόμενου συστήματος που παράγονται στο Βήμα 3 ανωτέρω εξετάζονται στη συνέχεια για να καθορισθεί ποία υλοποίησή τους καλύπτει τις απαιτήσεις των χρηστών αποτελεσματικότερα. Το αποτέλεσμα είναι ένα σύνολο φυσικών DFD του προτεινόμενου συστήματος. Η τεκμηρίωση αυτή θα πρέπει να απαντά σε ερωτήσεις όπως:
 - Ποιος θα εκτελεί τις διάφορες στοιχειώδεις εργασίες;
 - Πώς θα εκτελούνται αυτές;
 - Πότε ή πόσο συχνά θα εκτελούνται αυτές;
 - Πώς θα καταχωρούνται τα στοιχεία (σε ποια μέσα);

- ο Ποια θα είναι η ροή δεδομένων (σε ποια μέσα);

Σε αυτό το βήμα, σκιαγραφούνται τα όρια ανθρώπου-μηχανής ορίζονται οι διεπιφάνειες (interfaces) και επιλέγονται τα μέσα για όλη τη ροή δεδομένων και την αποθήκευσή τους.

4.10 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η λειτουργία οποιουδήποτε πληροφοριακού συστήματος μπορεί να εκφραστεί ως μετασχηματισμός (επεξεργασία) ορισμένων εισόδων (που είναι δεδομένα) σε αποτελέσματα (που είναι επίσης δεδομένα) όπου ο αποθηκευτικός χώρος (που αποτελείται επίσης από δεδομένα) μπορεί να ερωτηθεί (ή να ενημερωθεί). Αυτό σημαίνει ότι δύο κρίσιμα στοιχεία σε μια περιγραφή του συστήματος είναι τα δεδομένα και η επεξεργασία τους. Μια πλήρης περιγραφή ενός πληροφοριακού συστήματος απαιτεί την περιγραφή και των δύο αυτών στοιχείων. Στην πραγματικότητα, περιγράφεται με την παρακάτω εξίσωση:

Σύστημα = δεδομένα + επεξεργασία των δεδομένων

Ενώ είναι αδύνατο να περιγραφεί ένα πληροφοριακό σύστημα αποκλειστικά από την άποψη των δεδομένων ή της επεξεργασίας τους, είναι δυνατό να μελετηθούν οι λειτουργίες του (τι πρέπει να κάνει το σύστημα) από την άποψη των μετασχηματισμών που πρέπει να εφαρμόσει στα δεδομένα. Οι λειτουργίες ενός πληροφοριακού συστήματος, που είναι οι επεξεργασίες των δεδομένων του, διαμορφώνονται στη δομημένη προσέγγιση συστημάτων, ως διαγράμματα ροής δεδομένων. Ένα τέτοιο μοντέλο ενός πληροφοριακού συστήματος, για προφανείς λόγους, αναφέρεται ως λειτουργικό μοντέλο ή μοντέλο διαδικασιών. Μια συνεπής περιγραφή του πληροφοριακού συστήματος, εντούτοις, θα απαιτούσε τα μοντέλα των δεδομένων και της επεξεργασίας τους να μην είναι ασυμβίβαστα.

Ένα διάγραμμα ροής δεδομένων αποτελείται από τις εξωτερικές οντότητες (που αντιπροσωπεύονται από ορθογώνια), τις διαδικασίες (που αντιπροσωπεύονται είτε από στρογγυλεμένα ορθογώνια είτε από κύκλους), τις αποθήκες δεδομένων (που αντιπροσωπεύονται είτε από ανοικτά ορθογώνια είτε από δύο παράλληλες γραμμές) και τις ροές δεδομένων (που αντιπροσωπεύονται από βέλη) (Watson και Rainer 2012).

4.10.1 Χαρακτηριστικά και ιδιότητες των διαγραμμάτων ροής δεδομένων

4.10.1.1 Συμβάσεις ονοματολογίας

Για την ονομασία των διαφόρων οντοτήτων σε ένα διάγραμμα ροής δεδομένων χρησιμοποιείται η παρακάτω σύμβαση (Watson και Rainer 2012):

- Διαδικασίες: Χρησιμοποιούνται ρήματα
- Ροές δεδομένων: Χρησιμοποιούνται ουσιαστικά
- Αποθήκες δεδομένων: Χρησιμοποιούνται ουσιαστικά
- Εξωτερικές οντότητες: Χρησιμοποιούνται ουσιαστικά

4.10.1.2 Κανόνες και οδηγίες για την κατασκευή των DFD

Οι σημαντικότεροι κανόνες για τα Data flow diagram (DFD) είναι (Watson και Rainer 2012):

- Πρέπει να υπάρχουν λιγότερες από 7-9 διαδικασίες σε κάθε DFD.
- Η ροή δεδομένων πρέπει να αρχίζει, να τελειώνει, ή να αρχίζει και να τελειώνει σε μια διαδικασία.
- Η ροή δεδομένων δεν πρέπει να διαιρείται.
- Μια διαδικασία δεν είναι ανάλογη μιας απόφασης σε ένα σύστημα ή ένα πίνακα ροής (flow chart). Ως εκ τούτου, ένα σήμα ελέγχου δεν μπορεί να είναι ροή δεδομένων. Τα σήματα ελέγχου περιγράφονται χωριστά ως διαγράμματα ροής ελέγχου.
- Οι βρόχοι δεν επιτρέπονται.
- Ένα σήμα εισόδου δεν μπορεί να είναι ροή δεδομένων. Εάν ένα τέτοιο σήμα είναι απαραίτητο, πρέπει να αποτελεί μέρος της περιγραφής της διαδικασίας, στην οποία πρέπει να δοθεί το σχετικό όνομα. Τα σήματα εισόδου καθώς επίσης και η επίδρασή τους στη συμπεριφορά του συστήματος, ενσωματώνονται στο μοντέλο συμπεριφοράς (γραφήματα μετάβασης καταστάσεων - state transition graphs) του πληροφοριακού συστήματος.
- Οι αποφάσεις και οι επαναληπτικοί έλεγχοι είναι μέρος της περιγραφής μίας διαδικασίας παρά της ροής δεδομένων.
- Εάν μια εξωτερική οντότητα εμφανίζεται περισσότερο από μία φορά στο ίδιο DFD, θα πρέπει να προστίθεται στη βορειοδυτική γωνία του ορθογωνίου (που αντιπροσωπεύει αυτή την οντότητα) μια διαγώνια γραμμή.

- Οι μεταβολές στα δεδομένα των αποθηκευτικών χώρων αντιπροσωπεύονται στο εγχειρίδιο ως βέλη με ένα τέλος από τη διαδικασία ενημέρωσης προς τον αποθηκευτικό χώρο.

Οι Αρχές διατήρησης δεδομένων είναι οι εξής (Watson και Rainer 2012):

- ✓ Αποθηκευτικοί χώροι και ροή δεδομένων: Οι αποθηκευτικοί χώροι δεν μπορούν να δημιουργήσουν (ή να καταστρέψουν) οποιαδήποτε δεδομένα. Αυτό που εξάγεται από ένα αποθηκευτικό χώρο επομένως μπορεί να εισαχθεί σε έναν άλλο αποθηκευτικό χώρο, αφού πρώτα περάσει από μια διαδικασία.
- ✓ Διαδικασίες: Οι διαδικασίες δεν μπορούν να δημιουργήσουν δεδομένα εκ του μηδενός. Οι διαδικασίες μπορούν μόνο να χειριστούν τα δεδομένα που έχουν έλθει από μία εισροή δεδομένων. Οι εκροές δεδομένων από τις διαδικασίες επομένως πρέπει να παράγονται από τις εισροές δεδομένων σε αυτές τις διαδικασίες.

Οι συνθήκες ισοσταθμίζονται ως εξής (Watson και Rainer 2012):

- ❖ Αρίθμηση: Στο διάγραμμα πλαισίου κάθε συστήματος δίνεται αριθμός 0. Οι διαδικασίες στο κορυφαίο επίπεδο DFD επιγράφονται κατά συνέπεια από τους φυσικούς αριθμούς αρχίζοντας με 1. Όταν μια διαδικασία αναλύεται σε ένα χαμηλότερου επιπέδου DFD, οι διαδικασίες σε αυτό το χαμηλότερου επιπέδου DFD αριθμούνται από την ετικέτα της γονικής διαδικασίας ακολουθούμενη από μία τελεία και την ετικέτα της τρέχουσας διαδικασίας (π.χ. 1.2.3).
- ❖ Εξισορρόπηση: Το σύνολο των DFD σε ένα σύστημα πρέπει να ισορροπηθεί υπό την έννοια ότι αντίστοιχα σε κάθε αρχή ή τέλος μίας ροής δεδομένων σε μια διαδικασία πρέπει να υπάρξει μια ίδια ροή δεδομένων στα χαμηλότερου επιπέδου DFD.
- ❖ Αποθηκευτικοί χώροι: Ο αποθηκευτικός χώρος μπορεί να είναι τοπικός σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο για το σύνολο των DFD. Ένας αποθηκευτικός χώρος χρησιμοποιείται μόνο εάν υπάρχει παραπομπή σε περισσότερες από μια διαδικασίες. Εξωτερικές οντότητες: Χαμηλότερων επιπέδων DFD δεν μπορούν να εισαγάγουν νέες εξωτερικές οντότητες. Το διάγραμμα πλαισίου πρέπει επομένως να εμφανίσει όλες τις εξωτερικές οντότητες με τις οποίες το υπό μελέτη σύστημα αλληλεπιδρά.

5 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

5.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΦΙΑ ΜΕ MICROSOFT EXCEL

Το Microsoft Excel είναι εφαρμογή υπολογιστικών φύλλων που αναπτύχθηκε από τη Microsoft για τα Microsoft Windows, Mac OS και iOS. Διαθέτει υπολογιστικά και γραφικά εργαλεία, συγκεντρωτικούς πίνακες, και γλώσσα προγραμματισμού μακροεντολών (Visual Basic for Applications). Το Excel αποτελεί μέρος του Microsoft Office.

Το Microsoft Excel διαθέτει τα βασικά χαρακτηριστικά όλων των υπολογιστικών φύλλων, χρησιμοποιώντας ένα πλέγμα κυττάρων τοποθετημένα σε αριθμημένες σειρές και στήλες για την εύκολη οργάνωση και χειρισμό των δεδομένων για παράδειγμα αριθμητικών πράξεων. Έχει πληθώρα λειτουργιών που παρέχονται για την αποσαφήνιση προβλημάτων στατιστικής, μηχανικής και οικονομικών. Επιπλέον, μπορεί να εμφανίσει τα δεδομένα ως γραφήματα, ιστογράμματα και διαγράμματα, με τρισδιάστατη γραφική απεικόνιση (Εισαγωγή στο Microsoft Office Excel 2007 n.d.).

Επιτρέπει την τμηματοποίηση των δεδομένων για να δειχτούν τυχόν εξαρτήσεις του από διάφορους παράγοντες για διαφορετικές προοπτικές (χρησιμοποιώντας συγκεντρωτικούς πίνακες). Εκτός των άλλων έχει μια πτυχή προγραμματισμού, της Visual Basic for Applications, επιτρέποντας στο χρήστη να χρησιμοποιήσει μια ευρεία ποικιλία αριθμητικών μεθόδων, για παράδειγμα, για την επίλυση διαφορικών εξισώσεων μαθηματικής φυσικής, και, στη συνέχεια, αναφερθούν τα αποτελέσματα στο υπολογιστικό φύλλο. Έχει επίσης ποικιλία από διαδραστικές λειτουργίες που επιτρέπουν διασυνδέσεις χρήστη, έτσι ώστε το υπολογιστικό φύλλο να παρουσιάζει την εφαρμογή, ή το σύστημα υποστήριξης αποφάσεων (DSS), μέσω μιας διεπαφής χρήστη ειδικά σχεδιασμένη, για παράδειγμα, ο υπολογισμός του ΕΝΦΙΑ, αναλυτή μετοχών, ή εργαλείο σχεδιασμού που θέτει τα ερωτήματα των χρηστών και παρέχει απαντήσεις και εκθέσεις. Σε μια πιο εμπειριστατωμένη υλοποίηση, η εφαρμογή του Excel μπορεί να καλέσει αυτόματα εξωτερική βάση δεδομένων αλλά και όργανα μέτρησης, χρησιμοποιώντας πρόγραμμα ενημέρωσης, την ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Εν κατακλείδι το Microsoft Excel οργανώνει αριθμητικά δεδομένα ή δεδομένα κειμένου σε υπολογιστικά φύλλα ή βιβλία εργασίας. Η προβολή τους στο σχετικό περιβάλλον βοηθά να λαμβάνονται πιο συνειδητές αποφάσεις.

Κατά την εξέταση διαφορετικών διαμορφώσεων, το Excel συμπληρώνει αυτόματα τα υπόλοιπα δεδομένα χωρίς να χρειάζονται περαιτέρω τύποι ή μακροεντολές. Έτσι το Excel θα εκτελεί σύνθετες αναλύσεις, συνοψίζοντας τα δεδομένα με προεπισκοπήσεις διάφορων επιλογών συγκεντρωτικού πίνακα, προκειμένου να συγκρίνονται και να επιλέγονται αυτά που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες (Παπαδόπουλος 2015).

Άρα το Excel είναι ένα εργαλείο/εφαρμογή για τον υπολογισμό του Φόρου Ακινήτων ΕΝ.Φ.ΙΑ. Η εφαρμογή αυτή βοηθά στο να προϋπολογιστεί ο Ενιαίος Φόρος Ακινήτων για τα κτίσματα, τα οικόπεδα και αγροτεμάχια του χρήστη. Ο ΕΝ.Φ.ΙΑ υπολογίζεται βάση του Κύριου και του Συμπληρωματικού Φόρου σύμφωνα με την νομοθεσία, ν4223/2013. Αφορά την Φορολογία Ακινήτων 2014 (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Η εφαρμογή σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για τον υπολογισμό και την επιβολή του φόρου. Έγινε κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ορθό υπολογισμό τόσο του Κύριου όσο και του Συμπληρωματικού Φόρου. Παρόλα αυτά, παραλήφθηκαν κάποιες παράμετροι με σκοπό να διατηρηθεί η εφαρμογή σε λογικά πλαίσια πολυπλοκότητας.

5.2 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Κατά την ανάπτυξη εφαρμογής υπολογισμού ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων στο πρόγραμμα excel, δημιουργήθηκαν 4 καρτέλες (φύλλα υπολογισμού excel) (Παπαδόπουλος 2015):

1. ΕΝΦΙΑ κτίσματα⁵⁴
2. ΕΝΦΙΑ - Οικόπεδα⁵⁵

54 Κτίριο είναι κάθε μόνιμο και ανεξάρτητο κτίσμα το οποίο έχει εξωτερικούς τοίχους και στέγη, αποτελείται από ένα ή περισσότερα δωμάτια ή άλλους χώρους που χρησιμοποιούνται για τη στέγαση ανθρώπων, ζώων ή αντικειμένων. Κατά κανόνα, τα κτίρια έχουν τέσσερις τοίχους. Θεωρείται, όμως, κτίριο και μία μόνιμη οικοδομική κατασκευή που, ενδεχομένως, είναι ανοιχτή από τη μία ή περισσότερες πλευρές, πάντα όμως έχει στέγη. Τα κτίρια μπορεί να είναι πολυώροφα, με υπέργεια και υπόγεια πατώματα.

3. ΕΝΦΙΑ - γήπεδα⁵⁶
4. Συντελεστές⁵⁷

5.2.1 ΕΝΦΙΑ κτίσματα

Στην πρώτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ κτίσματα (Εικόνα 5.1), αρχικά τοποθετούνται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κτίσματος, όπως (Παπαδόπουλος 2015):

- 1. Η Τιμή Ζώνης:** Εισάγεται η τιμή ζώνης του ακινήτου. Αν δεν έχει οριστεί τιμή ζώνης, αναγράφεται η κατώτερη τιμή ζώνης του Δημοτικού Διαμερίσματος στο οποίο βρίσκεται το ακίνητο. Η τιμή ζώνης που ισχύει την 1^η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας. Κτίσματα εντός ή εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, για τα οποία δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης, καθώς και τα ειδικά κτίρια της υποπαραγράφου γ' της §1, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της Δημοτικής Ενότητας στην οποία βρίσκονται. Αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στη Δημοτική Ενότητα, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης του οικείου Δήμου και, αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στο Δήμο, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.
- 2. Το Εμβαδόν:** Εισάγεται σε τετραγωνικά μέτρα το εμβαδόν του κτίσματος. Λαμβάνεται σύμφωνα με την οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο. Αν δεν υπάρχει οριστική εγγραφή, τότε από τον τίτλο κτήσης. Αν δεν υπάρχει ούτε τίτλος κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης. Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ πραγματικής κατάστασης και οριστικής εγγραφής στο κτηματολόγιο ή του τίτλου κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης.
- 3. Η Ηλικία (παλαιότητα):** Εισάγεται σε έτη η ηλικία του κτίσματος (παλαιότητα) μετρούμενη από την μέρα έκδοσης της οικοδομικής άδειας. Η παλαιότητα του κτίσματος προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του έτους φορολογίας και του έτους έκδοσης της νεώτερης οικοδομικής άδειας. Αν δεν υπάρχει οικοδομική άδεια, ως έτος έκδοσής της λαμβάνεται το έτος κατασκευής το οποίο προκύπτει από δημόσιο έγγραφο. Αν το έτος

⁵⁵ Τμήμα γης στο οποίο έχει ή προορίζεται να ανεγερθεί ένα κτήριο.

⁵⁶ Γήπεδο: δημοτικό / κοινοτικό οικόπεδο (τμήμα αγρού που χρησιμοποιείται καταχρηστικά ως οικόπεδο) αγροτεμάχιο.

⁵⁷ Το ποσό του φόρου που πληρώνει κάθε πολίτης εξαρτάται από τη φορολογική του βάση και το φορολογικό συντελεστή. Φορολογική βάση είναι το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη του φορολογούμενου. Ο φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης και εκφράζεται ως ποσοστό.

κατασκευής δεν προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή από τη δήλωση στοιχείων ακινήτων, ως έτος έκδοσης της άδειας λαμβάνεται το έτος κατά το οποίο δηλώθηκε το κτίσμα με την υποβολή προς τη Φορολογική Διοίκηση της δήλωσης στοιχείων ακινήτων.

- 4. Ο Όροφος:** Εισάγεται το είδος της κατοικίας (Μονοκατοικία, Υπόγεια, Ισόγεια-1^{ος}, 2^{ος} - 3^{ος}, 4^{ος} - 5^{ος}, $\geq 6^{\text{ος}}$). Σε περίπτωση που το κτίσμα εκτείνεται σε περισσότερους από έναν ορόφους, ως Συντελεστής Ορόφου λαμβάνεται εκείνος του υψηλότερου ορόφου. Ο Συντελεστής Ορόφου δεν εφαρμόζεται στα ειδικά κτίρια και τις μονοκατοικίες.
- 5. Προσόψεις:** Εισάγονται το πλήθος των προσόψεων του κτιρίου. Ο συντελεστής αυτός δεν εφαρμόζεται στους βοηθητικούς χώρους, καθώς και στα ειδικά κτίρια.
- 6. Ειδική Χρήση:** έχουν οι εξής κτιριακές δομές:
 - κτίρια σταθμών αυτοκινήτων - βιομηχανικών και βιοτεχνικών κτιρίων,
 - κτίρια γεωργικών και κτηνοτροφικών κτιρίων - αποθηκών,
 - κτίρια ξενοδοχείων και γενικά τουριστικών εγκαταστάσεων - νοσηλευτηρίων και ευαγών ιδρυμάτων,
 - κτίρια εκπαιδευτηρίων,
 - κτίρια αθλητικών εγκαταστάσεων και
 - κτίρια που δεν μπορούν να υπαχθούν στις προηγούμενες κατηγορίες.
- 7. Βοηθητικός χώρος:** Χώροι κύριας χρήσης των κτιρίων είναι όσοι προορίζονται για την παραμονή σε κανονικές συνθήκες λειτουργίας, ατόμων (έστω και ενός) επί δύο τουλάχιστον ώρες το 24ωρο. Οι υπόλοιποι χώροι των κτιρίων είναι βοηθητικής χρήσης. Για παράδειγμα στα κτίρια με χρήση κατοικίας χώροι κύριας χρήσης είναι τα υπνοδωμάτια, οι χώροι διημέρευσης (καθιστικά, σαλόνια, τραπεζαρίες, χώροι παιχνιδιού), οι κουζίνες τα γραφεία κλπ. Χώροι βοηθητικής χρήσης είναι μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι:
 - Οι χώροι κυκλοφορίας (διάδρομοι, προθάλαμοι, κλιμακοστάσια).
 - Οι χώροι υγιεινής.
 - Τα μηχανοστάσια.
 - Οι αποθήκες.
 - Οι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων.
 - Τα κτίρια παραμονής ζώων (στάβλοι, βουστάσια κλπ
- 8. Ημιτελές (κενά & μέχρι επιχρίσματα):**
 - ημιτελή κτίσματα, η κατασκευή των οποίων βρίσκεται πριν το στάδιο των επιχρισμάτων και είναι κενά, ή

- ο ηλεκτροδοτούνται με εργοταξιακό ηλεκτρικό ρεύμα και ουδέποτε είχαν άλλη παροχή ρεύματος πλην της εργοταξιακής και είναι κενά.

9. Αγροτικό Κτήριο: Κτίρια αγροτικής χρήσης είναι: Τα γεωργικά και κτηνοτροφικά κτίρια (στάνες, μαντριά, γεωργικές αποθήκες κ.λπ.).

Εικόνα 5.1: Πρώτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) «ΕΝΦΙΑ κτίσματα» της εφαρμογής.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

Έπειτα εισάγονται συναρτήσεις για τον υπολογισμό του φόρου ως εξής:

10. ΒΦ (Βασικός Φόρος): Προκύπτει από την τιμή ζώνης σε συνδυασμό με τη φορολογική ζώνη και η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;INDEX(Pinakas_BF;IF(B6:B15<=min_BF;1;IF(B6:B15>max_BF;20;IFERROR(MATCH(B6:B15;Pinakas_Emvadwn;0);MATCH(B6:B15;Pinakas_Emvadwn)+1)))));)
```

11. ΣΠΚ (Συντελεστής Παλαιότητας Κτηρίου). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;INDEX(Pinakas_SP;IF(D6:D15<=min_SP;1;IF(D6:D15>max_SP;8;IFERROR(MATCH(D6:D15;Pinakas_Palaothtas;0);MATCH(D6:D15;Pinakas_Palaothtas)+1)))));)
```

12. ΣΑΕ (Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας). Προκειμένου για ειδικά κτίρια, η επιφάνεια απομειώνεται με την εφαρμογή Συντελεστή Απομείωσης Επιφανείας (Σ.Α.Ε.). Ως ειδικά κτίρια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου νοούνται τα κτίσματα των περιπτώσεων δ', ε', στ', ζ', η' και θ' της §1 του άρθρου 2 της υπ' αριθμό 1129485/479/03.12.1996 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ.1152/Β'). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής⁵⁸:

```
=IF(B6:B15>0;IF(Z6:Z15;INDEX(Pinakas_SAE;IF(C6:C15<=min_SAE;1;IF(C6:C15>max_SAE;8;IFERROR(MATCH(C6:C15;Pinakas_Emvadwn_SAE;0);MATCH(C6:C15;Pinakas_Emvadwn_SAE)+1)))));1);)
```

13. ΣΟ/ΣΜ (Συντελεστής Ορόφου ή Συντελεστής Μονοκατοικίας). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(OR(Z6:Z15;AC6:AC15);1;INDEX(Pinakas_SO;Y6:Y15)));)
```

14. ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6>0;IF(AND(Z6=FALSE;AA6=FALSE;AC6=FALSE);IF(F6=0;Συντελεστές!C$21;IF(F6=1;Συντελεστές!C$22;Συντελεστές!C$23)));1);)
```

15. ΣΒΧ (Συντελεστής Βοηθητικών Χώρων). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(AA6:AA15;SBX;1);)
```

16. ΣΗΚ (Συντελεστής Ημιτελών Κατασκευών). Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(AB6:AB15;SHK;1);)
```

⁵⁸ MMULT: Αποδίδει το γινόμενο δύο πινάκων.

17. ΣΕΚ (Συντελεστής Ειδικών Κτηρίων): Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(AA6:AA15;1;IF(Z6:Z15;SEK;1));)
```

Τέλος, εισάγονται πληροφορίες όπως:

18. Ποσοστό Ιδιοκτησίας: Είναι το ποσοστό επί του ακινήτου. Εισάγεται το ποσοστό επί του ακινήτου που κατέχει ο υπόχρεος φορολογούμενος ιδιοκτήτης.

19. Είδος Κυριότητας: Πλήρης, Επικαρπία, Ψιλή κυριότητα.

20. Ηλικία Επικαρπωτή: Εισάγεται σε έτη η ηλικία του επικαρπωτή. Αν ο επικαρπωτής είναι νομικό πρόσωπο, εισάγεται «0».

21. Αξία επικαρπίας. Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(AD6:AD15>1;INDEX(Pinakas_Aksias_Epikarpias;IF(U6:U15<=min_HE;1;IF(U6:U15>max_HE;8;IFERROR(MATCH(U6:U15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth;0);MATCH(U6:U15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth)+1)))));1);)
```

22. Φόρος. Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

```
=IF(B6:B15>0;IF(AC6:AC15;0;C6:C15*K6:K15*L6:L15*N6:N15*O6:O15*M6:M15*P6:P15*Q6:Q15*R6:R15*S6:S15*IF(AD6:AD15=2;V6:V15;IF(AD6:AD15=3;(1-V6:V15);1)));)
```

5.2.2 ΕΝΦΙΑ - Οικόπεδα

Στην δεύτερη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-Οικόπεδα (Εικόνα 5.2), αρχικά τοποθετούνται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δείγματος, όπως (Παπαδόπουλος 2015):

1. Εμβαδόν Οικοπέδου: Εισάγεται σε τετραγωνικά μέτρα το εμβαδόν του οικοπέδου. Λαμβάνεται σύμφωνα με την οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο.

- Αν δεν υπάρχει οριστική εγγραφή, τότε από τον τίτλο κτήσης.
- Αν δεν υπάρχει ούτε τίτλος κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης.
- Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ πραγματικής κατάστασης και οριστικής εγγραφής στο κτηματολόγιο ή του τίτλου κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης.

- 2. ΣΟικ (Συντελεστής Οικοπέδου):** Εισάγεται ο Συντελεστής Οικοπέδου όπως ορίζονται κάθε φορά οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του Ν.1249/1982. Αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν έχουν καθοριστεί με τις αποφάσεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, συντελεστής οικοπέδου (ΣΟικ), συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (ΣΑΟ), λαμβάνονται οι χαμηλότεροι ΣΟικ και ΣΑΟ της χαμηλότερης τιμής ζώνης της οικείας Δημοτικής Ενότητας, όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν.1249/1982⁵⁹.
- 3. Συνολική Τιμή Εκκίνησης Οικοπέδου:** Εισάγεται η Συνολική Τιμή Εκκίνησης Οικοπέδου όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του Ν.1249/1982. Αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή, στην οποία δεν έχουν καθοριστεί με τις αποφάσεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, συντελεστής οικοπέδου (ΣΟικ), συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (ΣΑΟ), λαμβάνονται οι χαμηλότεροι ΣΟικ και ΣΑΟ της χαμηλότερης τιμής ζώνης της οικείας Δημοτικής Ενότητας, όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν.1249/1982.
- 4. Προσόψεις:** Εισάγεται το πλήθος των προσόψεων του οικοπέδου. Αν έχει πρόσοψη σε πλατεία εισάγεται το «2».
- 5. Είναι σε βιομηχανική ζώνη, έχει πύργους ΥΤ κ.λπ.:** Οικόπεδα, τα οποία είναι επιφάνειες που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών ή είναι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή οικόπεδα έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις των Ν.4458/1985 (Βιομηχανικές Περιοχές), Ν.2545/1997 (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και Ν.3982/2011 (Επιχειρηματικά Πάρκα), εντάσσονται στην πρώτη φορολογική ζώνη.
- 6. Εμβαδόν Κτισμάτων:** Εισάγεται σε τετραγωνικά μέτρα το εμβαδόν των κτισμάτων εντός του οικοπέδου. Μόνο το εμβαδόν προσμετρείται στην μέτρηση.

⁵⁹ Αν δεν έχουν καθοριστεί τέτοιες ζώνες και τέτοιοι συντελεστές στη Δημοτική Ενότητα λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές του οικείου Δήμου, και αν δεν έχουν καθοριστεί ούτε στο Δήμο, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα.

- 7. Συντελεστής Δόμησης:** Εισάγεται ο Συντελεστής δόμησης του οικοπέδου.
- 8. Ηλικία Κτηρίου ≥ 100 έτη:** Οικόπεδα, τα οποία είναι επιφάνειες που χρησιμοποιούνται για τον ελλειμενισμό αεροσκαφών ή είναι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή οικόπεδα έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις των Ν.4458/1985 (Βιομηχανικές Περιοχές), Ν.2545/1997 (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και Ν.3982/2011 (Επιχειρηματικά Πάρκα), εντάσσονται στην πρώτη φορολογική ζώνη.

Έπειτα εισάγονται συναρτήσεις για τον υπολογισμό του φόρου ως εξής (Παπαδόπουλος 2015):

- 9. Εμβαδόν Οικοπέδου που Αξιοποιήθηκε.** Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(H6:H15>0;G6:G15/H6:H15;0)

- 10. Εμβαδόν Οικοπέδου για το οποίο επιβάλλεται φόρος.** Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>J6:J15;IF(W6:W15;0;B6:B15-J6:J15);0)

- 11. ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης):** Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;IF(E6:E15=0;Συντελεστής!I30;IF(E6:E15=1;Συντελεστής!I31;Συντελεστής!I32));)

- 12. Φορολογητέα Αξία Οικοπέδου (€):** Η συνάρτηση που θα την υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;B6:B15*C6:C15*D6:D15*L6:L15;)

- 13. Μοναδιαία Αξία Οικοπέδου = Φορολογητέα Αξία / Εμβαδόν (€/τ.μ.):** Η συνάρτηση που θα την υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;M6:M15/B6:B15;)

14. ΣΦ (Συντελεστής Φόρου): Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;IF(V6:V15=TRUE;Συντελεστές!I3;INDEX(Pinakas_SFO;IF(N6:N15<=min_SFO;1;IF(N6:N15>max_SFO;25;IFERROR(MATCH(N6:N15;Pinakas_MAG;0);MATCH(N6:N15;Pinakas_MAG)+1)))));)

15. Ποσοστό Ιδιοκτησίας: Εισάγεται το ποσοστό επί του οικοπέδου που κατέχει ο υπόχρεος φορολογούμενος ιδιοκτήτης.

16. Είδος Κυριότητας: Πλήρης, Επικαρπία, Ψιλή κυριότητα.

17. Ηλικία Επικαρπωτή: Εισάγεται σε έτη η ηλικία του επικαρπωτή. Αν ο επικαρπωτής είναι νομικό πρόσωπο, εισάγεται «0».

18. Αξία επικαρπίας (%). Η συνάρτηση που θα την υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(J6:J15>0;IF(X6:X15>1;INDEX(Pinakas_Aksias_Epikarprias;IF(R6:R15<=min_HE;1;IF(R6:R15>max_HE;8;IFERROR(MATCH(R6:R15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth;0);MATCH(R6:R15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth)+1)))));1;)

19. Φόρος (€): Η συνάρτηση που θα τον υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;IF(J6:J15>0;Συντελεστές!I35;1)*K6:K15*O6:O15*P6:P15*IF(X6:X15=2;S6:S15;IF(X6:X15=3;(1-S6:S15);1));)

Πτυχιακή εργασία:
Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Αγγελική Ανθήμου
Ευθύμιος Μαρτίνης
Ελένη Ρωζάνη Σαητροπούλου

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Εμβαδόν Οικοπέδου	ΣΟκ (Συνολική Οικοπέδου)	Συνολική Τιμή Εκκίνησης Οικοπέδου	Προσθήκες	Είσα σε βιομηχανική ζώνη, εξαιρούμενες ΥΓ κλπ.	Εμβαδόν Κτισμάτων	Συντάξιμη Δόμησης	Ηλικία Κτηρίου > 100 έτη	Εμβαδόν Οικοπέδου που Αξιοποιήθηκε	Εμβαδόν Οικοπέδου μετά από επίβαση φόρος	ΣΠ (επιλεκτική προτεραιότητα)	Φορολογητέα Αξία Οικοπέδου	Μονοβάση Αξία Οικοπέδου = Φορολογητέα Αξία / Εμβαδόν	ΣΦ (επιλεκτική προτεραιότητα)	Ποσοστό Ιδιοκτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επισκεπαστή	Αξιοκαταβατικός	Φόρος
τ.μ.					τ.μ.			τ.μ.			€	€/τ.μ.			έτη	%	€	
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
			1										100,00%	Πλήρης				
Αφορά οικοπέδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού													Συνολικός Φόρος Οικοπέδων =					

Εικόνα 5.2: Η δεύτερη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-Οικόπεδα.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.2.3 ΕΝΦΙΑ - γήπεδα

Στην τρίτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-γήπεδα (Εικόνα 5.3), αρχικά τοποθετούνται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δείγματος, όπως (Παπαδόπουλος 2015):

- 1. Εμβαδόν Γηπέδου:** Εισάγεται σε τετραγωνικά μέτρα το εμβαδόν του γηπέδου. Λαμβάνεται σύμφωνα με την οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο.
 - Αν δεν υπάρχει οριστική εγγραφή, τότε από τον τίτλο κτήσης.
 - Αν δεν υπάρχει ούτε τίτλος κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης.
 - Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ πραγματικής κατάστασης και οριστικής εγγραφής στο κτηματολόγιο ή του τίτλου κτήσης, τότε βάσει της πραγματικής κατάστασης.
- 2. Ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία Γηπέδου (min ABA):** Εισάγεται η Ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (ABA) του γηπέδου και λαμβάνεται όπως ορίζονται κάθε φορά οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του Ν.1249/1982.

- 3. Είδος Χρήσης Γηπέδου:** Δάσος η Δασική έκταση, Βοσκότοπος /Χέρσες μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις, Μονοετείς ή Δενδροκαλλιέργειες Αγρανάπαυση καλλιεργήσιμων εκτάσεων, Μεταλλείο ή Λατομείο, Υπαίθρια έκθεση/χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και αναψυχής.
- 4. Άρδευση Γηπέδου.**
- 5. Απαλλοτριώση Γηπέδου.**
- 6. Υπάρχει κατοικία εντός του γηπέδου⁶⁰:** Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγος και τα εξαρτώμενα, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., Ν.4172/2013-ΦΕΚ.167/Α'), τέκνα της οικογένειάς του, δεν έχουν εμπράγματα δικαιώματα της §2 του άρθρου 1 σε άλλη κατοικία, σύμφωνα με τη δήλωση στοιχείων ακινήτων και τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, και η κατοικία που υπάρχει στο γήπεδο έχει επιφάνεια κύριων χώρων μικρότερη των 150τ.μ., ο συντελεστής δεν εφαρμόζεται. Ο Συντελεστής Κατοικίας εφαρμόζεται στη συνολική επιφάνεια του γηπέδου, χωρίς να αφαιρείται η επιφάνεια του κτίσματος. Αν το γήπεδο έχει επιφάνεια άνω των δέκα χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (10.000τ.μ.), ο συντελεστής εφαρμόζεται μέχρι και τις 10.000τ.μ..
- 7. Είναι σε βιομηχανική ζώνη, έχει πύργους ΥΤ κ.λπ.:** Γήπεδα, τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών ή είναι λωρίδες γης στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή εδαφοτεμάχια έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις των Ν.4458/1985 (Βιομηχανικές Περιοχές), Ν.2545/1997 (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και Ν.3982/2011 (Επιχειρηματικά Πάρκα).
- 8. ΣΘ (Συντελεστής Θέσης):** ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία (η «τιμή ζώνης» για τις εκτός σχεδίου εκτάσεις) της Δημοτικής Ενότητας στην οποία ανήκει το αγροτεμάχιο, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 5.1: Ο Συντελεστής Θέσης ορίζεται ανάλογα με τη θέση που αντιστοιχεί στην ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία.

Αρχική Βασική Αξία (Α.Β.Α.) (€/μ ²)	Συντελεστής Θέσης (Σ.Θ.)
--	-----------------------------

⁶⁰ Ο οποίος ορίζεται ίσος με 5, αν υπάρχει κατοικία εντός του γηπέδου. Με άλλα λόγια, εφόσον υπάρχει κατοικία στο αγροτεμάχιο ο φόρος πενταπλασιάζεται. Δεν εφαρμόζεται συντελεστής κατοικίας εφόσον η επιφάνεια της κατοικίας ξεπερνά τα 150 τετραγωνικά και ο φορολογούμενος δεν έχει άλλη κατοικία.

0,1 - 0,49	1,0
0,5 - 0,99	1,1
1 - 1,99	1,2
2 - 2,99	1,3
3 - 4,99	1,5
5 - 6,99	1,7
7 - 9,99	2,0
10 - 14,99	2,3
15 - 19,99	2,5
20 +	3,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- 9. ΣΧ (Συντελεστής Χρήσης):** ο οποίος ορίζεται ανάλογα με τη χρήση του γηπέδου, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Χρήση γηπέδου	Συντελεστής Χρήσης (Σ.Χ.)
Δάσος ή δασική έκταση	0,1
Βοσκότοπος/Χέρσες μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις	0,5
Καλλιέργειες (μονοετείς ή δενδροκαλλιέργειες/Αγρανάπαυση καλλιεργήσιμων εκτάσεων	2,0
Μεταλλείο - Λατομείο	5,0
Υπαίθρια Έκθεση/Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και αναψυχής	8,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

- 10. ΣΑρ (Συντελεστής Άρδευσης):** ο οποίος ορίζεται σε 1,1.
- 11. ΣΑπ (Συντελεστής Απαλλοτριώσης):** ο οποίος ορίζεται σε 0,75.
- 12. ΣΚ (Συντελεστής Κατοικίας):** Συντελεστής Κατοικίας, ο οποίος ορίζεται ίσος με 5, αν υπάρχει κατοικία εντός του γηπέδου. Με άλλα λόγια, εφόσον υπάρχει κατοικία στο αγροτεμάχιο ο φόρος πενταπλασιάζεται. Δεν εφαρμόζεται συντελεστής κατοικίας εφόσον η επιφάνεια της κατοικίας ξεπερνά τα 150 τετραγωνικά και ο φορολογούμενος δεν έχει άλλη κατοικία.
- 13. Ποσοστό Ιδιοκτησίας:** Εισάγεται το ποσοστό επί του ακινήτου που κατέχει ο υπόχρεος φορολογούμενος ιδιοκτήτης.
- 14. Είδος Κυριότητας:** Πλήρης, Επικαρπία, Ψιλή κυριότητα.
- 15. Ηλικία Επικαρπωτή:** Εισάγεται σε έτη η ηλικία του επικαρπωτή. Αν ο επικαρπωτής είναι νομικό πρόσωπο, εισάγεται «0».
- 16. Αξία επικαρπίας (%):** Η συνάρτηση που θα την υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(I6:I15>0;IF(Y6:Y15>1;INDEX(Pinakas_Aksias_Epikarpias;IF(P6:P15<=min_HE;1;IF(P6:P15>max_HE;8;IFERROR(MATCH(P6:P15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth;0);MATCH(P6:P15;Pinakas_Hlikias_Epikarpwth)+1)))));1);)

17. Φόρος (€): Η συνάρτηση που θα την υπολογίσει είναι η εξής:

=IF(B6:B15>0;B6:B15*Συντελεστές!L3*IF(X6:X15;1;I6:I15*J6:J15*K6:K15*L6:L15*IF(B6:B15>10000;(10000*M6:M15+(B6:B15-10000)*1)/B6:B15;M6:M15)*N6:N15*IF(Y6:Y15=2;Q6:Q15;IF(Y6:Y15=3;(1-Q6:Q15);1)));)

B2 fx Πτυχιακή εργασία:

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Ευθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάνη Σωτηροπούλου																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	15	16	17
Εμβαδόν Γηπέδου	τιμή ΑΒΑ (Ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία Γηπέδου)	Είδος Χρήσης Γηπέδου	Άρδευση Γηπέδου	Αποαερίωση Γηπέδου	Υπάρχει κατοικία ενός του γηπέδου	Είναι σε βιομηχανική ζώνη, εκτετατούς Υ.Γ.Κ.Α.	ΣΘ (βυνελιστής οπίσθ)	ΣΧ (βυνελιστής κρήνη)	ΣΔ (βυνελιστής Αψέκηση)	ΣΑπ (βυνελιστής Αποαερίωση)	ΣΚ (βυνελιστής Καταιίδες)	Ποσοστό Διοικησίας	Είδος Κυρίτητας	Ηλικία Επισκευαστή	Αξιοπιστία	Φόρος
τ.μ.							τ.μ.							έτη	%	€
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλέργειες (μονοετ)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
Αφορά γήπεδα εκτός σχεδίου												Συνολικός Φόρος Γηπέδων =				

ΕΝΦΙΑ-κτίσματα ΕΝΦΙΑ-οικόπεδα ΕΝΦΙΑ-γήπεδα Συντελεστές

Εικόνα 5.3: Η τρίτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, ΕΝΦΙΑ-γήπεδα.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.2.4 Συντελεστές

Στην τέταρτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, Συντελεστές (Εικόνα 5.4), αρχικά τοποθετούνται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δείγματος, όπως (Παπαδόπουλος 2015):

5.2.4.1 Πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα κτίσματα

Παρακάτω παραθέτονται οι πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα κτίσματα (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

Πίνακας 5.2: ΣΟ/ΣΜ (Συντελεστής Ορόφου ή Συντελεστής Μονοκατοικίας).

ΣΟ/ΣΜ (Συντελεστής Ορόφου ή Συντελεστής Μονοκατοικίας)	
Μονοκατοικία	1,02
Υπόγειο	0,98
Ισόγειο-1 ^{ος}	1,00
2 ^{ος} – 3 ^{ος}	1,01
4 ^{ος} – 5 ^{ος}	1,02
≥ 6 ^{ος}	1,03

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.3: ΣΑΕ (Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας).

ΣΑΕ (Συντελεστής Απομείωσης Επιφάνειας)	
≤ 500	1,00
1.500	0,80
3.000	0,75
5.000	0,65
10.000	0,55
25.000	0,45
50.000	0,35
≥ 50.000,01	025

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.4: ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης).

ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης)	
0	1,00
1	1,01
≥ 2	1,02

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.5: ΣΒΧ (Συντελεστής Βοηθητικών Χώρων).

ΣΒΧ (Συντελεστής Βοηθητικών Χώρων)	
---	--

Χώρων	
Βοηθητικός Χώρος	0,10

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.6: ΣΗΚ (Συντελεστής Ημιτελών Κατασκευών).

ΣΗΚ (Συντελεστής Ημιτελών Κατασκευών)	
Ημιτελές κτίσμα	0,40

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.7: ΣΕΚ (Συντελεστής Ειδικών Κτηρίων).

ΣΕΚ (Συντελεστής Ειδικών Κτηρίων)	
Ημιτελές κτίσμα	0,40

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.8: Είδος κυριότητας.

Είδος κυριότητας
Πλήρης
Επικαρπία
Ψιλή κυριότητα

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.9: Ηλικία επικαρπωτή σε σχέση με το ποσοστό φόρου.

Ηλικία επικαρπωτή	
≤ 20	80%
30	70%
40	60%
50	50%
60	40%
70	30%
80	20%
≥ 81	10%
Νομικό Πρόσωπο	80%

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.10: ΒΦ (Βασικός Φόρος).

ΒΦ (Βασικός Φόρος)	
≤500	2,00
750	2,80
1.000	2,90
1.500	3,70
2.000	4,50
2.500	6,00
3.000	7,60
3.500	9,20

4.000	9,50
4.500	11,10
5.000	11,30
≥ 5000	13,00

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.11: ΣΠΚ (Συντελεστής Παλαιότητας Κτηρίου).

ΣΠΚ (Συντελεστής Παλαιότητας Κτηρίου)	
≤4	2,00
9	2,80
14	2,90
19	3,70
25	4,50
83	6,00
100	7,60
≥ 101	13,00

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

5.2.4.2 Πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα Οικόπεδα

Παρακάτω παραθέτονται οι πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα Οικόπεδα (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

Πίνακας 5.12: ΣΦ (Συντελεστής Φόρου).

ΣΦ (Συντελεστής Φόρου)	
≤2	0,003
4	0,006
6	0,010
10	0,015
14	0,023
20	0,030
50	0,060
75	0,120
100	0,150
150	0,200
200	0,300
300	0,450
400	0,600
500	0,800
600	1,000
700	1,300
800	1,500
900	1,700
1.000	1,900
1.500	2,500

2.000	3,000
3.000	4,000
4.000	6,000
5.000	7,500
≥ 50.001	9,000

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.13: ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης) οικοπέδου.

ΣΠ (Συντελεστής Πρόσοψης) οικοπέδου	
0	0,80
1	1,00
≥ 2	1,08

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.14: Ύπαρξη κτιρίου.

Αν υπάρχουν κτίρια	
	0,75

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

5.2.4.3 Πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα γήπεδα

Παρακάτω παραθέτονται οι πίνακες με τους συντελεστές του ΕΝΦΙΑ για τα γήπεδα (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013):

Πίνακας 5.15: Βάση Συντελεστή Φόρου (ΒΣΦ).

Βάση Συντελεστή Φόρου (ΒΣΦ)	
€/τ.μ.	0,0010

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.16: ΣΘ (Συντελεστής Θέσης).

ΣΘ (Συντελεστής Θέσης)	
≤0,49	1,0
0,99	1,1
1,99	1,2
2,99	1,3
4,99	1,5
6,99	1,7
9,99	2,0
14,99	2,3
19,99	2,5
≥ 20	3,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.17: ΣΧ (Συντελεστής Χρήσης).

ΣΧ (Συντελεστής Χρήσης)	
Δάσος ή δασική έκταση	0,1
Βοσκότοπος/Χέρσες μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις	0,5
Καλλιέργειες (μονοετείς ή δενδροκαλλιέργειες/Αγροανάπαυση καλλιεργήσιμων εκτάσεων	2,0
Μεταλλείο - Λατομείο	5,0
Υπαίθρια Έκθεση/Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και αναψυχής	8,0

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.18: ΣΑρ (Συντελεστής Άρδευσης).

ΣΑρ (Συντελεστής Άρδευσης)	
Αρδύεται	1,10

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.19: ΣΑπ (Συντελεστής Απαλλοτρίωσης).

ΣΑπ (Συντελεστής Απαλλοτρίωσης)	
Υπό Απαλλοτρίωση	0,75

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

Πίνακας 5.20: ΣΚ (Συντελεστής Κατοικίας).

ΣΚ (Συντελεστής Κατοικίας)	
Υπάρχει κατοικία	5,00

Πηγή: (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις 2013).

L3		f _x 0,001												
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1														
2		ΣΟ - ΣΜ		ΒΦ		ΣΦΟ		ΒΣΦ		Πρόσθετος Φόρος				
3		Μονοκατοικία	1,02	≤ 500	2,00	≤ 2	0,003	€ / τ.μ.	0,0010	≤ 300.000	0,0%			
4		Υπόγειο	0,98	750	2,80	4	0,006			400.000	0,1%			
5		Ισόγειο-1ος	1,00	1.000	2,90	6	0,010			500.000	0,2%			
6		2ος-3ος	1,01	1.500	3,70	10	0,015			600.000	0,3%			
7		4ος-5ος	1,02	2.000	4,50	14	0,023			700.000	0,6%			
8		≥ 6ος	1,03	2.500	6,00	20	0,030			800.000	0,7%			
9				3.000	7,60	30	0,060			900.000	0,8%			
10				3.500	9,20	75	0,120			1.000.000	0,9%			
11		ΣΑΕ		4.000	9,50	100	0,150			≥ 1.000.001	1,0%			
12		≤ 500	1,00	4.500	11,10	150	0,200							
13		1.500	0,80	5.000	11,30	200	0,300							
14		3.000	0,75	5.000	11,30	300	0,450							
15		5.000	0,65	5.000	11,30	400	0,600							
16		10.000	0,55	5.000	11,30	500	0,800							
17		25.000	0,45	5.000	11,30	600	1,000							
18		50.000	0,35	5.000	11,30	700	1,300							
19		≥ 50.000,01	0,25	5.000	11,30	800	1,500							
20				5.000	11,30	800	1,700							
21		ΣΠ		5.000	11,30	1.000	1,900							
22		0	1,00	1.500	2,500	1.500	2,500							
23		1	1,01	2.000	3,000	2.000	3,000							
24		≥ 2	1,02	3.000	4,000	3.000	4,000							
25				4.000	5,000	4.000	5,000							
26		ΣΒΚ		5.000	7,500	5.000	7,500							
27		Βοηθητικός Χώρος	0,10	≥ 5.001	9,000									
28														
29		ΣΗΚ												
30		Ημιτάβες Κτίσματος	0,40											
31														
32		ΣΕΚ												
33		Ειδικό Κτήριο	0,50											
34														
35		Είδος Κυριότητας												
36		Πλήρης												
37		Επικαρπία												
38		Ψιλή Κυριότητα												
39		Ηλικία Επικαρπιοτή												
40		≤ 20	80%											
41		30	70%											
42		40	60%											
43		50	50%											
44		60	40%											
45		70	30%											
46		80	20%											
47		≥ 81	10%											
48		Νομικό Πρόσωπο	80%											
49														
		ΣΠ (οικοπέδου)												
		0	0,80											
		1	1,00											
		≥ 2	1,08											
		Αν υπάρχουν κτήρια												
			0,75											
		ΣΚ												
		Υπόγειο κατοικία	5,00											
		ΣΑρ												
		Αρδύετα	1,10											
		ΣΑπ												
		Υπό Απολλοκρίωση	0,75											
		ΣΚ												
		Υπόγειο κατοικία	5,00											
		ΕΝΦΙΑ-οικόπεδα		ΕΝΦΙΑ-γήπεδα		Συντελεστές								

Εικόνα 5.4: Η τέταρτη καρτέλα (φύλλο υπολογισμού) της εφαρμογής, Συντελεστές.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.3 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

5.3.1 1^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα

Ιδιοκτήτης με οικία στην Καισαριανή με τιμή ζώνης: 1100€, 118 m², 8 ετών, με 2 προσόψεις, 3^ο ορόφου και υπόγεια αποθήκη 15 m² θα πληρώσει (Εικόνα 5.5) (Παπαδόπουλος 2015):

- a) Για την Οικία: 539,74 €.
- b) Για την αποθήκη (βοηθητικό χώρο): 6,80 €
- c) Συνολικό ΕΝΦΙΑ για τα κτίσματά του: 546,54 €

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Ευθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάκη Σωτηροπούλου																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Τιμή ζώνης	Εμβαδόν	Ηλικία	Ορόφος	Προσόψεις	Ειδική Χρήση	Βοηθητικός χώρος	Ηλεκτρ. (κέντρ & μέτρ. επιχρ/σματος)	Ανεργά κτήρια	ΒΔ (βασικός φόρος)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	ΣΤ (Συντελεστής κτηρίου)	Ποσοστό Ιδιοκτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επιχειρηματή	Άλλοι ανακεφαλαιωθέντες	Φόρος
€/τ.μ.	τ.μ.	έτη	2ος-3ος	Υπόγειο					€/τ.μ.										έτη	%	€
1.100	118,00	8	2ος-3ος	0					3,70	1,20	1,00	1,01	1,02	1,00	1,00	1,00	100,00%	Πλήρης		100%	539,74
1.100	15,00	1	Υπόγειο	0					3,70	1,25	1,00	0,98	1,00	0,10	1,00	1,00	100,00%	Πλήρης		100%	6,80
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-Ιος														100,00%	Πλήρης			
Αφορά κτήρια																	Συνολικός Φόρος Κτηρίων =		546,54 €		

Εικόνα 5.5: 1^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.3.2 2^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ κτίσματα

Ιδιοκτήτης με οικία στην Κολωνό με τιμή ζώνης: 1000 €, 75 m², 22 ετών, με 2 προσόψεις, 5^ο ορόφου και ισόγειο parking 12 m² θα πληρώσει (Εικόνα 5.6):

- a) Για την Οικία: 237,60 €.
- b) Για την αποθήκη (βοηθητικό χώρο): 3,65 €

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Ευθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάνη Σωτηροπούλου																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Εμβαδόν Οικοπέδου	ΣΟικ (Συντελεστής Οικοπέδου)	Συνολική Τιμή Εκτίμησης Οικοπέδου	Προσόψεις	Είνα σε βιομηχανική ζώνη, έχει πύργους ΥΤ κ.λπ.	Εμβαδόν Κτιρισμάτων	Συντελεστής Δόμησης	Ηλικία Κτιρίου \geq 100 έτη	Εμβαδόν Οικοπέδου που Αξιοποιήθηκε	Εμβαδόν Οικοπέδου για το οποίο επιβάλλεται φόρος	ΣΠ (Συντελεστής Πρόσθετης)	Φορολογητέα Αξία Οικοπέδου	Μειωθέν Αξία Οικοπέδου = Φορολογητέα Αξία / Εμβαδόν	ΣΦ (Συντελεστής Φόρου)	Ποσοστό Δουικτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επισκευαστή	Αξιοτιμωτικός	Φόρος
τ.μ.		τ.μ.			τ.μ.			τ.μ.	€	€	€/τ.μ.	€			έτη	%	€	
500,00	1,20	746,00	1	<input type="checkbox"/>		1,20	<input type="checkbox"/>		500,00	1,00	447.600,00	895,20	1,700	100,00%	πλήρης			850,00
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	πλήρης			
Αφορά οικόπεδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού													Συνολικός Φόρος Οικοπέδων =			850,00 €		

Εικόνα 5.7: 1^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ οικόπεδα.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.3.4 2^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Οικόπεδα

Ιδιοκτήτης οικοπέδου 500 τετραγωνικών μέτρων στη Ζωγράφου, με τιμή ζώνης 1600 €, συντελεστή αξιοποίησης οικοπέδου (ή συντελεστής δόμησης) 1,8. Από το σχετικό πίνακα της εφορίας που έχει επισυναφθεί στους πίνακες με τις τιμές ζώνης προκύπτει ότι η τιμή οικοπέδου είναι 746 ευρώ ανά τετραγωνικό. Έτσι προκύπτει ότι για τη συγκεκριμένη μοναδιαία αξία οικοπέδου αντιστοιχεί ΕΝΦΙΑ 2,5 ευρώ ανά τετραγωνικό. Κατά συνέπεια ο ιδιοκτήτης του συγκεκριμένου οικοπέδου θα κληθεί να πληρώσει ΕΝΦΙΑ ύψους 1250 ευρώ (500 τετραγωνικά επί 2,5 ευρώ ανά τετραγωνικό) (Εικόνα 5.8) (Παπαδόπουλος 2015):

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Ευθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάνη Σιατροπούλου																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	15	16	17
Εμβαδόν Γηπέδου	πιπ ΑΒΑ (Ελάχιστη Αρχική Βασική Αξία Γηπέδου)	Είδος Χρήσης Γηπέδου	Άρδευση Γηπέδου	Αποαλλοτριώση Γηπέδου	Υπάρχει κατοικία ενός του γηπέδου	Είναι σε βιομηχανική ζώνη, έχει πύργους ΥΤ κ.λπ.	ΣΘ (συντελεστής θέσης)	ΣΧ (συντελεστής χρήσης)	ΣΔρ (συντελεστής άρδευσης)	ΣΑπ (συντελεστής αποαλλοτριώσης)	ΣΚ (συντελεστής κατοικίας)	Ποσοστό Ιδιοκτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επικρατούχων	Αξιοπεριποίητος	Φόρος
Τ.μ.							Τ.μ.							έτη	%	€
5.000,00	2,00	Καλλιέργειες (μονοετές)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	1,30	2,00	1,10	1,00	1,00	100,00%	Πλήρης		100%	14,30
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
		Καλλιέργειες (μονοετές)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>						100,00%	Πλήρης		100%	
Αφορά γήπεδα εκτός σχεδίου													Συνολικός Φόρος Γηπέδων = 14,30 €			

Εικόνα 5.9: 1^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα.

Πηγή: (Παπαδόπουλος 2015).

5.3.6 2^ο παράδειγμα ΕΝΦΙΑ Γήπεδα

Έστω ιδιοκτήτης 7 στρεμμάτων εσπεριδοειδών στην Αργολίδα. Ο βασικός φόρος είναι 1 (ένα) ευρώ ανά τετραγωνικό, δηλαδή 7 ευρώ. Η Αρχική Βασική Αξία στην περιοχή είναι 2 ευρώ. Σε αυτήν την ΑΒΑ αντιστοιχεί συντελεστής θέσης 1,3. Επίσης το συγκεκριμένο αγροτεμάχιο έχει συντελεστή χρήσης 2 (δενδροκαλλιέργεια) ενώ είναι αρδευόμενο και έτσι έχει συντελεστή άρδευσης 1,1. Αν πολλαπλασιαστούν τα 5 ευρώ βασικός φόρος με τους παραπάνω συντελεστές προκύπτει ότι ο ΕΝΦΙΑ που αναλογεί στο συγκεκριμένο αγροτεμάχιο είναι 20,02 ευρώ. Αν στο συγκεκριμένο αγροτεμάχιο υπάρχει και κατοικία τότε ο φόρος πενταπλασιάζεται και ανέρχεται στα 100,10 ευρώ (Εικόνα 5.10) (Παπαδόπουλος 2015):

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το θέμα που πραγματεύεται η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι η Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων. Πραγματοποιήθηκε συστηματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος της εγκατάστασης, χρήσης, λειτουργίας και άντλησης πληροφοριών μέσω εφαρμογής Microsoft excel για τον υπολογισμό του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, εστιάζοντας στη εύκολη μετατροπή και θεώρηση των φορολογικών τελεστών, διότι η φορολογική Νομοθεσία είναι από τις πιο ευμετάβλητες Νομοθεσίες και συνεχώς αναπροσαρμόζεται στη χώρα μας.

Η εφαρμογή αυτή βοηθά στο να προϋπολογιστεί ο Ενιαίος Φόρος Ακινήτων για τα κτίσματα, τα οικόπεδα και αγροτεμάχια του χρήστη. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α υπολογίζεται βάση του Κύριου και του Συμπληρωματικού Φόρου σύμφωνα με την νομοθεσία, ν4223/2013. Αφορά την Φορολογία Ακινήτων 2014.

Παραδείγματα υπολογισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, αποτελούν τα εξής:

1ο. παράδειγμα ΕΝΦΙΑ για κτίσματα:

Ιδιοκτήτης με οικία στην Καισαριανή με τιμή ζώνης: 1100€, 118 m², 8 ετών, με 2 προσόψεις, 3^ο ορόφου και υπόγεια αποθήκη 15 m² θα πληρώσει:

- a) Για την Οικία: 539,74 €.
- b) Για την αποθήκη (βοηθητικό χώρο): 6,80 €
- c) Συνολικό ΕΝΦΙΑ για τα κτίσματά του: 546,54 €

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Εοθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάνη Σωτηροπούλου																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Τιμή ζώνης	Εμβαδόν	Ηλικία	Όραφος	Προσθήκες	Ειδική Χρήση	Βοηθητικός χώρος	Ημιτέλος (κένο & μίσθο επιχείρημα)	Αγροτικό κτήριο	ΒΦ (Ενιαίος Φόρος)	Επιτάκτες (παιδιά κτηρίου)	Επιτάκτες (Αναπόστολος επιτάκτες)	ΣΥ (Επιτάκτες Φόρου / Συντάκτες Μεταποικιακές)	ΣΠ (επιτακτές προσφύγων)	Επιτάκτες (Βοηθητικό Κόσμο)	Επιτάκτες (Ημιτέλων κατασκιασών)	Επιτάκτες (Είδικα Κτήρια)	Ποσοστό Ιδιοκτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επιχειρηστή	Αξία επιχείρησης	Φόρος
€/τ.μ.	τ.μ.	έτη							€/τ.μ.										έτη	%	€
1.100	118,00	8	2ος-3ος	2					3,70	1,20	1,00	1,01	1,02	1,00	1,00	1,00	100,00%	Πλήρης		100%	539,74
1.100	15,00	1	Υπόγειο	0					3,70	1,25	1,00	0,98	1,00	0,10	1,00	1,00	100,00%	Πλήρης		100%	6,80
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
		1	Ισόγειο-1ος														100,00%	Πλήρης			
Αφορά κτήρια																		Συνολικός Φόρος Κτηρίων =		546,54 €	

2ο. Παράδειγμα ΕΝΦΙΑ για Οικοπέδα:

Ιδιοκτήτης οικοπέδου 500 τετραγωνικών μέτρων στον Χολαργό, με τιμή ζώνης 1600 €, συντελεστή αξιοποίησης οικοπέδου (ή συντελεστής δόμησης) 1,2. Από το σχετικό πίνακα της εφορίας που έχει επισυναφθεί στους πίνακες με τις τιμές ζώνης προκύπτει ότι η τιμή οικοπέδου είναι 746 ευρώ ανά τετραγωνικό. Έτσι προκύπτει ότι για τη συγκεκριμένη μοναδιαία αξία οικοπέδου αντιστοιχεί ΕΝΦΙΑ 1,7 ευρώ ανά τετραγωνικό. Κατά συνέπεια ο ιδιοκτήτης του συγκεκριμένου οικοπέδου θα κληθεί να πληρώσει ΕΝΦΙΑ ύψους 850 ευρώ (500 τετραγωνικά επί 1,7 ευρώ ανά τετραγωνικό):

Πτυχιακή εργασία: Ανάπτυξη Εφαρμογής Υπολογισμού Εναιίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων Αγγελική Ανθήμου Ευθύμιος Μαρτίνης Ελένη Ρωζάνη Σωτηροπούλου																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Εμβαδόν Οικοπέδου	ΣΟικ (Συντελεστής Οικοπέδου)	Συνολική Τιμή Εκτίμησης Οικοπέδου	Προσόψεις	Είναι σε βιομηχανική ζώνη, έχει παράνομο ΥΓ κλπ.	Εμβαδόν Κτισμάτων	Συντελεστής δόμησης	Ηλικία Κτιρίου ≥ 100 έτη	Εμβαδόν Οικοπέδου που Αξιοτιμήθηκε	Εμβαδόν Οικοπέδου για το οποίο επιβάλλεται φόρος	ΣΠ (Συντελεστής Πρόσφαθη)	Φορολογητέα Αξία Οικοπέδου	Μειωθείσα Αξία Οικοπέδου = Φορολογητέα Αξία / Εμβαδόν	ΣΦ (Συντελεστής Φόρου)	Ποσοστό Ιδιοκτησίας	Είδος Κυριότητας	Ηλικία Επικρατούχτη	Αξιοτιμωμένος	Φόρος
τ.μ.					τ.μ.			τ.μ.			€	€/τ.μ.				έτη	%	€
500,00	1,20	746,00	1	<input type="checkbox"/>		1,20	<input type="checkbox"/>		500,00	1,00	447.600,00	895,20	1,700	100,00%	Πλήρης			850,00
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
			1	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>							100,00%	Πλήρης			
Αφορά οικόπεδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού														Συνολικός Φόρος Οικοπέδων =		850,00 €		

3ο. Παράδειγμα ΕΝΦΙΑ για Γήπεδα:

Έστω ιδιοκτήτης ελαιώνα 5 στρεμμάτων στην Αργολίδα. Ο βασικός φόρος είναι 1 (ένα) ευρώ ανά τετραγωνικό, δηλαδή 5 ευρώ. Η Αρχική Βασική Αξία στην περιοχή είναι 2 ευρώ. Σε αυτήν την ΑΒΑ αντιστοιχεί συντελεστής θέσης 1,3. Επίσης το συγκεκριμένο αγροτεμάχιο έχει συντελεστή χρήσης 2 (δενδροκαλλιέργεια) ενώ είναι αρδευόμενο και έτσι έχει συντελεστή άρδευσης 1,1. Αν πολλαπλασιαστούν τα 5 ευρώ βασικός φόρος με τους παραπάνω συντελεστές προκύπτει ότι ο ΕΝΦΙΑ που αναλογεί στο συγκεκριμένο αγροτεμάχιο είναι 14,30 ευρώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Laudon, Jane Price, και Kenneth C. Laud. *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2014.

Ricardo, David. *Αρχές πολιτικής οικονομίας και φορολογίας*. Αθήνα: Παπαζήση, 2002.

Wallace, Patricia. *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*. Μοντάζ: Πρόδρομος Χατζόγλου. Μετάφραση: Ευτυχία Βραϊμάκη. Αθήνα: Κριτική, 2014.

Watson, Hugh, και Kelly Rainer. *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*. Αθήνα: Γκιούρδας Μ., 2012.

Γκινόγλου, Δ., Ταχυνάκης, Π., Πρωτόγερος, και Ν. *Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα (Μηχανογραφημένη Λογιστική)*. Αθήνα: Rosili, 2004.

«Εισαγωγή στο Microsoft Office Excel 2007.» *samos.aegean.gr*.
<http://www.samos.aegean.gr/actuar/dlekkas/informatics/2012/kef%201.pdf> (πρόσβαση 1 26, 2015).

«Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις.» *nomoi.info*. 31 12 2013.
<https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-287-2013-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html> (πρόσβαση 2 5, 2015).

Καραβοκύρης, Αντώνης, και Δημήτρης Σταματόπουλος. *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων*. Αθήνα: Σάκκουλας Αντ. Ν., 2011.

Κατούδης, Ηλίας, και Δημήτρης Αντωνόπουλος. *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση, 2006.

Λιαργκόβας, Π. *Σύγχρονα Θέματα της Ελληνικής & Διεθνούς Οικονομίας*. Αθήνα: Σταμούλη, 2010.

Μπάρμπας, Νικόλαος. *Φορολογία εισοδήματος*. Αθήνα: Σάκκουλα, 2011.

Παπαδόπουλος, χ. «υπολογισμός του νέου Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) .» *win²@*. 2015. <http://www.win2.gr/showthread.php/85-Excel-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CE%AD%CE%BF%CF%85->

%CE%95%CE%BD%CE%B9%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85-
%CE%A6%CF%8C%CF%81%CE%BF%CF (πρόσβαση 2 10, 2015).

Πάσχος, Παναγιώτης. *Φορολογία*. Αθήνα: Μπένου Γ., 2003.

Πάσχος, Παναγιώτης, και Θεόδωρος Γεωργακόπουλος. *Εισαγωγή στη φορολογία*. Αθήνα: Μπένου Ε., 2008.

Πατατούκας, Κ., και Ε. Μπατσινίλας. *Σύγχρονη Λογιστική*. Τόμ. Α'. Αθήνα: Σταμούλη, 2012.

Πομόνης, Ν. *Γενική Λογιστική II (4η Έκδοση)*. Αθήνα: Σταμούλη, 2010.

Σέλλας, Σ. *Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα*. Αθήνα: Παπαζήση, 1989.

Σπύρος, Ι. *Αγορές χρήματος και κεφαλαίου*. Αθήνα: Μπένου Γ., 2013.

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1988 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

Αγγελική Ανθήμου, Ευθύμιος Μαρτίνης, Ελένη Ρωζάνη Σωτηροπούλου, 2015.